REGD. No. H 18

విడిప్రతి 0-25 పై.

19-5-67 శుక్రవారం

నెల్లూరు విలాస్ మహల్‌లో
20 తేది నుండి చూడండి
'వాన్ రయాన్స్ ఎక్స్‌ప్రెస్'
(కలర్ చిత్రం - ఫ్రాంక్ సినాట్రా, ట్రెవర్ హోవార్డ్ నటించారు.)
'గ్రేట్ ఎస్కేప్'కంటే కూడా గొప్ప యుద్ధఖైదీల పోరాటాల చిత్రం.

# జమీన్ రైతు

స్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు

సంపుటి 39 ★ సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి ★ సంచిక 20

క్రొత్త పెండ్లికొడుకులకు
అన్ని కొత్తరకాలు
★ ★ ★
టెరిలిన్ - టెరికాట్ - షర్టింగ్,
సూటింగులు వచ్చియున్నవి.
సిటి డ్రెస్ హౌసు
ఫోన్ : 444.
ట్రంకురోడ్డు - నెల్లూరు

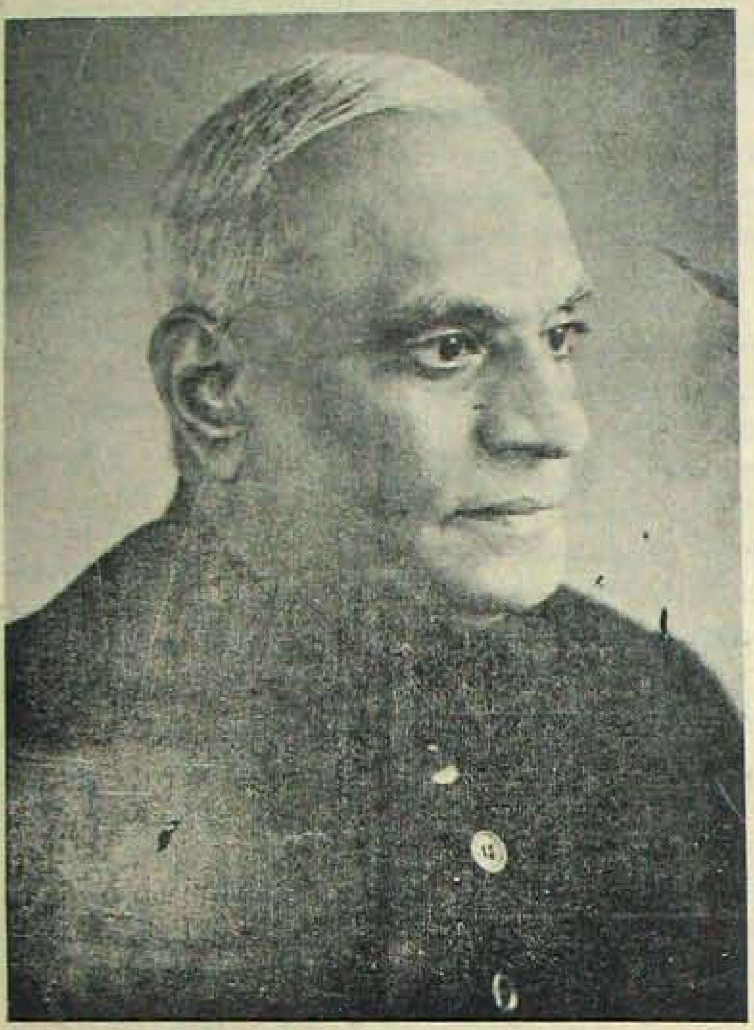

భారత ఉపరాష్ట్రపతి శ్రీ వి. వి. గిరి

# జిల్లా రాజకీయాలు-

## రాష్ట్రపతి ఎన్నిక-ముఖ్యమంత్రికి మనస్తాపాన్ని కల్గించిన నెల్లూరుసభ్యులు

శ్రీ వి. సి. అస్వస్థులయ్యారు. 'లంగ్ క్యాన్సర్' అని వైద్యులు తేల్చారట. మద్రాసులోనే చికిత్సపొందుతున్నారు. ఆందోళనకేమీ ఆస్కారంలేదని తెలుస్తున్నది.

వి. సి. అనారోగ్యం నెల్లూరులో ఆందోళనకల్గించింది; వారి అనుయాయుల్లో, అభిమానులలోనేకాదు, అందరిలో నూ కల్గించింది. రాజకీయంగా వారిని విభేదించే వారిలోసైతం అవ్యక్తమైన సానుభూతి గోచరిస్తున్నది. వ్యక్తిగా వి. సి. ఎవ్వరికీ విరోధికాదు; అందరికీ అభిమానపాత్రుడు. ప్రజలకు అత్యంత సన్నిహితంగావుండి, అందరికీ నోటిలో నాలుకగావుండి, తన

పరిపూర్ణ ఆరోగ్యవంతులు కావాలి!

సహృదయతతో, వ్యక్తిత్వంతో, స్వయం ప్రతిభతో క్రిందినుండి నాయకత్వాన్ని నిర్మించుకొని, వృద్ధికివచ్చినవాడు. అదృష్టాలు, అవకాశాలవల్ల నాయకుడైనవాడు కాదు. ఇటీవల వారి నాయకత్వం వివాదగ్రస్తమైనదైనా, వారిని అనుసరించలేక పోయినా, వారికి భిన్నంగా పనిచేసినా, వారు అస్వస్థులైనారంటే అందరూ బాధపడినారు. వారు పరిపూర్ణఆరోగ్యవంతులు కావాలని, సహజ ఉత్సాహ ధోరవలతో ప్రజారంగంలో పనిచేయాలని అందరి ఆకాంక్ష.

వి. సి. ఇటీవల బాగుండడంలేదు. శారీరకబలహీనత స్పష్టంగా కనుపిస్తుండినది. సహజ గాంభీర్యం లోపించింది. అనారోగ్యవంతుడుగా కనుపిస్తుండినారు. క్యాన్సర్ వున్నదనే అనుమానం ఏమాత్రం వారిలో వున్నట్టులేదుకాని, ఆరోగ్యం విషయంలో తగినంత జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకుంటున్నట్లేవుంది. తరచు మద్రాసుకు పోవడం, వైద్యపరీక్షలు చేయించుకోవడం జరుగుతుండినది. లంగ్‌క్యాన్సర్ అనేది మొన్ననే తేలినట్టుంది. అసలు వి. సి. చాల సంవత్సరాలనుండి ఆరోగ్యం విషయంలో జాగ్రత్తగా వుంటున్నారు. ఆహారనియమాన్ని పాటిస్తున్నారు. ఇటీవలే స్మోకింగ్‌కూడా పూర్తిగా మానివేశారట. క్యాన్సర్ గిన్సర్‌కు గురియవుతాననే అనుమానం వి. సి. లో ఏనాడూలేదుగాని, తన తండ్రి డయబెటీస్‌వ్యాధికి తాను వారసుడు కావ

—తరువ 6 వ పేజీలో

# ఆచార్య రంగాకు సన్మానం

## చిత్తూరు ఓటమి,శ్రీకాకుళం విజయాలవివరణ

కాంగ్రెస్ వాళ్ళయితే -మంత్రులైతేనో లేక యింకేదో అధికార హోదా పదవులోస్తేనో పూలమాలలు వేసి, విందులిచ్చి సన్మాన సంరంభాలు చేస్తారు. మరి పాపం ప్రతి పక్షంవాళ్లు -శాసన సభ్యులైతేనో, లేదా పార్లమెంటు సభ్యులైతేనో, లేక మరింకే చిన్న గుర్తింపు లభిస్తేనో సన్మానాలు చేస్తారు. అంతే లేదా.

కాని రంగాగారికి మొన్న గూడూర్లో జరిగిన సన్మానం ఆ మామూలు సంప్రదాయమైన కోవలోనిది కాకపోవచ్చు. ఆయన ప్రారంభంలో చిత్తూరు పార్లమెంటు నియోజకవర్గంనుండి పోటీచేస్తాననుకొన్నది పోటీ పోయాడు. అట్లాంటిది మూడునెలలు తిరక్కముందే శ్రీకాకుళంనుంది మళ్ళీ పోటీచేసి ఘనవిజయం గెల్చాడు. కాంగ్రెస్‌ను చెప్పి కొట్టిన మనుషి వాడు శ్రీ రంగాజీ. ఒక విధంగా అది రంగాగారి వ్యక్తిగత విజయం; మరొక విధంగా శ్రీకాకుళంలో స్వతంత్రపార్టీ యేర్పర్చుకొన్న స్థానం కావచ్చు; లేక మరొక విధంగా ప్రతిపక్ష పుద్యమాలకు కల్గిన విజయమే కావచ్చు. ఇన్ని విజయాలు యిమిడివున్నాయి కాబట్టి, కాంగ్రెస్ మంత్రులు - అధికారయంత్రాంగం హోరాహోరీగా పనిచేసినా రంగాగారు అక్కడ కాంగ్రెస్‌ను వుటం పెట్టారు కాబట్టి గర్వసూచకంగా

— తరువ 7 వ పేజీలో

గొప్ప అవకాశము!! ఈ తరుణం ప్రైజు మీదేకావచ్చు!!!

**కె. సి. చారిటీస్ ఫండ్ లాటరీ డ్రా తేది 2-7-67**

టిక్కెట్టు చందా రు. 1/- :: 14 టిక్కెట్లు రు. 10/-
మొదటిప్రైజు రు. 1,15,000/- మొదలు కనీసం రు. 20/- లు వరకు వివిధ తరగతుల ప్రైజులు గలవు.

**టారాబతి రాఫిల్ డ్రా తేది 23-7-67**

టిక్కెట్టు చందా రు. 1/- :: 15 టిక్కెట్లు రు. 10/-
మొదటి ప్రైజు రు. 1,10,000/- మొదలు కనీసం రు. 22/- ల వరకు వివిధ తరగతుల ప్రైజులు గలవు.

పోస్టుద్వారా టిక్కెట్లు పొందగోరువారు పేరు-విలాసము వివరములతో సైకము M. O. ద్వారా ఈ దిగువ అడ్రసుకు పంపుడు - టిక్కెట్లు వెంటనే పొందగలరు.

పూర్తి వివరములకు - అథరైజ్డు డిస్ట్రిబ్యూటరు:-
**N. V. ఆచారి - శ్రీనివాస్ ట్రస్ట్,**
ట్రంకురోడ్డు (టౌనుహాల్ ఎదుట) నెల్లూరు.

## గీతాయజ్ఞము

(ఆధ్యాత్మికోపన్యాసములు)

23-5-1967 తేదినుండి 11-6-1967 తేదివరకు ప్రతిదినము ఉదయం 7 గంటలనుండి, 8 గంటలవరకు నెల్లూరు స్టోనుహౌస్ పేట శ్రీ భగవద్గీతా భవనమునందును, సాయంత్రము 7 గంటల నుండి, 8-30 గంటల వరకు స్టోనుహౌస్‌పేట ఆర్. ఎస్. ఆర్. మున్సిపల్ హైస్కూలు ఆవరణమునందును కాళహస్తి శ్రీ శుకబ్రహ్మాశ్రమ స్థాపకులు అపర వివేకానంద స్వరూపులును శ్రీమత్పరమహంస పరివ్రాజకాచార్యవర్యులునగు

**శ్రీ శ్రీ శ్రీ విద్యాప్రకాశానందగిరి స్వాములు,** బి.ఎ.

వారిచే నెల్లూరు స్టోనుహౌస్‌పేట ప్రేమసంఘంవారి యాజమాన్యమున 28-వ గీతాయజ్ఞము జరుపబడును.

ఈ కార్యక్రమము 23-5-67 తేది సాయంకాలము 7 గంటలకు నెల్లూరు జిల్లాకలెక్టరు శ్రీయుతులు **యమ్. కే. మురళీధరరావు** ఐ. ఏ. యస్. గారి అధ్యక్షతన ప్రారంభింపబడును.

## ప్రకటన

ఇందుమూలంగా యావన్మందికి ఖలీఫ్ మహమ్మద్ హుసేన్ ఫారూఖ్, ఖలీఫ్ జామ్మమసీదు- పెద్దఈద్గా, తెలియజేయడ మేమనగా:- 12-5-67 తేది జమీన్‌రైతు పత్రికలోను, 8-5-67 తేదీన నెల్లూరు నగారా పత్రికలోను వక్ఫ్‌బోర్డువారు నన్నుగురించి, నా అస్తులగురించి యిచ్చిన ప్రకటన పూర్తిగా నిరాధారమైనది. యిది కేవలము అన్యాయ, అక్రమాలతో కూడి వ్యక్తిగత ద్వేషపూరితమైనది. వక్ఫ్ బోర్డుకు నాపైగాని, నా అస్తులపైగాని ఏలాటి అధికారముగాని, పరివేక్షణాధికారాలుగాని లేవు. నాకు సంబంధించినంతవరకు నేను ఖలీఫ్‌నేకాని, ముతవల్లినికాను. ఈనెల్లూరు వక్ఫ్ కమిటీలోయున్న మెంబర్లకున్ను, నాకున్నుయున్న రాజకీయ కక్షలవల్ల వ్యక్తిగత ద్వేషములవల్ల నన్ను కష్టనష్టములకు గురిచేయవలయుననే దురుద్దేశంతో వారు యిటువంటి అనర్థకరమైన, అనహ్యాకరమైన, ద్వేషపూరితమైన, చట్టరహితమైన అన్యాయ ప్రకటనలు చేయుచున్నారు. వక్ఫ్‌బోర్డువారికి నన్ను, నా ఖలీఫ్ పదవి నుండిగాని, నా అస్తులనుండిగాని ఎన్నటికిని తొలగించే అధికారము లేదు. నా తాలూకు అస్తి, నా స్వంతఅస్తి- సదరుఅస్తి నాకు నెల్లూరు సబ్‌కోర్టు O.S. 12/1936 ద్వారా, మద్రాసు హైకోర్టువారి A. S. నె. 369/1938 తీర్పులద్వారా నా పరము కాబడి, నాటి ఫెడరల్‌కోర్టుచే ఆమోదించబడి యున్నది. ఆ నాటినుండి నేను ఖలీఫ్ గిరిని, నా అస్తులను సర్వహక్కులతో అనుభవించుచు, వీటికిసంబంధించిన అన్ని సర్వీసులు సక్రమముగా నిర్వహించుచు, నా విధ్యుక్త ధర్మములను నేను నెరవేర్చుచున్నాను. ఈలాంటి తప్పుడు ప్రకటనల వల్ల ఉత్తరోత్తర నాకు కలిగే యావత్తు కష్టనష్టములకు వక్ఫ్‌బోర్డు, నెల్లూరు జిల్లా, వక్ఫ్ కమిటీసభ్యులు మొదలగు వారు బాధ్యులగుదురు.

ఇట్లు,
**మహమ్మద్ హుసేన్‌ఫారూకి**
**ఖలీఫా - నెల్లూరు.**

---

## నెల్లూరు సబ్ జడ్జిగారి కోర్టులో

O. S. No. 22 of 1959.

పె. దయాకరరెడ్డి వగైరాలు—వాదులు.
పె. రమణారెడ్డివగైరాలు—ప్రతివాదులు.

యిందుమూలముగా యావన్మందికి తెలియజేయడ మేమనగా:-

పై దావా నెంబరులోని కోవూరు తా॥ బీరంగుంట గ్రామంలో యున్న ఈ క్రింది షెడ్యూలు దాఖలా భూములను పై కోర్టు రిసీవరుగారిచే ఏకసాలు కౌలుకుగాను సదరు గ్రామములోని దేవాలయమువద్ద బహిరంగముగా 1-6-67 తేది సాయంకాలం 4 గంటల నుంచి యీలము వేయబడును. పాటలో పాల్గొనదలచినవారు రూ. 500/- లు దరావతుకట్టి పాల్గొనవచ్చును. పాటతెగినవెంటనే రూ. 2500/- రవులు మొత్తంలోకి కట్టవలసియుండును. యితర వివరములు రిసీవరుగారివద్ద కనుగొనవచ్చును.

షెడ్యూలు వివరములు:-

| | | | |
|---|---|---|---|
| సర్వే 56-A&B | మాగాణి | య 2-83 ట్లు | |
| 57-A&B | ,, | య 2-35 ట్లు | |
| 58 to 60 | ,, | య 7-47 ట్లు | |
| 62 | ,, | య 0-46 ట్లు | |
| 64-B&D | ,, | య 0-93 ట్లు | |
| | | య14-04 ట్లు | |
| సర్వే నె. 62 రులో | మెట్ట | య 0-09 ట్లు | |
| | —జుల్లా- | య 14-13 ట్లు | |

— మహమ్మద్ రజాక్ అలి,
రిసీవరు అండ్ అడ్వకేటు.

---

# జమీన్‌రైతు

శ్రీ ప్లవంగ వైశాఖ శుద్ధ దశమి ★ శుక్రవారం 19-5-1967

## ప్రమాదకర జాడ్యం

పశ్చిమబెంగాల్‌లో ప్రమాదకరమైన జాడ్యం ఒకటివ్యాపించివుంది. కార్మికులు స్వైర్యవిహారం చేస్తున్నారు. ఆరాష్ట్రంలోనిపరిశ్రమలు, ప్రభుత్వ అధ్వర్యాన నడిచేవికూడా, స్తంభించిపోయే వుద్రిక్త పరిస్థితిఏర్పడింది.

కార్మికులు తమ కోర్కెలు సాధించుకోడానికి సమ్మెలుచేసేవారు. అవిపోయి 'బంద్'లువచ్చాయి. ఇప్పుడు అవీపోయి 'ఘెరావో'అనే కొత్తవుద్యమం ప్రారంభమైంది. కార్మికులు అకస్మాత్తుగాపనులు మానేసి తమ యజమానులను చుట్టిముట్టి దౌర్జన్య పద్ధతులతో తమ మాట నెరవేర్చుకొనుటకు పూనుకుంటున్నారు. ఇది కొన్నిమాసాలుగా జరుగుతున్నది; కాని కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వం, అందులో కమ్యూనిస్టుల పలుకుబడిగల ప్రభుత్వం అధికారానికి వచ్చినతర్వాత విజృంభించింది. ప్రయివేటు యజమానులనేకాదు, ప్రభుత్వ సంస్థల నిర్వాహకులనుకూడా వీరు వదలిపెట్టడంలేదు. అమధ్య ఒక విద్యుచ్ఛక్తి సంస్థ ఈ ఘెరావోవుద్యమం వల్ల నిల్చిపోయి, రైళ్ల రాకపోకలు కూడా ఆగిపోయి, ప్రజాజీవితం కొన్ని గంటలపాటు స్తంభించిపోయింది.

ఆ రాష్ట్ర కార్మికమంత్రి ఈ వుద్యమాన్ని సమర్థించడమే కార్మికుల వీరవిహారానికి, ఈ వుద్యమ విజృంభణకు కారణం. ఈ అరాజకశక్తులను అణచుటకు పోలీసుకు అధికారం లేకుండాపోయింది, వీరి జోలికిపోవద్దని ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. దానితో వీరికి అడ్డూ అపూ లేకుండాపోయింది. కడకు ఆ రాష్ట్ర పరిశ్రమలమంత్రికి కార్మికమంత్రికి కుదరక, పరిశ్రమలమంత్రి ముఖ్యమంత్రి ప్రమేయాన్ని కోరవలసి వచ్చింది. ఈ వుద్యమం ఏ రూపాన్ని పొందుతుందో, ఏ విపరీత పరిణామాలకు దారితీస్తుందో, దేశానికి ఏమికీడును తెచ్చిపెడ్తుందోననే భయసందేహాలు విజ్ఞులనువేధిస్తున్నాయి. కార్మికుల కష్టానికి తగిన ప్రతిఫలం ముట్టడం అవసరమే. వారి జీవితాలు సుఖమయం కావడమూ అవసరమే. వారు సానుభూతిని, సహాయాన్ని కోరడం సమంజసమే. కాని కోర్కెల సాధనకు, హక్కుల సాధనకు యితర మార్గాలున్నాయి. ప్రభుత్వచట్టాలే వారికి ఎంతో రక్షణను కల్గిస్తున్నాయి. ఒకవిధంగా ప్రభుత్వచట్టాలు యజమానికంటే, కార్మికునికే ఎక్కువ అనుకూలంగావున్నాయి. పనిచెయ్యకపోయినా, క్రమబద్ధంగా వ్యవహరించకపోయినా, ధిక్కార ధోరణి ననుసరించినా ఒక కార్మికుణ్ణి యజమాని పనినుండి తొలగించే వీలులేదు. వేతనాల విషయంలో, వుద్యోగ పరిస్థితుల విషయంలోకూడా వారికి తగినరక్షణలున్నాయి. వీటివల్ల కార్మికుడు ఎంతో లాభపడుతున్నాడు. అవి యజమానులకు ఒక్కొకప్పుడు నష్టదాయకంగా, బాధాకరంగా, అవమానకరంగాకూడా పరిణమిస్తుంటాయి. అట్లాంటప్పుడు కార్మికులు ఆ మార్గాన్ని వదలి, దౌర్జన్యపద్ధతులకు దిగడం శోచనీయం. దానివల్ల వారికికలిగే లాభమేమీ వుండదు సరిగదా, పరిశ్రమలు క్షీణించి, వుత్పత్తి పడిపోయి, అరాజకం ప్రబలిపోయి అందరితోబాటు తామూ కష్టనష్టాలకు గురికాకతప్పదు.

బెంగాల్‌లోని ఘెరావో వుద్యమం వెనుక ఒక పెద్ద రాజకీయ కుట్ర వుందనే వార్తలుకూడా వస్తున్నాయి. చైనా పీజంట్లయిన లెఫ్టు కమ్యూనిస్టుల పథకం ప్రకారం ఇది జరుగుతుందినా ఆశ్చర్యం లేదనే వదంతులు వ్యాపించి వున్నాయి. ఏదో ఒక రకమైన సంక్షోభాన్ని కోరే కాంగ్రెసేతర పార్టీలు, నాయకులు కొందరుకూడా దీనిని సమర్థించవచ్చు. కాని దేశహితాన్నికోరే ప్రతి ఒక్కరూ ఈ జాడ్యం ఇతర రాష్ట్రాలకు వ్యాపించకుండా, ఇతర ప్రాంతాలలోని కార్మికులు దీని మోజులో పడకుండా నిరోధించవలసి వుంది. కేంద్రప్రభుత్వము, కేంద్ర కార్మికశాఖకూడా దీనికి విరుగుడును ఆలోచించవలసివుంది. దేశం నేడున్న పరిస్థితుల్లో కార్మిక కల్లోలమంటే, దేశప్రజలను అన్ని జీవితావసర వస్తువుల కరవులకు గురిచేయడమే అవుతుంది; దేశ భద్రతకు ప్రమాదం తెచ్చిపెట్టడమే అవుతుంది.

—

## బీహారు క్షామం

బీహారురాష్ట్రం కరవురక్కసి క్రూరకోరల మధ్యపడి నలిగిపోతున్నది. తిండిలేదు; బట్టలేదు; త్రాగడానికి గుక్కెడు నీళ్లు కూడాలేవు. నాలుక తడుపుకొనుటకు, గరిటెడు గంజికొరకు ఇల్లువాకిళ్లువదలి పెట్టి, రాత్రిని సైతం లెక్కచేయకుండా స్త్రీలు పురుషులు మైళ్ల పర్యంతం నడిచిపోతున్నారంటే, పరిస్థితి ఎంత దారుణంగావుందో వూహించుకోవచ్చు. ఆకలితో తుప్పింటి పోయిన ప్రజలను అంటువ్యాధులు చుట్టుముట్టుతున్నాయని, పరిస్థితి భయంకరంగా వున్నదని కూడా తెలుస్తున్నది. పశువుల బాధ మరీ ఘోరంగా వున్నదట. గ్రాసంలేదు, నీళ్ళు లేవు. ఈ పరిస్థితుల్లో ఆరాష్ట్రంలో పశుసంతతే నిర్మూలంగాతుడిచి పెట్టుక పోవచ్చునని చూచి వచ్చినవారు చెప్తున్నారు. బీహార్ కరువు స్వాతంత్ర్యానికి ముందువచ్చిన బెంగాల్ క్షామానికి తీసి పోనిదిగా పేర్కొంటున్నారు.

బీహార్ ప్రజలను కరువు రక్కసి బారి నుండి కాపాడుటకు రాష్ట్ర కేంద్రప్రభుత్వాలుసర్వ శక్తి ధారపోసి సహాయాన్ని అందజేస్తున్నవి. 'కేర్' వంటి అనేక సేవాసంస్థలు స్వచ్ఛందంగా ఆహార పదార్థాలను క్రుమ్మరిస్తున్నవి. మరెన్నో సేవా సంస్థలు ప్రతినిధులనుపంపి క్షామపీడితులకు సహాయపడుతున్నవి. దేశం కదలి, సాధనసంపత్తిని దేబర్చి బీహారుకు దొర్లించనిదే, ఈ విషమస్థితి నుండి ఆరాష్ట్రం బయటపడలేదు, ఆ ప్రజల ప్రాణాలు నిలువవు.

మనరాష్ట్రం ఆహార పదార్థాలను సేకరించి పంపవచ్చు, గుడ్డగోచికూడా సంపాదించి పంపవచ్చు. దీనికి రాష్ట్రవ్యాప్తమైన వుద్యమము, కృషి అవసరం. ప్రభుత్వ అధ్వర్యాన కాకపోయినా, అధికార-అనధికారవర్గాల సంయుక్త కృషి అవసరం. రాష్ట్రస్థాయిలో ఒకసంఘము, దానికి అనుబంధంగా జిల్లా తదితర స్థాయిలలో సంఘాలు ఈకృషికి పూనుకోవడం బాగుంటుంది. ప్రజలనుండి సేకరించే ప్రతిగింజ, ప్రజలిచ్చే ప్రతి పేలిక బీహారు క్షామపీడితులకు చెందేటట్లుచూడడం ముఖ్యం. సేకరణకంటే ఇది ప్రధానం. ధనసేకరణకంటే వస్తుసేకరణే సముచితంగా వుంటుంది. పార్టీ, వర్గరహితంగా సార్థకంగా ఈ కృషి ప్రారంభం కావలసివుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు సత్వరం ఈకృషికి గడంగగలరని, అన్నిపార్టీలు సహకరించగలవని, ప్రజలు వుదారంగా ముందుకువచ్చి సహాయపడగలరని ఆశిస్తాము.

కేవలం మానవకృషి క్షామపీడితమైన బీహారును కాపాడలేదు. దైవకృప అవసరం. తిండికంటే నీటిదే నేటి బీహారుసమస్య. వరుణదేవుడు చల్లనిచూపుచూస్తేచాలు; ఒక మంచి వర్షం కురిస్తేచాలు; వేడిఎక్కిపోయిన బీహారు భూములు చల్లబడితేచాలు; కరవురాక్షసి ఆరాష్ట్రంనుండి చెప్పకుండా వెళ్లిపోతుంది. అపరిస్థితిని కల్గించవలసిందిగా సర్వేశ్వరుని ప్రార్థిస్తున్నాము.

—

## ఈ వారం విశేషాలు

రాష్ట్రపతిగా డాక్టర్ రాధాకృష్ణన్ పదవీ విరమణచేసి మద్రాసుకు తరలివచ్చేశారు. డాక్టర్ జకీర్‌హుస్సేన్ నూతన రాష్ట్రపతిఅయ్యారు, రాజలాంఛనాలతో.

పదవీ విరమణచేసిన డాక్టరు రాధాకృష్ణన్‌కు సంవత్సరానికి 15 వేలరూపాయల పెన్షనువస్తుంది. పన్నులు,గిన్నులు పోను నెలకు వెయ్యిరూపాయల వంతున మిగులుతుంది. (రాష్ట్రపతికికూడా పన్నులా?)ఇతరఆఫీసుఖర్చులకు సంవత్సరానికి మరి 12వేలరూపాయలుకూడా ఇస్తారట.ఉచిత వైద్యసౌకర్యంకూడావుంటుంది.

· · ·

నూతన రాష్ట్రపతి డాక్టర్ జాకీర్ హుసేన్‌గారు పదవీస్వీకారానంతరంచేసిన ప్రసంగంలో ఒక వాక్యమిది:

''భారతదేశం నాయిల్లు. దేశంలోని ప్రజలంతా నాకుటుంబం. ఈ కుటుంబానికిపెద్దగా ప్రజలు నన్నుఎన్నుకున్నారు''

ముందు హిందీలోను, ఆతర్వాత ఇంగ్లీషులోను మాట్లాడారు. వారి ప్రసంగం జనసంఘంవారికే బాగుండినదంటే మిగతావారిసంగతి చెప్పనక్లేదు ఎంతో వుదాత్తమైన, వినమ్రమైన భాషణంవారిది.

రాష్ట్రపతి పదవీస్వీకారంముందు శ్రీ జాకీర్‌హుసేన్ శృంగేరీస్వాములవారిని దర్శించుకొని వారి ఆశీర్వాద-ప్రసాదాలను కూడా స్వీకరించారు.

· · ·

కాలంగాని కాలంలో ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్‌ప్రాంతాలలో పెనుతుఫానువీచింది. కుండపోతగా వడగళ్లవాన కురిసింది. అనేకమంది మరణించారు, వందలాది మందికి తీవ్రగాయాలేతగిలాయి. చెట్లు, ఇండ్లకప్పులు కూలిపోయాయి. ఈశాన్య రైల్వేలోని వారణాసి ప్యాసింజరుబండి ప్రమాదానికి లోనైంది. టెలిఫోన్, విద్యుచ్ఛక్తి స్తంభాలు కూలిపోయాయి.

ఎంతనష్టం జరిగినా, త్రాగడానికి నీళ్లులేని అఘోరక్షామప్రాంతాల్లో ఈతుఫాను వర్షంవల్ల కాస్తయినా మేలుచేకూరుతుందని అనుకోవచ్చునేమో!

· · ·

బీహార్‌లోని కొన్ని క్షామ ప్రాంతాలకు రైల్వేటాంకర్లలో త్రాగడానికి మంచినీళ్లు సప్లయి చేస్తున్నారట. తూర్పు రైల్వేలోని జబల్‌పూర్ వర్క్‌షాపువారు వెంటనే 16 రైల్వే నీటిట్యాంకులను తయారుచేస్తున్నారట. ఒక్కొక్క ట్యాంకులో 500 గ్యాలన్ల నీరు పడ్తుందట.

· · ·

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని కర్నూలు జిల్లా ఆలూరు తాలూకాలోని 30 గ్రామాల ప్రజలు కల్సి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఒక బెదిరింపు నోటీసిచ్చారు మొన్న - ఏమని? వచ్చే బడ్జెటులో మా గ్రామాలకు శాశ్వత మంచినీటి పథకాంకోసం డబ్బు శాంక్షన్ చేసి పని జరిపించకపోతే మూకుమ్మడిగా ముఖ్యమంత్రి యింటిముందు సత్యాగ్రహం చేస్తాం -అని! ఇప్పుడు 17 గ్రామాలకు కాలోలు లారీలద్వారా, ట్యాంకులద్వారా మంచినీటిని సరఫరా చేస్తున్నారట! తుంగభద్ర దిగువకాలవ నుండి నీరు సరఫరా చేసేందుకు దాదాపు 60 లక్షలతో కూడిన ఒక పథకం విషయమై కేంద్రం అంగీకారంకోసం రాష్ట్రప్రభుత్వం ఎదురు చూస్తున్నదట. పుష్కలంగా నదులు ప్రవహించే యీ దేశంలో మంచినీళ్లకుకూడా ఎన్ని యిక్కట్లు!

· · ·

అఖిలభారత కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులుగా శ్రీ కామరాజ్‌గారు మూడవసారి కొనసాగబోవడం లేదని, ఆయన స్థానాన్ని మళ్ళీ యు. ఎన్. ధేబర్‌గారు చేరుకోబోతున్నారని ఒక వదంతి. చూస్తాం, ఆది శ్వరలోనే బయట పడ్తుందిగదా!

కేంద్ర -రాష్ట్రప్రభుత్వాల్లో కాంగ్రెస్ మంత్రులు కాంగ్రెస్ విధానాలు ఎట్లా అమలు చేస్తున్నారో ఎప్పటికప్పుడు పరిశీలన జరిపేందుకు ఒక కమిటీ నియామకం కానున్నదట! కాంగ్రెస్‌కు విధానాలంటూ వున్నాయని తెల్పిన మంత్రులెంతమంది వున్నారు మనకు? అయినా దీనికి కమిటీ అంటూ కావాల్నా? అయినా ఎన్నిరాష్ట్రాల్లో మద్యపాననిషేధ విధానాల్ను నేలమట్టం చేస్తున్నారో ఎన్ని కమిటీలు తేల్చి చెప్పగలవు?

· · ·

గుజరాత్ ఆర్థిక-పరిశ్రమల మంత్రి శ్రీ యశ్వంత మెహతా అనే ఒకాయన రాజీనామా యివ్వబోతున్నానని బెదిరించాడు. ఎందుకని? సౌరాష్ట్ర విశ్వవిద్యాలయం హెడ్‌క్వార్టర్స్ భావనగర్‌లో గాకుండా, రాజ్‌కోట్‌లో పెట్టుటకు ప్రభుత్వంతీసుకున్న నిర్ణయానికి నిరసనగానట యీరాజీనామా బెదిరింపు. దీనికి తోడుగా మరికొంతమంది భావనగర్ కాంగ్రెసు నాయకులుకూడా రాజీనామా లిచ్చివేయబోతున్నారట! ఏమిటో చిన్న చిన్న విషయాలుకూడా చిలికి చిలికి గాలివానలవుతున్నాయి.

· · ·

పంజాబ్ అసెంబ్లీలో కాంగ్రెస్‌పార్టీ సీట్లనుంచి వెళ్లిపోయి ప్రతిపక్షంలో చేరిపోయినందుకు ఏడుగురు శాసనసభ్యులకు కాంగ్రెసు ఒక నోటీసిచ్చింది. ఏమని? ఎన్నికల సందర్భంగా వీరు కాంగ్రెసు టిక్కెట్టుమీదగెలవడానికి ఏఐసిసి యిచ్చిన డబ్బును రెండు వారాల్లోగా వాపస్ యిచ్చేయాలి;అట్లావాపస్‌యివ్వనిపక్షంలోకోర్టు ద్వారారాబట్టుకుంటామని - నోటీసిచ్చారు. అంతేకాదు;తమ అసెంబ్లీసీట్లకురాజీనామా

—కొరవ 7 వ పేజీలో

## లోకవృత్తం
లోక్ సంచారి

### ★ వీత్‌నాం పరిష్కారానికి పత్రికా రచయిత చేస్తున్న ప్రయత్నం
### ★ ఒకసంవత్సర వీత్‌నాం యుద్ధఖర్చుతో ఐరస వందేళ్లు నడవవచ్చు!
### ★ అమెరికా-రష్యాలురెండూ ఇజ్రాయిల్ మీద ఈగ వాలనివ్వవు

ఏదో విధాన వీత్‌నాంయుద్ధం ఆగే సమయం వచ్చిందని మేము లోగడ సూచించిన సంగతి చదువరులకు పరిచయమైనది. ఆ మా అభిప్రాయం ఒక తాజా వార్తద్వారా ధృడపడినది.

మే 28 - 31 తేదులలో జెనీవాలో ఒక సభ జరుగుతుంది. అనధికారపూర్వకంగా అందులో చర్చలు నడుస్తవి. దానికి హాజరయ్యేవారు ఉత్తర-దక్షిణ వీత్‌నాం ప్రాంతాల ప్రతినిధి, దక్షిణ వీత్‌నాంలో గెరిల్లా చర్యలు జరిపే వీత్‌కాంగ్ ప్రతినిధి.

అందులో ముఖ్యంగా ప్రసంగించే వ్యక్తి ఐరాస కార్యదర్శి, ఊథాంట్.

ఇంకా యితర దేశాల ప్రతినిధులు హితైషులుగా వస్తేరావచ్చును. అమెరికా నుంచి సెనెటర్ ఫుల్‌బ్రయిట్ వస్తాడు. సమావేశ కర్త ఒక అమెరికా పత్రికా రచయిత.

. . .

ఈలోగా జరిగే పేచీలను పెద్దవి చేసుకోకుండా ఉభయ పక్షాలు సర్దుకుంటవి.

వీత్‌నాం రంగంలోకి రష్యా నౌకలు విహార్గానికంపుతున్నవో ఆమార్గాన అమెరికా నౌకల విన్యాసాలు సాగిస్తున్నవి. జపాన్ తో ద్వాటుతో ఈ కథనడుస్తున్నది. రష్యా-అమెరికాల నౌకలకు ఒకచోట సంఘర్షణ జరిగే సరికి, ప్రపంచ

—కొరవ 12 వ పేజీలో

## పర్యటించిన డాక్టరు ప్రత్యక్ష కథనం

# బీహార్ క్షామం- ఒక బాధామయగాథ!

[తిండికి బట్టకేగాదు, మంచినీటికి గూడా బీహార్‌ప్రజలు అలమటించి పోతున్నారు. క్రూరకాటకంతో అస్తిపంజరాలైపోయివున్నారు. 'సర్వీస్ సివిల్ ఇంటర్నేషనల్' అనే సేవాసంస్థ తరఫున క్షామ ప్రాంతాలలో పర్యటించి, సేవా కార్యక్రమాలలో పాల్గొన్న రొటేరియన్ డాక్టరు బొమ్మా జితేంద్ర బీహార్ బాధా గాధను క్రింద వివరిస్తున్నారు. చదవండి. —సం.]

డాక్టరు బి. జితేంద్ర

బీహార్ రాష్ట్రమంతా యెండుబారిపోయివున్నట్లున్నది. ముఖ్యంగా మూడుజిల్లాలలో-గయా, పాలమవ్, హజారిబాగ్ జిల్లాలలో పచ్చగావుండే గడ్డిపోచ వొకటికూడా కనవడ్డంలేదు. ఆ ప్రాంతమంతా మలమల మాడి ఎండిపోయివున్న వొక శ్మశాన వాటికగా కనవడుతుంది. ఎర్రటి దుమ్ములేపుకొంటూ వీచే సుడిగాలులు, వడగాల్పులు - ఇవే అక్కడి సామాన్య ప్రజాశిథిలజీవితంలో సహచరులు!

నాయనా నీళ్ళు-
అమ్మా బువ్వ-
బాబూ బట్ట!

అక్కడి 1 కోటి 50 లక్షలమంది ప్రజలను దుర్భరమైన క్షామపరిస్థితి వెంటాడుతున్నది. గత మూడేళ్లల్లో సరిగ్గా వర్షం కురిసినపాపానపోలేదు. భూమి అంతా బాగాఎండిపోయిన పెండు మాదిరిగా తయారైంది. నదులు,చెరువులు, కాల్వలు,బావులు అన్నీ ఎండిపోయాయి. వంటపొలాలకు నీటిని సరఫరాచేసే కాల్వలు, తూములు యినక గొట్టుకొనిపోయివున్నాయి.ఎక్కడా తడి అనేది కానరాలేదు. చెమ్మఅనేదిలేదు; ప్రజల కన్నీటిచెమ్మతప్ప!

మొన్న ఫిబ్రవరిదాకా నీటి కరువుగా వుండింది. ఈమార్చినుండి అసలైన క్షామం ప్రారంభమైంది. తినడానికి అన్నమూలేదు, త్రాగడానికి నీళ్లూలేవు. దప్పికగొన్న మనుషులు, వడదెబ్బతిన్న మొఖాలు, ఆకలిగొన్న కడుపులు - కలరావంటి అంటువ్యాధులవాతపడ్డ శవాలు-ఇవే బీహార్‌లో కనవడే దృశ్యాలు.

పశువులు దిక్కులేక్కమై, యెండిన ఎముకలతో వికగా కనబడుతున్నాయి. అమానుష్యమైన పొలాల్లో, రోడ్లలో నడవలేక నడుస్తూ కనవడుతుంటాయి.

వేలాదిమంది గ్రామస్తులు తమ యిళ్లు వదిలేసి కడుపుచేతబట్టుకొని రోజూ బయలుదేరిపోతూనేవున్నారు యెక్కడికో. రాత్రులపూట చిన్నచిన్న పట్టణాలలో ఏదో ప్రార్థనాపూరితమైన దీర్ఘ మౌనం ఆవరించి వుంటుంది.

గంతి కేంద్రాలముందు బక్కచిక్కి శల్యావశిష్టమైవున్న బిడ్డల్ని దీనంగా చంకబెట్టుకుని వున్నతల్లులు; అర్థాకలితో, శయదిహ్వలంగావున్న మొఖాలతోవుండే

—కొరవ 12 వ పేజీలో

## నెహ్రూచేసింది ఆఖరునతప్ప అందరూ హర్షించారు- నెహ్రూబిడ్డ చేసేదంతా వివాదగ్రస్తమైపోతున్నది!

# మళ్లీ ఇందిరమ్మే నెగ్గింది!

ఇందిరాగాంధి నెగ్గింది - మరొకపర్యాయం. తనకు పనికిరాని ప్రెసిడెంట్ పోక తప్పలేదు-దేశంలో, తన పార్టీలో పెద్దలతోనహా ఆయనకు అనుకూలమైన పరిస్థితి వుండినప్పటికీ-అంతేగాక తన కిష్టమైన వ్యక్తి తనపార్టీ అభ్యర్థిగా పేర్కొనబడి, ఇతర పార్టీల విద్రోహాల బలంతో దేశానికి ప్రెసిడెంట్ అనాడు. ఒక్క దెబ్బనె ఎన్నిపక్షులు రాలినవో చూడండి.

డీవాల్యుయేషన్ లో ఇట్లే ఎందరు వద్దన్నా మన ప్రధానమంత్రి తన పట్టును వీడలేదు. కృష్ణమాచారి మొద.. కమ్యూనిస్టుపార్టీ వరకూ-ఈ మధ్యలో స్వపక్షంలోని విమర్శకులు, జనసంఘం-స్వతంత్రపక్షాల వ్యాఖ్యాతలు ఆ ధోరణినే అవలంబించారు- ఆ మార్పును తీవ్రంగా దుయ్యబట్టినారు. దేశ్‌ముఖ్ అందులోని బిజ్ఞతను శంకించెను. దేశాయ్ తన్నడగనైనాలేదని వాపోయెను. ఒక్కరూ డీవాల్యుయేషన్ చర్యను ప్రశంసించలేదు. మునుపటితప్పులకిక్క తప్పదని స్వతంత్రపార్టీ ప్రకటించింది. ఐనప్పటికీ ఇందిరాగాంధి జంకలేదు.

రష్యన్లు ఆ చర్యను అమెరికావైపు మరలుడుగా చిత్రించుకుని తమ అయిష్టాన్ని తెలియజేశారు. కాని మన ప్రధాని లెక్కచేయలేదు.

ప్రస్తుతం ఎగుమతి -దిగుమతులందు భారత ప్రభుత్వం సంకల్పించిన సూత్రంపంథాలో డీవాల్యుయేషన్ ప్రభావం పరిహారయుక్తంగా మనకు ప్రయోజనకరమవుతుందో లేదో చూడవలసి యున్నది.

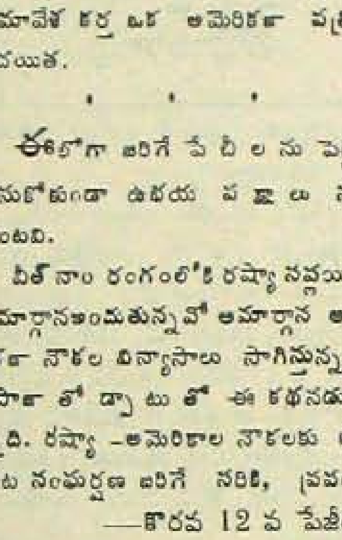

తన మంత్రిమండలి నిర్మాణంలోను మన ప్రధాని స్వేచ్ఛను అవలంబించింది. పర్యవసానం?

నెహ్రూ చేసిందంతా, ఆఖరు దశలో తప్ప, మొత్తాన హర్షించారు. నెహ్రూబిడ్డ చేసేదంతా మొదటినుంచి కొనవరకు వివాదగ్రస్తమైపోయింది. ఈ చర్యల ఫలితంవలన చివరకు దేశహితమే చేకూరునో మరొకటి సిద్ధించునో కాలమే నిర్ణయించగలదు.

. . .

అది కాంగ్రెస్ కేంద్రప్రభుత్వం వ్యవహారం. ఇక కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వాల చర్యలు పరికింతాం. ఆ మూల చుట్టుముట్టే చర్యలు, ఈ మూల సంతృప్తి పరచే చర్యలు. ఆ ప్రభుత్వంలో లెఫ్టు కమ్యూనిస్టు ఉప ప్రధాని, ఈ ప్రభుత్వంలో ప్రధాని ఆ కోవకు చెందినవాడు.

ఆ ప్రభుత్వం (పశ్చిమ బంగాళం) అంటుంది. 'దుష్మర్మలైన యజమానుల హింసపడలేక వర్కరులుగావించే ప్రతీకారం చుట్టుముట్టే చర్య. యజమానులు మర్యాదగా మెలగితే వర్కర్లు మంచిగా నడుచుకుంటారు.'

ఈ ప్రభుత్వం (కేరళ) అంటున్నది: 'పారిశ్రామికులకు కావలసినన్ని సదుపాయాలు కల్పిస్తాం. వర్కర్లవల్ల న్యాయమైన నడవడి వుండేట్లు కృషిచేస్తాం. చుట్టుముట్టే చర్యలుండవు. లేబర్ క్రమశిక్షణతో, ఉత్పత్తిశక్తిని పెంచేవిధంగా కృషి జేయడం అవసరం' గవర్నరు భగవాన్ సహాయ్ విధానసభలో ప్రధాని ప్రశంసలనందుకున్నాడు. నంబూద్రిపాద్ గొప్పవాడని హాయ్ పొగడినాడు (ఇదంతా కేరళ రెడ్‌గార్డులు గమనిస్తున్నారు! జాగ్రత్త!).

చుట్టుముట్టే చర్య త్రైపాక్షిక సమావేశంలో (ప్రభుత్వం - పారిశ్రామికులు, కార్మికులుకలిసి చర్చించే వేదిక) ప్రస్తావనకు వచ్చింది. అట్టిచర్య ఖండింపదగినదని తీర్మానించారు. ప్రపంచజ్ఞానం కలవారెవరైనా అంతేచేస్తారు.

కాని, రైట్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకుడైన డాంగే ఆ తీర్మానాన్ని తీవ్రంగా నిరసించాడు. ఇకమీద సమ్మెలవలె, చుట్టుముట్టే చర్యలు చట్టసమ్మతం కాగలవని కూడా జోశ్యం చెప్పినాడు, 'లెఫ్టిస్టులకంటె

—కొరవ 12 వ పేజీలో

## వారం వారం


**Notice For Settlement of Issues**

**In the Court of the Dt. Munsiff at Khammam**

O. S. No. 48 of 1966.

BETWEEN:—

Md. YASEEN SHARIF & 3 ors. —PLAINT FFS.

AND

KHAJA KAREEMUDDIN & 41 ors. —DEFENDANTS

To: (1) Smt. Fatimunnissa Begam D/o Khaja Abdul Rahman Defendant No. 4, R/o Khammam.

(2) Smt. Afta Begam W/o Khaja Abdul Rahman, R/o Garla, Yellandu Tq., Khammam Dt.,

Whereas the plaintiffs have instituted a suit against you for declaration of shares in Kazat Mash Khammam wherein summons were issued number of times in your names, but returned unserved. Hence you are hereby summoned to appear in this court in person, or by a pleader duly instructed and able to answer all material questions relating to the suit, or who shall be accompanied by some other person able to answer all such questions on 29th day of May 1967 at 10-30 in the fore-noon to answer the claim and you are directed to produce on that day all the documents upon which you intend to rely in support of your defence.

Take notice that, in default of your appearance on the day before mentioned, the suit will be heard and determined in your absence.

Given under my hand and the seal of the court this 23rd day of March, 1967.

—Md. UMRAO SHARIF,
Advocate for Plaintiffs.

# రాత్రికీ రూపంవుంది–అందులోనూ సౌందర్యముంది

శ్రీమతి రేబాల దమయంతీదేవి

ఆ మధ్య కరెంటు పనివాళ్ల స్ట్రయికు మూలంగా రెండుమూడు రోజులు కరెంటు రాలేదు. ఓ దినం నీళ్లు రాలేదు. మరు రోజు టెలిఫోను పనిచేయలేదు. కరెంటు లేకపోవటంతో లైట్లు వెలగకపోవటం, రేడియో పలుకక పోవటం, టెలిఫోను చెడిపోయి అదీ పనిచేయక పోవటంతో చాలా విసుగనిపించినది. కరెంటు లేక పోతే ఒక్కపని జరుగదు. పిల్లలు త్వరగా భోంచేసి దోమకాటు పడలేక దోమతెర లలో దూరి నిద్రించినారు. త్వరగా నిద్ర రాని పెద్దలు మిగిలారు. న్యూసువినే వీలు లేక ప్రొద్దుటి పేపరే గతియైనది.

అదీ క్యాండిల్ లైట్లలో చదువ లేక విసుగనిపించిన నాకు ప్రకృతే కనిక రించినది. చూడగా ఆ రాత్రిలో చల్లని వెన్నెల్లో ప్రకృతి మానవునికి ఎంత ఆనం దాన్ని, ప్రశాంతతని పంచిపెట్టుతోందో, ఎన్నిభావనలు, ఎన్ని విచిత్ర రహస్యాలు చెబుతోందో నిశ్శబ్ద నీరవ ప్రకృతిలో ఎన్ని రకాల సంగీత ధ్వనులు మన హృదయాలను తాకుతవో విచిత్రంగా గోచరించినది. చిక్కని చీకటిలో కూడా చూడగా చూడగా అలవాటుపడి మన నేత్రాలు పనిచేయడం మొదలుపెడు తాయి. కనిపించని వస్తువులు మెల్లగా ఆకారాలు చేసుకొని నీడల్లా కన్పిస్తాయి. అడవులు, పర్వతాలు, నదులు మొదలైన దృశ్యమాన వస్తువులకువలె రాత్రికికూడా ఒక ప్రత్యేక ఆకృతి ఉన్నది.

జీవితంలో ఒక్కోమారు ఒక్కోసమ యాన ప్రకృతి తన ఒక్కోవిధమైన సౌందర్యాన్ని మనకు దర్శనమిస్తుంది. అనంత నీలాకాశము, క్రింద చరాచర ప్రపంచము మధ్యలో వ్యాపించిన గంభీర శార్వరి కన్నులలోనుండి ఏదో సౌందర్యలహరి నిరంతరంగా ప్రవహి స్తూనే వుంటుంది. ఆ ప్రశాంత వాతావర ములో ఎంత శాంతి! భగవంతుడు అయాచితంగా మనకు అనుగ్రహించే ఈ ఆనందానుభూతి అనుభవించకుండా వ్యర్థం చేసుకుంటున్నామా అనిపించింది. రాత్రి చోటుచేసుకొనే కొలదీ సన్నసన్నగా వెన్నెల ఆక్రమించినది. ఆ వెన్నెలకు సుస్వాగతమా అన్నట్లు నైట్‌క్వీన్, పారి జాతాల పరిమళం వ్యాపించి దివ్యాను భూతిని కల్గించింది. పూలవానలలో ఎంతటి మహత్తు! ఎంతసుందరమైనదీ రాత్రి!

మొదట్లో కరెంటుపోయింది. రాత్రికి

—కొరవ 8 వ పేజీలో

## భారత నారీరత్నాలు

# శారదా దేవి

కుమారి కోవెలకుంట్ల అరుణ

పరమ పవిత్రమయిన మన భారత మాత రత్నగర్భంలో ఎందరెందరో మహానుభావులు, మహామహీమతల్లు లుదయించి, తమ పేరును స్థాయికం జేసు కొని, చరితార్థులై తరించినారు. మహిళామణులలో మణిపూసయై ఉజ్జ్వ లంగా ప్రకాశించిన వారిలో శ్రీ శారదా దేవి యొకతె.

శ్రీ శారదా దేవి జీవితానుభవముల నందు, లోకులు కొనియాడు ఘనమైన సంఘటనలు గాన్పింపక పోవచ్చును. కానీ, ఆమె తన భర్తయగు శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంసచే, సాక్షాత్ పరమేశ్వరీ స్వరూపముగా నారాధింపబడినదనుట, అపూర్వ సంఘటనము గదా! శ్రీ శారదా దేవి ఎంతటి మహిళామతల్లియో, సపూర్వ వ్యక్తియో, లోకము నింకను ఎఱుంగకపోవుట యెంత శోచనీయమో గదా!

—కొరవ 8 వ పేజీలో

లివర్ వ్యాధి ప్రమాదమునుండి
ఇతనిని కాపాడండి
ఇందుకు తగిన చికిత్స

జమ్మివారి లివర్‌క్యూర్

బిడ్డల యొక్క లివర్ మరియు స్ప్లీన్ వ్యాధులకు ప్రఖ్యాత ఔషధము.
జమ్మి వెంకటరమణయ్య & సన్స్, మద్రాస్–4.
బ్రాంచీలు: బెంగుళూరు–2; కుంభకోణం; తిరుచిరాపల్లి–2; హైదరాబాద్–20
JV/13/5 TE

# ముద్దాడని పెదవులు

శ్రీ గ్రిద్దలూరు గోపాలరావు

తెల్లవారినా యింకా సుశీల నిద్రపోతూ వుంది. అది ఆమెకు అలవాటు. తెల్లవారక ముందే నిద్రలేచి తనగదిలోనుంచి, కిటికీ దగ్గర నిద్రపోతున్న సుశీలను అలాగ చూస్తున్నాడు వాసు. అది అతనికి పరిపాటి.

నిద్రలో సుశీలముఖం నిర్మలంగా వుంది. తామరపువ్వుచుట్టూ అలలు అల్లు కున్నట్టు, ఆమె చెవులచుట్టూ ఆమె నల్లని జుట్టు పరచుకొనివుంది. పండిన బింబంలా ఆమె పెదవులు అందంగాను, ఆకర్షణీ యంగాను వున్నాయి. రసికత్వం అలసి పోయి ఆమె పెదవుల మీద నిద్రిస్తూ వున్నట్టుంది.

సుశీలవి రోజారంగు పెదవులు. రోజా సుప్రభాతంతో వికసించే రోజాపువ్వులా నూతనకాంతులు వెదజల్లే పెదవులు. ఇంత వరకు ఎవ్వరూ ముద్దాడని పెదవులు. ముద్దాడేందుకు ముద్దుగావున్న పెదవులు.

తొలిసారి చూపులోనే ఆ పెదవులు, నూతన సందేశాన్ని, సుందరప్రణయాన్ని అందించాయి వాసుకు.

ప్రక్క ప్రక్క ఇళ్ళే కావటంవల్ల, వాసు, సుశీలలు ఒకరినొకరు చూచు కుంటూవుండేవారు. వాసు చూపులు, సుశీల పెదవులకై తీవ్రమైన కోర్కెలతో తపించిపోతున్నాయి.

కోరినవన్నీ లభించే పుణ్యలోకం యెక్కడుందో? ఆలోకం అతను సృష్టించు కోవాలని అతని విశ్వాసం. ఆ విశ్వాసంతోనే అతను ఉద్రేకాల అంచులకి; ఆనందాల లోతులకి శక్తివున్నంతవరకు పయనం సాగిస్తున్నాడు.

వాసు తన హృదయం సుశీలకు చెప్పా లనుకున్నాడు. ఒక సాయంకాలం సుశీల వరండాలో కూర్చొని ఏదో పుస్తకం చదువుకుంటూవుంది. ఇంట్లో అంతా సిని మాకు వెళ్ళారు. వాసు వుత్సాహంగా వరండా గోడమీదకువాలి దగ్గరగా ఆమె వైపు తదేకధ్యానంగా చూస్తున్నాడు. ఆమె పుస్తకంలో మునిగిపోయి వాసును గమనించలేదు. అతను, నిశ్చలంగావున్న ఆమె పెదవులవైపే చూస్తున్నాడు. వంకర తిరిగిన మేఘపుచాటున, అస్తమించే సూర్యుని అంతిమకిరణం గీచిన అరుణ రేఖలా, ఆమె పైపెదవి అంచు మెరుస్తూ వుంది.

తటాలున అతన్నిచూచింది సుశీల. కాస్త కలవరపడింది.

"ఏమిటలా చూస్తున్నారు"—అన్నది.

"మీ పెదవుల అందం"—అన్నాడు.

"నా పెదవులు అంత అందంగా వున్నాయా?"—అన్నది.

"మీరు నిద్రలేచినప్పుడు చూడాలి మీ పెదవుల అందం. ఆ పెదవులు ఒక దాని కొకటి ఆతుక్కొని, విచ్చుకోబోయే రోజాపువ్వులా వుంటాయి. ఆ పెదవులు తమ హృదయంలో దాగివున్న మకరం దాన్ని ఎవరికో అందించేందుకు మీ సుందర వదనంమీద నిలచినట్టున్నాయి. ఆ మక రందాన్ని అందుకోగలిగిన వ్యక్తి ఎవరో గాని అతను నిజంగా అదృష్టవంతుడే"—అన్నాడు తన్మయత్వంలో.

సుశీల ఏదో మాట్లాడబోయింది. పెద వులు కదిలాయి. మాట మెదలలేదు.

"మీరు మాట్లాడుతూవుంటే మీ చిన్నారి పెదవులు క్రిందికి పైకి చిందులు త్రొక్కుతుంటాయి. అప్పుడు మీ తెల్లని పలువరుస, కొలనులో కదిలే అలల క్రింద చెదరిన చందమామ ముక్కలవలె కనుపి స్తుంటాయి"—అన్నాడు ఆవేశంలో.

సుశీలకు ఆపుకోకుండా నవ్వువచ్చింది. విద్యుత్ మెరుపులా ఒక్క వెలుగు వెలి గింది మాయమైంది చిరునవ్వు. ఆ చిరు నవ్వును తన ముద్దులతో ఆమె రోజా రంగు పెదవులపై అలాగే శాశ్వతంగా నిలుపగలిగితే ఎంతోహాయిగా వుంటుంది అనుకున్నాడు. యోగుల హృదయంలో వెలిగించుకునే దివ్యకాంతి, ఆమె పెద వులపై చిరునవ్వు. అది తనకెలాదక్కు తుంది—అనుకున్నాడు. దక్కించుకోవాలి మరి. అందుకే యీ యోగసాధన.

వాసు తదేకధ్యానంతో తన పెదవుల వైపు చూస్తూవుంటే, సుశీలకు మరలా నవ్వువచ్చింది. ఈసారి సిగ్గుతో కూడు కున్న చిరునవ్వు.

సిగ్గుతో లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.... అద్దంముందు నిల్చొని ఎంతసేపు తన పెదవులను చూచుకుందో, ఎన్నిసార్లు చిరునవ్వులు నవ్వుకుందో సుశీలకే తెలి యదు. తనపెదవులు అంత అందంగా వుంటాయని అంతవరకూ సుశీలకే తెలి యదు. నిజంగా వాసు రసికుడు. అందుకే అతను రోజూ తనవైపు చూడటం అనుకుంది.

....కొంతకాలానికి సుశీలకు వివాహ మైంది. భర్తవద్దకుపోయింది. ఆసమయంలో వాసు వూర్లో లేడు. వచ్చిన తర్వాత తెలిసింది.

అంతా చీకటి, లోపల చీకటి, బయట చీకటి. మోసపోయిన ఆరాధన చిమ్మచీక టినివులుముకుంది. ఒకచూపు, ఒకమాట, ఒకఓదార్పు. ఇప్పుడు ఏమీలేవు వాసుకు. విదియనాటి చంద్రరేఖవంటి సుశీల పెద వులు, చింతనిప్పుల్లా మాయమైనాయను కున్నాడు. స్వప్నంలో సైతం ఆ పెదవులు అతన్ని వెంటాడుతున్నాయి.

....సుశీల తన భర్త దగ్గర యెంతో ఆశించింది. ఎన్నో ప్రశంసలు పొంద వచ్చుననుకుంది. ఆశవెనుక నిరాశ, వెలుగు వెనుక చీకటి.

సుశీలభర్త ఎప్పుడూ ఆమెపెదవుల అందాన్ని ప్రశంసించలేదు. ఏనాడూ ఆమె పెదవులను మృదువుగా ముద్దుపెట్టుకో లేదు. ఎప్పుడూ వాసులాగా ఆకాంక్షతో తన పెదవులను చూడలేదు .... అది సుశీలలో తీరని అసంతృప్తిని కల్గించింది.

—కొరవ 10 వ పేజీలో

## వేట—వినోదం

# వేటగాని కథనం

డాక్టరు పి. సీతారామరావు

పులినోటబడి బ్రతికి వచ్చిన వారెవరు ఇంతవరకులేరు. అందువలన ఈ ఉదంతం అనోటా ఈనోటా ప్రాకి కడకు ప్రభుత్వ దృష్టికివచ్చి ఎవరైనాసరే ఈ పులిని చంపు కొనవచ్చుననే ఉత్తర్వు నిచ్చింది.

పులి మనుష్యులను తినటం మరిగితే, అటవికులు తమలో చనిపోయిన వారి ఆత్మ పులిరూపందాల్చి తోడివారినిచంపుతుంటుం దనే గట్టి నమ్మకం వుంది. అందువల్ల ఎవరైనా ఆ పులిని చంపాలని వెళ్ళినా— అచ్చటి ప్రజల సహకారం—సానుభూతులు లభించవు. పైగా ఎవరైనా పులి పోలిక నిస్తే వెంటనే తమపై పగసాధిస్తుందని, ఎవరూ నోరుకూడా మెదపరు.

ఎందరో వేటగాళ్లు వచ్చారు. ఎన్నెన్నో ప్రయత్నాలుచేశారు. ఎవరికంటాపులి పడ లేదుసరే, దాని జాడకూడ తెలియలేదు. అంతవరకు ఎంతో అలజడి, బీభత్సం చేస్తున్న ఈపులి అనుకోకుండా, అకస్మా త్తుగా—అయిపులేకుండా పోయింది. పులి దెబ్బకు భయపడి జనసంచారం లేనందున దాని వివరాలుకూడా తెలియరాలేదు. చచ్చి పోయి వుంటుందనుకున్నారు, కొంత మంది. ఆహారం అరుదైనందున వేరేతావుకు వెళ్ళిపోయిందనుకున్నారు, మరికొంత మంది.

స్తంభించిపోయిన జనసంచారం, వ్యాపా రాలు మళ్ళీ ప్రారంభమయ్యాయి.

బరంపురంలో ఎవరినయినా అడగండి Head quarters ఎక్కడా అని, గోపాలరావు గారేజి చూపిస్తారు. ఈ గారేజ్‌లోనే వేటకు ఎపుడువెళ్లాలి, ఎక్క డకువెళ్లాలి, ఎవరెవరు వెళ్ళాలిఅనేది (Operation Hunting) నిర్ణయమవు తుంది. గారేజ్ యజమాని పేరు గోపాల రావు. ఇంటిపేరేమోగాని అందరు హం గోపాలరావంటారు. అయన్ను పేరడిగినా హం గోపాలరావని చెప్పుకుంటాడు. అతనేమాట చెప్పినా హం అనకుండా చెప్పడు, అందుకే హం అనేది- బిరుదు, ఇంటిపేరుకూడా అయికూర్చుంది. ఆస్తి, అర్థనా అల్పమైనా ఆదరణలో అధికుడు. అరవయ్యోపడిలో పడిన ఈ అయ్యవారి (బ్రాహ్మణుడు) ఆయువులో అధికభాగం అడవుల్లోనే గడచిపోయింది. అతని గారే జికి వచ్చిన కారో, జీపో ఎపుడూ రెడీగా వుంటుంది వేటకు. పెట్రోలు పోసుకుంటే చాలు. ఒకవేళ ఏదీ సిద్ధంగా లేకపోతే దీనిదిలిసి దానికి, దానిదిలిసి దీనికి ఈ రెంటివిలిసి ఇంకోదానికి బిగించి అర్ధ గంటలో రెడీ చేస్తాడు; ఇంకోదాన్ని ట్రయిలుకనే సాకుండనేవుందిగా! జీపులో వెళ్తున్నపుడు లైట్లతో జంతువుల నన్వేషిం చటం, మకాములో నున్నపుడు వంటగది ఈయన ఆధీనంలో (Control) వుంటాయి. ఏంచేసి వండుతాడోగాని అందరు తృప్తిగా ఆకులను నాకిగాని వద లరు. ఈయన వేట, తినే జంతువులకు మాత్రం పరిమితం. కన్పించింది పులిఅని, చిరుతపులి అని అనండి పోదాంపద

—కొరవ 8 వ పేజీలో

⊕ తలుపూరులో ఏ. సి. కి సన్మానం
⊕ సోమరాజుపల్లిలో నాయుడుకు విందు
⊕ రెట్రెంచిమెంటు-ఉపాధ్యాయులనిరసన
⊕ దగదర్తిలో ట్రాక్టరు డ్రైవరుపైదౌర్జన్యం
⊕ కలువాయి అరుంధతీయుల ఫిర్యాదు
⊕ కావలిమర్చంట్స్ అసోసియేషన్
⊕ పాఠశాలల వార్షికోత్సవ విశేషాలు

### తలుపూరు సన్మానం

శ్రీ పి. వి. ఎల్. ప్రసాద్; అంటే 1962 ఎన్నికల్లో శ్రీ పి. సి. తో పోటీచేసి ఓడిపోయి, 1967 ఎన్నికల్లో వారికి అండగా నిలచిన శ్రీ ప్రసాద్; మొన్న ప్రూం మంత్రి శ్రీ పి. సి. సుబ్బారెడ్డి గారిని ఆహ్వానించి పెద్దపండుగ చేశారు. పి. సి. ని పూలమాలలతో ముంచి ఎత్తారు; చిత్రవర్ణ పుష్పాలతో అలంకరింపబడిన సూర్యరథంపై వారిని ఆసీనులనుజేసి, పట్టపగలుకూడా కండ్లు-చెవులు మిరుమిట్లుగొలిపే బాణసంచా కాల్పులతో, భూనభోంతరాళాలు దద్దరిల్లజేసే వాద్య సమ్మేళనంతో, భజనలు-నాట్యాది దిల్లర వినోదాలతో సభాస్థలికి తీసుకపోయారు. రాపూరు సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ మలిరెడ్డి ఆదినారాయణరెడ్డిని అధ్యక్షస్థానంలో వుంచి సభ జరిపారు.

సర్పంచ్ శ్రీ పి. సి. ఎల్. ప్రసాద్ మంత్రికి పౌరసన్మానపత్రాన్ని సమర్పిస్తూ, కోర్కెల జాబితాను కూడా వివరించారు. సభకు వచ్చిన సదస్యులసంఖ్య అధికంగా వుండినది. మంత్రిగారితోపాటు మరో ఐదారు వందల మందికి శ్రీ ప్రసాద్ ఆ రాత్రి విందుచేశారు. —ఐ. ఎ.

### సోమరాజుపల్లి విందు

శాసనసభ్యుడుగా అఖండ విజయం పొందడమేగాక, క్యాబినెట్ హోదాలో మంత్రియైన శ్రీ చెంగురామానాయుడుగారి గౌరవార్థం, బత్తుల సుందరరామరెడ్డి సోదరులు 10 తేది గొప్పవిందు చేశారు. జిల్లా వ్యాప్తంగా వచ్చిన ఆహూతులను చూస్తే ఇది స్థానికమైన విందుగా కనపడలేదు; మండలస్థాయిలో జరిగినట్లనిపించింది. జిల్లాలోని అయోధ్యనాయకులందరూ వచ్చారు. విందుకుముందు శ్రీ లక్ష్మీనృసింహస్వామి ఆలయంలో నాయుడుగారికి సన్మానం జరిగింది. అభిమానుల శుభాకాంక్షలతోబాటు, నరసింహస్వామి ఆశీర్వాదాలుకూడా లభించాయి నాయుడుగారికి. రెండు కార్యక్రమాలూ నేత్రోత్సవం చేశాయి.

ఈసారి నాయుడుగారి విజయానికి ఈ బత్తుల సోదరులు అవిరామంగా కృషి చేశారు. నాయుడుగారి విజయం తమ విజయంగాభావించి పనిచేశారు. సన్నిహితంగా వుండిన సమితిరాజు రామకృష్ణారెడ్డిని ధిక్కరించడమేగాదు, ఒత్తిడులన్నిటిని తట్టుకొని నాయుడుగారి వెనుక నిలబడినారు. ఈ సోదరులతో ఆ నియోజకవర్గంలోని గ్రామస్తులొకరు- నాయుడుగారి ప్రత్యర్థి పక్షంవాడు – పందెం పెట్టుకున్నారట, నాయుడుగారు గెలిస్తే తాను రెండు వేలు ఇవ్వాలని, లేకుంటే బత్తుల సోదరులు తనకు రెండువేలివ్వాలని. బత్తుల సోదరులే గెలిచారు, రెండువేలు సంపాదించారు. ఆ మొత్తంలో కొంత స్కూలుకు దానం చేశారట, కొంత మరో ధర్మకార్యానికి వినియోగించారట, కొంత నాయుడుగారి సన్మానానికి ఖర్చుపెట్టారట. బాగుందిగదూ! రాజకీయాలలో, ఎన్నికల్లో ఈ పందాలు ఏమిటోమరి!

మొత్తానికి బత్తుల సుందరయ్య కార్యసాధకుడు; కందుకూరు రాజకీయాలలో ఒక అనివార్యశక్తి. —ఐ. వి.

### రెట్రెంచిమెంటు– ఉపాధ్యాయుల నిరసన

ప్రభుత్వం అమలుజరుపుతున్న పదిశాతం సిబ్బందికోతవల్ల తీవ్రమైన అలజడి రేగింది. టీచర్లు, గుమాస్తాలు, సేవికలు, సేవకులు-ఒక్కరేమిటి అన్ని వర్గాలలో ఎంతోమంది ఇంటికి పోవలసివస్తున్నది. ఏ అయ్యకాళ్లో పట్టుకొని, కాళ్ళు అరిగిపొయ్యేటట్లు తిరిగి, నానాయాతనపడి వుద్యోగం సంపాదించుకొని బ్రతుకు తీవుడాలని బయటపడినామనుకున్నవారు ఈ కోతతో లబోదిబోమని నెత్తినోరు బాదుకుంటున్నారు. ఇష్టమొచ్చినట్టు, వాళ్ళు తెలియకుండ సిబ్బందిని పెంచేసి, ఈనాడు వున్నట్టుండి పూడబెరికితే ఎవరికైనా కష్టమే. ఒక్కో ప్రణాళిక గడచేకొద్దీ నిరుద్యోగులసంఖ్య తగ్గిపోవలసింది పోనిచ్చి, ఇప్పుడు అది ఎక్కువైకూర్చుంటుంది. మొత్తానికి ఈ సిబ్బంది తగ్గింపు సానుభూతితో పరిశీలించదగిందే. దీని పరిణామాలు ఏ విధంగా వుండబోతాయో చెప్పలేము. ప్రతిపక్షాలవారికి మంచి భోజనం!

ఈ సిబ్బంది కోతకు ఎల్లెడలా నిరసన ప్రకటించబడుతున్నది. ఉదయగిరి ప్రాథమికోపాధ్యాయ సంఘ కార్యవర్గం వారు 18 తేది శ్రీ బి. వి. జ్ఞానసుందరంగారి అధ్యక్షతన సమావేశమై రెట్రెంచిమెంటు పథకాన్ని వెంటనే వుపసంహరించుకొని, విద్యాభివృద్ధికి దోహదమివ్వవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ తీర్మానించారు. ఉపాధ్యాయ సంఘంవారు సాధించిన విజయాలనుగూర్చి శ్రీ బి. కొండాచారి నివేదిక సమర్పించారట. ప్రావిడెంటు ఫండు స్లిప్పులు పంపుటలో జాప్యం చేయవద్దని జిల్లాపరిషత్తును కోరుతూ; విద్యాసంవత్సర మధ్యకాలంలో బదిలీలుకూడదని హెచ్చరిస్తూకూడా తీర్మానించారు. ఇంకా మరి కొన్ని తీర్మానాలుకూడా చేశారు.

—కొరవ 11 వ పేజీలో

రాఘవయ్యగారి భావశకలాలు

# నెల్లూరు– నానావిషయాలు

### పార్కుల్లో సన్నాయిమేళం

నీవా? నేనా? అనే ఎలెక్షన్ కీచులాటలతోను, ఎడతెరిపిలేని రాజకీయ కలహాలతోను, వేళ పాళలేని పెట్ల దిమ్మల విరావు మారుమోతలతోను, దుర్వాసనతో దుస్సహమైన జలదారుల దోమల బాధలతోను, నవెందాలి అనే పాలం శకలతోను, దినదినానికీ డిగ్రీ హెచ్చుతున్న ఎండ వేడిమితోను, నెలనెలకు సైజుతగ్గుతూ ధర హెచ్చుతూ వున్న కాఫీ ఇడ్లీల అసంతృప్తితోను, ఇంతవరకు పాడుచేసి త్వరలో మళ్లీ చేయబోతున్న విరావు గోడవ్రాతలతోను, లగ్గలకు ఎగుస్తూ వుండే దైనిక అవసరాల ఖరీదులతోను, సినిమా లౌడ్‌స్పీకర్ల దుర్భరరొదతోను, వారవారానికి పడిపోతున్న ప్రభుత్వాలతోను, ప్రాణం విసిగిపోతున్న నోరువాయిలేని నెల్లూరు పౌరులకు, వీలుంటే ప్రతిసాయంత్రం లేకుంటే ప్రతి ఆదివారం సాయంత్రం 6– 6. 30 మధ్య స్వతంత్ర పార్కులో సన్నాయి మేళాన్ని, బ్యాండును, మున్సిపల్ కమీషనరుగారు వినిపిస్తే ప్రజలు ఎంతో సంతోషిస్తారు.

### చెట్లు చేమలులేని మన పార్కులు

విస్సావారిపైన కోపంతో నిలువున ఎండబెట్టిందిన పప్పులవీధిపార్కు, ఊంకాయచెట్లు తప్ప మరే పూలమొక్కలను నోచుకోని సంతపేటపార్కు, పి. సి. పార్కు, లక్షల అక్రమ సంపాద్యాన్ని అవరోధించి నిలబెట్టినందుకు ప్రతీకార ప్రయోగంతో అంకురార్పణ అయిన స్వతంత్ర పార్కులను ఎక్కువ విలాసవంతం చేస్తే బాగుంటుంది. అవి అప్పుడు పార్కులనిపించు కుంటాయి.

### నెల్లూరు వింతలు

మీటర్లులేని టాక్సీలకు, టాక్సీలు నిలువని కారు స్టాండుకు, సిట్ల–నివ్వాల–సిత, కడకు పేరు పలకటకూడా లేని 'కార్టు' స్టాండులకు, ప్రభుత్వ అనుమతిని పొందనవసరమే తమకు లేదనుకొన్న స్వంత బస్సుస్టాండులకు, తప్పతాగిన డ్రైవర్లు తోలుతుంటే శరవేగంతో మానవ మాతులపైకి, చూచి చూడనట్లు ఎక్కి ఎముకల గట్టితనాన్ని పరీక్షించుచుండే లారీలకు, ఏ జిల్లాలో లేనన్ని వార, పక్ష

—కొరవ 10 వ పేజీలో

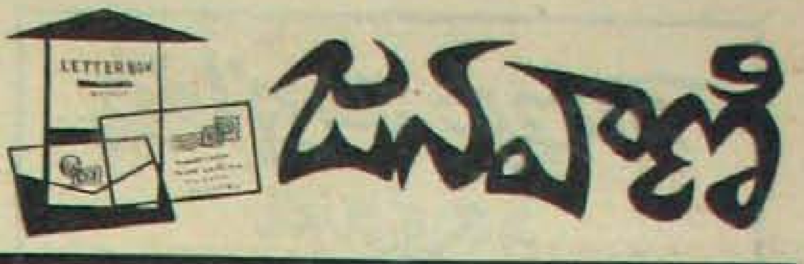


## గండంగడిచింది– ప్రమాదం తప్పలేదు

దేవునిదయవల్ల గండం గడిచింది- ప్రమాదం తప్పలేదు. (మానవప్రయత్నం వల్లకాదు). అర్థాయుష్కు పరస్పర వంచనవల్ల జారిపడి ఆవరిష్టపాలైన భారత కాంగ్రెసుకు మొదటిగండం తప్పింది. శ్రీ జాకీర్‌హుసేన్, గిరిగార్ల విజయము పిల్లకాల్వే-ముందున్నాయి మహాసముద్రాలు, మునల్లేపడుగలు. శీలవంతులైన సభ్యులులేని, క్రమశిక్షణ ఎటువంటిదో పదేళ్లు గతించినప్పటినుండి ఎరుగని, నీతి నియమాలు కుంచేటి కొమ్ములేటాయి, చెల్లించని పావలాసభ్యములతోను, చేయని ప్రేలి కాలిముద్రలతోను, ఎండమావులైన పార్టీ సమావేశములతోను, ధనరాసులను వెదజల్లి విక్రయించుకున్న విజయములతోను, నశించెడి శల్యావశిష్ఠమయిన మన నామమాత్రపు కాంగ్రెసు చిల్లులపడవ పాలిమేరలపైన తొంగిచూచుచున్న విపత్సముద్రాలను దాటకలదనే విశ్వాసము మోతుబరి కాంగ్రెసు నాయకులకేలేదు. పేకపోసు గాంభీర్యాన్ని, అక్కరకురాని పట్టుదలను వెనువెంటనే విసర్జించి కుళ్లిన భాగాలను శస్త్రచికిత్సతో ఛేదించి కాంగ్రెసు సంస్థను వదిలపరుచుకోవడం మన మొదటి కర్తవ్యం. మన నాయకాగ్రేసరులకు ఎంతమాత్రం తీసిపోక విదేశ ప్రత్యర్థులతోచేరిన పురాతన కాంగ్రెసు నాయకులు కృపలానీ, జయప్రకాశ నారాయణ, రాజగోపాలచారివంటి రాజకీయనాయకులను, వినోబావంటి నిష్కళంక దేశభక్తులను, ప్రతిమాలియైన కాంగ్రెసు దేవస్థానములోకి చేరదీసుకొని వారితో సంప్రతించి కర్తవ్యాన్ని నిర్ణయించవలెను. విదేశపు అప్పులకు, పంచవర్ష ప్రణాళికలకు కమ్యూనిస్టుపార్టీలతో యిచ్చకాలకు, ప్రత్యక్షవిరోధులైన నాగా మిజోల సంప్రతింపులకు, కన్నుమిన్ను ఎరుగకుండ

—కొరవ 10 వ పేజీలో

**★ మనము, మనతారురోడ్లు ★★ అధోగతిపాలైపోతున్న ప్రాజెక్టులు!!★★★నాట్యంనేర్చుకునే బాలికలు**

నెల్లూరు మున్సిపల్ కౌన్సిల్ వున్నప్పటికంటె ఈ స్పెషలాఫీసరు హయాంలోనే నెల్లూరులో ఈమధ్య కొన్ని మంచిపనులే జరుగుతున్నాయని, జరిగాయని కొందరంటుండడం మనంవింటున్నాం. ఇది కొంతవరకు నిజమేకావచ్చును. బహుశా ఇందుకు ప్రత్యక్షనిదర్శనం ట్రంకురోడ్డే కావచ్చు.

నిజమే, మళ్ళీ ఇన్నేళ్ళతర్వాత ట్రంకు రోడ్డును కొత్తగా తారురోడ్డుగా వేయించారు. మన తారురోడ్లుచూస్తుంటే– ఇవెన్నాళ్లు వుంటాయా అనే దులకనభావం కల్గుతుంటుంది. మద్రాసు నగరంలో, మద్రాసురాష్ట్రంలోవేసే తారురోడ్లకు; మన ప్రాంతాల్లోవేసే తారురోడ్లకు ఎంత తేడా వుంటున్నది! ఆ నునుపుదనం, ఆ మేలితనం మనరోడ్లకు పొత్తిగా రావడమేలేదు. అందుకోసంజరిగే ప్రయత్నమూ వున్నట్లు లేదు. ఈ మన తారురోడ్డు జనంనడిచేదానికన్నా; రిక్షాలు, బండ్లు, కార్లు నడిచేదానికన్నా; కంట్రాక్టర్లు బ్రతికేదానికి, ఇంజనీర్లు బలిసేదానికిమాత్రమే వుపయోగపడుతున్నట్లున్నాయి. ఏదో మొక్కుబడి చెల్లించినట్లుగా తారురోడ్లువేయడంగావుంది కానీ నిజంగా ప్రయోజనంగా

—కొరవ 11 వ పేజీలో


పొదలకూరు గ్రామ పంచాయతి

## టెండరు నోటీసు

ఈ క్రింద కనుపరచిన పనులకు నిర్ణీత ఫారములలో సీలు వేసిన టెండర్లు 26-5-67 తేదిన సాయంత్రము 4 గంటల వరకు పొదలకూరు గ్రామ పంచాయతి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరువారిచే స్వీకరించబడి ఆదేరోజున సాయంత్రము 4-30 గంటలకు రాబడిన సీలు టెండర్లను తెరవబడును. మిగత వివరములు ఆఫీసు పనిచేయు వేళలందు కనుగొనవచ్చును.

| పని వివరము | ఎస్టిమేటు మొత్తము | డిపాజిట్టు మొత్తము |
| --- | --- | --- |
| (1) తరుగు గురవయ్య ఇంటినుండి సిరిమాపోలు దగ్గరవున్న తూమువరకు కాల్వనిర్మించుట | రు. 5000/- | రు. 500/- |
| (2) రాపూరు – లింగంపల్లి రోడ్డుకు గ్రావెల్ వేయించుట | రు. 2050/- | రు. 205/- |
| (3) బిర్దవోల్ అప్రోచ్ రోడ్డుకు కంకర రోడ్డు వేయుట | రు. 1300/- | రు. 130/- |

జి. యూసఫ్ సాహెబ్,
ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు - పొదలకూరు. 16-5-67.

# నెల్లూరు ముచ్చట్లు

విమర్శకుడు

## మధ్యప్రదేశ్ గవర్నరు

మధ్యప్రదేశ్ గవర్నరు శ్రీ కె. సి. రెడ్డి సకుటుంబంగా 20 తేది (రేపు) వుదయం 10-30 గంటలకు హైదరాబాదునుండి గూడూరుకుచేరి, 12-45 గంటలకు రేణిగుంట ప్యాసింజరులో తిరుపతికి పోతారట.

## మంత్రులు

సిటీ వనరులమంత్రి శ్రీ శీలం సిద్దారెడ్డి 28 తేది వుదయం 8 గంటలనుండి కోటనియోజికలోని అంకులపాటూరు, రామారెడ్డిపాళెం, వాకాడు (భోజనం), కొండూరు, కాశీపురం, రాత్రి 8 గంటలకు తిన్నెలపూడి పర్యటించి వివిధ కార్యక్రమాలలో పాల్గొంటారని శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు తెలియజేస్తున్నారు.

శ్రీ సిద్దారెడ్డి,శ్రీ చెంచురామానాయుడు గారలు 27 తేది వుదయం 7-30 గంటలకు చౌటభీమవరం, తర్వాత బొగ్గేరు ఆనకట్ట-మహిమలూరు చెరువులను సందర్శించి, 11 గంటలకు ఆత్మకూరు సినిమా హాలులో జరిగే తాలూకా రైతుమహాసభలో పాల్గొంటారట.

శ్రీ చెంచురామానాయుడుగారు 16తేది నెల్లూరుకు వస్తారనిఎదురీక్షిస్తుండినారుగాని, రాలేదు.

## మహత్తా? మత్రప్రచారమా?

ఏటి అవతల, సాలు చింతచెట్టువద్ద ఒక క్రైస్తవస్వాములు భూతవైద్యం చేస్తానని, రోగాలు నయం చేస్తానని చెప్పి, విపరీతంగా జనాన్ని ఆకర్షించి, మతప్రచారంచేస్తు, హిందూ ముత్తైదువుల బొట్టుకూడా తుడువుతుండగా ఆర్. ఎస్. వాళ్ళు ఆక్షేపించడం, కాస్త గొడవ జరగడం సంభవించిందట.

ఇదివరకు నెల్లూరులోకూడా ఒక ఏసుమతస్తుడు ఈ విధంగానే మహత్తు పేరుతో మత్రప్రచారం జరిపారు. గొర్రెలవలె మూగే వెర్రిజనం వున్నప్పుడు ఇలాంటివి జరుగుతుంటాయి. రోగార్తులైన ప్రజల అమాయకత్వాన్ని, మూఢత్వాన్ని ఇలా దోచుకోవడం గర్హనీయమవుతుంది.

## అధికారవర్గం

జిల్లా వ్యవసాయ శాఖాధికారి శ్రీ ఎం. నరసింహారావు వల్లభ్బమేటరు స్పెషలిస్టుగా, స. మే. స్పె. శ్రీ ఎ. గోపాలకృష్ణమూర్తి జిల్లా వ్యవసాయశాఖాధికారిగా నెల్లూరులోనే పరస్పరం మారారు.

గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు వ్యక్తిగా, అధికారిగా చాలా మంచివాడు. రైతుకు అందుబాటైనవాడు; ఆచరణయుక్తమైన సలహాలివ్వేవాడు; శ్రద్ధా సక్తులు గలవాడు; సమ్రతాభూషణుడు. ప్రథమ పరిచయంలోనే నన్నెంతగానో ఆకర్షించిన వారు. ప్లాంట్ ప్రొటెక్షన్ ఆఫీసరు శ్రీ మాలకొండయ్య, ఈ గోపాలకృష్ణమూర్తి వ్యవసాయశాఖకు తగినవారు.

శ్రీ నరసింహారావు మనకు పాతవాడు.

## సానుభూతి

మన 'దక్కన్ క్రానికల్' విలేఖరి, రైల్వే ప్రయాణీకుల సంఘం, భారత-అమెరికా స్నేహమండలిద్వారా సుపరిచితుడైన శ్రీ పత్తి సుబ్బారావుగారి తల్లి, శతవృద్ధ శ్రీమతి పున్నమ్మ 15 తేది కాలధర్మం చెందింది. సుబ్బారావు మరీ ఒంటరివాడై పోయాడు. మాతృదేవిని కోల్పోయిన శ్రీ సుబ్బారావుకు మా గాఢ సానుభూతిని తెలియచేస్తున్నాము.

## వై. బి. రెడ్డి

గత 26 తేది రాత్రి కారుప్రమాదంలో తీవ్రంగా గాయపడిన శ్రీ వై. బి. రెడ్డికి గండం గడిచింది- బాగకోలుకొని, ఆస్పత్రినుండి స్వగ్రామం చేరుకున్నారు. ఆయుననేదివుంటే ఇంకంత దెబ్బ తగిలినా పరవాలేదు. పునర్జన్మ ఎత్తిన శ్రీ బాలకృష్ణారెడ్డిని అభినందిస్తున్నాము.

## బీహార్ క్షామనిధి

శ్రీ జి. సి. కొండయ్యగారు ఏర్పాటు చేసిన సమావేశంలో బీహార్ క్షామనిధి సంఘానికి శ్రీ నల్లపరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డి అధ్యక్షుడుగ, శ్రీ సి. గోపాలరెడ్డి కన్వీనరుగా ఒకసంఘం ఎన్నుకోబడింది. వీరు చురుగ్గా బియ్యం సేకరిస్తున్నారట. అభినందనీయమైన విషయం.

జిల్లాకంతా విస్తృత ప్రాతిపదికలో ఇలాంటి సంఘం ఒకటి ఏర్పడడం బాగుంటుంది.

## యావజ్జీవ ఖైదు

తప్పత్రాగి తనభార్యను కత్తితోపొడిచి చంపాడని దర్శితాలూకా గార్లదిన్నెవాసి లక్ష్మిశెట్టి రామసుబ్బయ్యమీద మోపబడిన నేరాన్ని జిల్లా అడిషనల్ సెషన్సుజడ్జి శ్రీ ఎస్. వి. కృష్ణమూర్తిగారు విచారించి, ముద్దాయికి యావజ్జీవ ఖైదుశిక్ష విధిస్తూ 9 తేది తీర్పుచెప్పారు.

ప్రాసిక్యూషన్ పక్షంగా శ్రీ కొండా రామచంద్రారెడ్డి, ముద్దాయి పక్షంగా ప్రభుత్వ నియమిత న్యాయవాది శ్రీ పి. వెంకటరత్నం వాదించారు.

## ఫోన్ నెంబరు 1

నెల్లూరు ఫోన్ నెం. 1 అంటే తెల్సుగదూ! మన రైల్వేస్టేషన్ నెంబరే అది. ఈమధ్య పదిరోజులక్రితం డిస్‌కనెక్టు చేయబడినందువల్ల మౌనం వహించివుంది. ఏమయ్యా అంటే ఫోన్ బిల్లులు సకాలంలో చెల్లించలేదట రిమైండ్ చేసినా కట్టిన పాపానపోలేదట. అంతే. అందువల్ల టెలిఫోన్సుశాఖవారు డిస్‌కనెక్టు చేసేసి తమదర్పాటి శాము నిర్వర్తించారు. జనానికి ఎంత అసౌకర్యం?- పట్టించుకొనే దెవరు?

ఈమధ్య నెల్లూరు జిల్లాలోని రైల్వేశాఖ సిబ్బందివారికి ఒక అంటుజాఢ్యం వ్యాపించినట్టున్నది. ఇటీవలే గూడూరు రైల్వేస్టేషన్ లోని రెండుఫోన్లకూ యిదేగతిపట్టి, మళ్లీ మొన్ననే పునరుద్ధరించబడ్డవి. ఇప్పుడు మళ్ళీ నెల్లూరు స్టేషన్ ఫోన్‌కు యీగతి పట్టింది! ఏం పరువు?

## నీటిమట్టం

| | |
|---|---|
| నెల్లూరు ఆనకట్టక్రింద | 4. 5 అ. |
| కనిగిరి రిజర్వాయరు | 14. 30 అ. |
| సర్వేపల్లి ,, | 4. 47 అ. |
| నెల్లూరు చెరువు | 11. 9 అ. |

ఈవారంలో రెండురోజులు చిటపట చినుకులు నాలుగు బడ్డాయి. వేరుశనగ పెరికేవారికి సహాయకారి.

## నెల్లూరు బజారు

| | | |
|---|---|---|
| మొలగొలుకులు పుట్టి (8½ క్వి.) | | 455-00 |
| జి. బి. | | 460-00 |
| టి. కె. ఎం. | | 400-00 |
| దొంగనెంబర్లు | ,, | 400-00 |
| తెల్లశనర్లు | ,, | 395-00 |
| ఎర్రశనర్లు | ,, | 360-00 |
| వేరుశనగ | 10 కిలోలు | 13-25 |
| ఉలవలు | తూము | 40-00 |
| పిల్లిపెసలు | ,, | 40-00 |
| పచ్చపెసలు | ,, | 60-00 |
| నల్లపెసలు | ,, | 65-00 |
| మినుములు | ,, | 90-00 |

## జిల్లా రాజకీయాలు

(మొదటిపేజీ కొరవ)

లని వస్తుందనే అనుమానం వారికి వుండినది. ఒకసారి అనుకూడా అన్నారు- డయబెటిస్ వస్తే ఇరవై ఏళ్ళవరకు దిగులు లేదు. ఇక నాకు ఆ వ్యాధివచ్చినా పరవాలేదు-అని అన్నారు. ఇది మూడు నాలుగు ఏళ్లక్రితంమాట. ఇప్పుడు డయబెటిస్ ఏమీ వారిని బాధించలేదుగాని, అనుకోని కొత్త జబ్బు వచ్చింది.

రాజకీయ ఒడిదుడుకులు, ఆందోళనలు పి. సి. ఆరోగ్యాన్ని క్షీణింపజేసివుంటాయి. మరీ ఈ రెండేళ్లనుండి రాజకీయంగా వారు మానసికవ్యథకు గురియైవుంటారు. ఇప్పుడు వారికి పూర్తివిశ్రాంతి అవసరం. కొంతకాలంపాటైనా వారు రాజకీయాలకు దూరంకాకతప్పదు. ఆరోగ్యముంటే అన్నీ ఒనగూడుతాయి. వారు రాజకీయాలను, మంత్రిత్వాన్నికూడా వదలుకొని, పూర్తి విశ్రాంతి తీసుకోవడం అభిలషణీయం. పి. సి. కి మా శుభాకాంక్షలను తెలియచేస్తున్నాము.

' '

పి. సి. అస్వస్థత సహజంగా జిల్లాలో వారి వర్గీయులలో నిరుత్సాహాన్ని కల్గిస్తుంది. రాజకీయంగా ఇటీవల ఆ వర్గ ప్రాభవం సడలిన ప్రత్యేకపరిస్థితుల్లో పి. సి. హోంమంత్రిత్వం కొంత ఆత్మవిశ్వాసాన్ని కల్గించినసమయంలో ఈ అనారోగ్యం రాజకీయంగా కొంత నష్టదాయకమైనదే. అయినా ఇప్పుడు రాజకీయ కార్యకలాపాలు, సంచలనాలు ఏమీలేవు కాబట్టి, దాన్నిగూర్చి తరచవలసిన అవసరంలేదు.

' '

రాష్ట్రపతి ఎన్నికలో నెల్లూరు జిల్లాకు సంబంధించిన ఓట్లు ఎవరికి ఎన్నివచ్చాయి అనేచర్చ ఇటీవల రాజకీయవర్గాలలో కొనసాగింది. ఎన్నిక అయిపోయినతర్వాత ఈ విషయాన్ని పరిశీలించడం 'శవపరీక్ష'గా వుంటుంది; అయినా ఆసక్తి జనకమైనదే గదా!

16 మంది శాసనసభ్యుల్లో 6 మంది మాత్రం కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి డాక్టరు జకీర్ హుసేన్‌కు ఓటుచేశారట; 10మందిప్రత్యర్థి శ్రీ కోకా సుబ్బారావుగారికి ఓటు చేశారని ఒకవూహ. కాంగ్రెస్‌లోని ఆరుమందిలో నలుగురుమాత్రం కాంగ్రెస్ అభ్యర్థికి ఇచ్చారని, ఇద్దరు వ్యతిరేకం చేశారనికూడా ఒక ఆరోపణ అంటే బిష్టవ వర్గం నలుగురూ కాంగ్రెస్ అభ్యర్థికి ఇచ్చారన; సనియోర్థియులిద్దరూ సుబ్బారావుగారికి చేశారనేది సారాంశం. ఇక కాంగ్రేసేతరులు పదిమందిలో నలుగురు ప్రతిపక్ష పార్టీలకు చెందినవారు- 2 స్వతంత్రపార్టీ, 1 కమ్యూనిస్టు, 1 జనసంఘం. మిగిలిన ఆర్గురు స్వతంత్రులలో ముగ్గురు బిష్టవ వర్గానికి, ముగ్గురు పి. సి. వర్గానికి చెందినవారు. బిష్టవవర్గీయులు ముగ్గురిలో ఇద్దరుకాంగ్రెస్ అభ్యర్థికి ఓటిచ్చారని; పి. సి. వర్గీయులు ముగ్గురూ ప్రత్యర్థికే ఓటు చేశారని ఒక వాదం.

పి. సి., పులి వెంకటరెడ్డి, సుబ్బులు నాయుడు, వేమారెడ్డి రామచంద్రారెడ్డి, మహానంద కోకా సుబ్బారావుగారికి చేశారని బిష్టవవర్గంవారి మాట. పి. సి. జకీర్ హుసేన్ అభ్యర్థిత్వాన్ని బలపరుస్తూ ముందు ఒకప్రకటన చేశారు. అదీగాక మంత్రిత్వస్వీకారానంతరం ముఖ్యమంత్రితో అనుకూలంగా వుంటున్నారు. అదిగూడ గాక వేమారెడ్డి రామచంద్రారెడ్డిని ముఖ్యమంత్రివద్దకు పంపి, జకీర్‌హుసేన్‌కే ఓటు చేయదలచినట్లు చెప్పించారని తెలిసింది. ఈకారణాలవల్ల పి. సి. ముఖ్యమంత్రికి వ్యతిరేకంగా చేసివుండకపోవచ్చునని ఒక వూహ. వాళ్ళు ఎటుచేశారో ఏమోకాని, బ్రహ్మానందరెడ్డిగారుమాత్రం పి.సి.- పులి వెంకటరెడ్డి ఇద్దరూ జకీర్‌హుసేన్‌కే ఓటు చేసినట్లు నమ్ముతున్నారట. అయితే పి.సి. తనవద్దకుపంపి, హామీయిప్పించిన వేమారెడ్డి రామచంద్రారెడ్డిగాని; పి.సి.నిఅనుసరించే మహానంద, సుబ్బులునాయుడు గారలుగాని జకీర్‌హుసేన్‌కు ఓటు చేశారని ముఖ్యమంత్రి నమ్ముతున్నట్లుమాత్రం లేదు. పి. సి. చెప్పే జవదాటనివారు కాంగ్రెస్‌కు వ్యతిరేకంగాచేయడమే అనుమానాలకు అస్కారం కల్గిస్తున్న ఏకైక అంశం.

ఇక ముఖ్యమంత్రి వర్గీయులనుకునే బెజవాడ పాపిరెడ్డి; జిల్లాలో బిష్టవవర్గంలో ముఖ్యుడుగా వుండడమేగాక, వ్యక్తిగతంగా ముఖ్యమంత్రికి ముఖ్యుడైన పెళ్లకూరు రామచంద్రారెడ్డికూడా కాంగ్రెస్‌కు వ్యతిరేకంగాచేశారట. సూళ్లూరుపేట, వెంకటగిరి సైకిల్ కాంగ్రెసీయులుమాత్రం కాంగ్రెస్‌కే చేశారట. శ్రీ పాపిరెడ్డి వ్యతిరేకంగా చేయడమే ముఖ్యమంత్రికి కాస్త మనస్తాపాన్ని కల్గిందిందంటారు.

ఇదిట్లావుంటే-పాదిలినట్టుడు కాంగ్రెస్ ప్రత్యర్థికే చేసివుంటాడని పి. సి. వర్గంలోని ఒకరు మాతోఅన్నారు. వెంకటగిరి సభ్యుని విషయంగూడా అనుమానం ప్రకటించారు. ఇలావున్నాయి ఆరోపణలు, ప్రత్యారోపణలు. మొత్తానికి రాష్ట్రపతి ఎన్నికలో కాంగ్రెస్‌వాదులపాత్ర, ఓటింగు గందరగోళంగానే వున్నట్లుంది.

' ' '

జిల్లాలో బిష్టవవర్గాన్ని అనుసరిస్తూ, రాష్ట్రంలో ముఖ్యమంత్రి వర్గీయుడుగా భావింపబడే శ్రీ పాపిరెడ్డి ముఖ్యమంత్రికి వ్యతిరేకంగా ఎందుకు చేసినట్లు?

పాపిరెడ్డిగారు కాంగ్రెస్ ప్రత్యర్థికి చేయడం ఆకస్మిక పరిణామమూకాదు; ఆశ్చర్యకరమైన విషయమూకాదు. కోకా సుబ్బారావుగారి అభ్యర్థిత్వాన్ని బలపరుస్తూ ముందే వారు ఒక ప్రకటన చేశారు. తాను కాంగ్రెస్‌కు వ్యతిరేకంగా చేయగలనని బహిరంగంగానే చెప్తుండినారు. జిల్లాలో ముఖ్యమంత్రి అనుయాయులనుకునే వాళ్లు ముందే పాపిరెడ్డిగారి వైఖరిని ముఖ్యమంత్రిదృష్టికి తీసుకొచ్చినట్లుంది. అందువల్ల ముఖ్యమంత్రి, తనవాడనుకునే పాపిరెడ్డి తనకు వ్యతిరేకంగాచేశాడని అసంతృప్తిపడితేపడవచ్చుగాని, నిందించలేరు. అందువల్లే ముఖ్యమంత్రి అన్నారట "నెల్లూరువారిది ఎప్పుడూ నమస్మే"అని.

పీపుల్స్ డెమోక్రటిక్‌ఫ్రంటు అధ్యక్షుడుగా, అపార్టీ నిర్ణయానుసారం శ్రీ పాపిరెడ్డి కాంగ్రెస్‌కు వ్యతిరేకంచేశాడా? ఆ పార్టీలోని అందరూ ప్రత్యర్థికి చేయలేదు; కాంగ్రెస్‌కు చేసినవారూవున్నారు. అందువల్ల పాపిరెడ్డిగారు కాంగ్రెస్ అభ్యర్థికి చేయదలచుకుంటే పార్టీప్రతిబంధకమేమీ వుండేదికాదు. అందువల్ల పాపిరెడ్డి శ్రీ కోకా సుబ్బరావుకు, తద్వారా ముఖ్యమంత్రికి వ్యతిరేకంగా చేయదలచుకున్నారు, చేశారు.

అట్లా ఎందుకు చేయదలచుకున్నారు అంటే ఆ కారణాలలో ఒకటి మాకు వినిపించేది, రెండోది మేము వూహించేది. వినిపించేది వదిలేసి, వూహించేదే ప్రస్తావిస్తాం. జిల్లారాజకీయాలకు సంబంధించి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి వైఖరి బిష్టవవర్గీయులందరితోపాటు పాపిరెడ్డిగారిలోను తీవ్ర విముఖతను, విరక్తిని కల్గించివుంటాయి. ఈవిషయం ఇటీవల కోటకువచ్చిన ముఖ్యమంత్రిగారికి బాగ అర్థమైవుంటుంది. ఇంకోవిషయంలోకూడా ముఖ్యమంత్రి ధోరణి పాపిరెడ్డిగారికిగిట్టలేదు. పాపిరెడ్డి ముఖ్యమంత్రికి వ్యతిరేకంగాచేశాడంటే జిల్లా రాజకీయాలే కారణమని మా అభిప్రాయం.

శ్రీ పాపిరెడ్డి అందరు రాజకీయవాదులవంటి వాడుగా కనపడడు. స్వతంత్రంగా వ్యవహరించడం, నిర్భయంగా మాట్లాడడం వారి స్వభావం అనిపిస్తుంది. ముఖప్రీతి వ్యవహారం, మూడమాని ధోరణి వున్నట్లులేదు. వ్యక్తిత్వం ప్రస్ఫుటిస్తుంది. ఆ స్వతంత్ర ప్రవృత్తే, ఆ నిర్మొగమోట ధోరణే మొన్న వారిచేత ముఖ్యమంత్రికి వ్యతిరేకంగా ఓటు చేయించి వుంటుంది.

ఏమైనా ముఖ్యమంత్రి వీరిని వదలుకోలేరు; వీరూ ముఖ్యమంత్రికి దూరం కాలేరు. —— —మా.రా.వ.


## ఇల్లు అమ్మబడును

నెల్లూరు మధ్యపతివారి వీధిలోని డోర్ నె. 16/247 రుగల మిద్దెయిల్లు విక్రయించబడును. కొళాయి, బావి, లెట్రు మొదలైన వసతులుగలవు - వివరములకు:-

**వై. కామేశ్వరరావు,**
16/102, అత్తితోట అగ్రహారం,
(అలంకార్ స్టోర్సు ప్రక్కన)
ట్రంకురోడ్డు — నెల్లూరు.



## శ్రీ వేంకటేశ్వర ట్యుటోరియల్ కాలేజి

(మరియు టైపు యిన్‌స్టిట్యూట్)

198, ఉస్మాన్‌సాహెబుపేట — నెల్లూరు-2.

**పునః ప్రారంభము :: 12-6-67 తేది**

మెట్రిక్, ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి., పి. యు. సి. (మార్చి - అక్టోబరు) పరీక్షలకు గ్యారంటీ ట్యూషన్ — PERSONAL & POSTAL.

వివరాలకు:- కే. వేంకటరమణయ్య, బి. ఎ., బి. ఇడి., ప్రిన్సిపాల్.

[EX-ASST., కేసరి హైస్కూలు - టి. నగర్ - మద్రాస్-17. & S. K. P. D. (బాలుర) హైస్కూలు - మద్రాస్-1.]



23 రోజులు — 26 క్షేత్రములు

## **** దక్షిణదేశ యాత్ర ****

**భోజనం లేకుండా టిక్కెట్టు 1-కి రూ. 150/-**

తిరుపతి, మధుర, రామేశ్వరం, కన్యాకుమారితో సహా దక్షిణదేశ యాత్రలకు **5-6-1967** తేది ఉదయం 10 గంటలపైన

**నెల్లూరు బారకాసునుండి బస్సు బయలుదేరును.**

రూ. 50/- అడ్వాన్సు చెల్లించి సీటును రిజర్వు చేసుకొనవలెను.

వివరములకు:— యస్. సుబ్బులింగ్.

**శ్రీ రమణా యాత్రా సర్వీస్.**
**22/381, ట్రైకన్‌రోడ్డు — నెల్లూరు.**

# శివారెడ్డి పద్యాలు

## రీట్రెంచిమెంటు

బల్లగుద్దుతారు బహిరంగ సభలందు
నిర్మూలిస్తమంచు నిరుద్యోగం,
ఊడబెరుకుతారు వున్న వుద్యోగాల్ని
యెసురుబెట్టుతారు అసలులోనె!

రద్దుపరచండి వీలైతె రాష్ట్రశాసన
సంఘసభ్యుల్ని, ఎంపీల సంఖ్య కాస్త
మట్టగించండి, పేదోరి పొట్టగొడితె
దాంతో ఏమొద్ది? యాస్కిముదండగొద్ది!

ఒకప్రధానిజీతాలు, వొకరాష్ట్రపతిజీతాలు,
వొకొక రాజధాని కొకకమంత్రి
జాలు, బొక్కసంలో వేల లక్షలు డబ్బు
ప్రోగుజెయ్యవచ్చు పొదుపుకింద!

అధికమయ్యెకొద్ది అసలు మంత్రులసంఖ్య
పెరిగెకొద్ది వొకపె పెనుగులాట,
పూడబెరికెయండి వుభయశలాలమ్ము
పైనక్రింద తీసిపార్నూకండి!

అయ్యవార్ల, గుమాస్తాల, ఆఫీసుల్లో
ప్యూన్ల దొలిగిస్తె యేడ్పిస్తె పీకివేస్తె
ఎంతమిగులద్ది? యీముష్టి తేమవద్ది?
యెద్చిపిచ్చి గవర్మెంటు ఎప్పుడింతె!

కొత్తైదేమిలేదు కొలువులివ్వక పోతె
యిచ్చినట్టెయిచ్చి యింతలోనె
మధ్యకాలమందు మము సాగనంపిస్తె
బయటబడగ నెడితె బ్రతికెదెట్లు?

అప్పనప్పాదెచ్చి అయువోటారాకుంటె
దాలకుంటె ప్రజల సాకుతారు
నొకరిచ్చి వంగనామాలు పెడతారే?
సాగనంపుతార నగములోనె!

కూలినాలివనికి గొబగాము, ఎండల్లొ
తిరగలేము, కళ్ళు తిరుగుతాయి
కాపిలేకపోతె; ఆఫీసులోదక్క
పనికిరాము బైట పైసాజెయము!

నీడపట్టునుండి నెట్టాము కాలాన్ని
యింతవఱకు దీకుచింతలేక,
యిప్పుకాదనంటె యెవరివంచనుజేరి
కాలమెల్లబుచ్చగలముమేము?

ఓట్లు గుంజుకోని సీట్లెక్కి కూర్చొని
కళ్లుమూసుకోని వల్లుమఱచి
ఎట్లపాలుబోక, ఎద్దుయీనిందంటె
గాటగట్టమంటి గవర్నమెంటు!

ఏము నమ్మెజేస్తె, ఎగ్గొట్టికూర్చుంటె
కళ్లనీళ్లుడుబి కౌగిలింది,
గుడ్డదడిపి గొంతుగోసిపారేసింది
వొక్కసారె, ఎవరుదిక్కుమాకు!

పిల్లజెల్ల భార్య పెద్దసంసారమ్ము
వొక్కపొట్టెయయితె లెక్కలేదు,
బంతిపెట్టుకొని బ్రతకరానాతండ్రి!
బూతులేకనచ్చేవాడులేడు!

జీతాలు పెంచుతారని
ఆతురంతో వేచియుంటె అయ్యో ఖర్మా?
ఘాతుకదర్మకు దిగినది
కోతపెట్టి దొరతనమ్ము కొంపమునిగెరా!

కలసుకుని రాష్ట్రకాంగ్రెసు ప్రతినిధుల్ని
మనవిచేస్త ముఖ్యమంత్రిగార్లా,
పద్దుబాటుచేసి దట్టాన్ని దొలగిస్త
మీకుమేలుచేస్త మిత్రులార!

— —

## రంగాగారికి సన్మానం

( మొదటిపేజీకొరవ )

గూడూరువారు మొన్న 17 తేది సన్మానం ఏర్పాటు చేశారు. మూడు శతాబ్దాలక్రితం గూడూరు డివిజన్‌లో జరిగిన జమీందారీ పోరాటవుద్యమంలో ప్రముఖపాత్ర వహించిన రంగాగారికి మళ్లీ యిన్నేళ్ళ తర్వాత యీరూపంగా యీ చిన్న సన్మానం ఏర్పాటైందనుకోవచ్చును.

గెల్చింది అఖిలభారత స్వతంత్రపార్టీ అధ్యక్షుడైన రంగాగారుగాబట్టి గూడూరు స్వతంత్రపార్టీ పక్షంగా సన్మానం జరిగిందనుకొందామా అంటే; గూడూరుపట్టణ జనసంఘం అధ్యక్షులు శ్రీ పి. బి. సుబ్బారెడ్డిగారు కూడా పూలమాలవేసి, ప్రశంసోక్తులు పలికారు, సిరమిక్‌మజ్దూర్ సంఘంకూడా పాల్గొన్నది. మరికొందరు 'కాంగ్రెసుగోత్రీకులు' కూడ పాల్గొన్నారు.

17 తేది సాయంత్రము 'జయామాన్షన్స్'లో ఆచార్య రంగా, వారి సతీమణి శ్రీమతి భారతీదేవి రంగా, గౌతు లచ్చన్నగార్లకు సన్మానసభ యేర్పాటైంది శ్రీ కె. ఎం. కె. రెడ్డి అధ్యక్షతన. ఆహ్వానకమిటీ పక్షంగా శ్రీ ఎం. ఆర్. రెడ్డి స్వాగతం చెప్పారు.

రంగాగారుమాట్లాడుతూ జనరల్ ఎన్నికల్లోకంటే యీ వుపఎన్నికలో స్వతంత్ర పార్టీకి ఎక్కువవోట్లురావడం పార్టీ ప్రాబల్యంతోపాటు; కాంగ్రెస్‌వారిపైన, వారి కార్యక్రమాలపైన ప్రజల అసంతృప్తి దోహదకారి అయిందన్నారు. లచ్చన్నగారి నిర్విరామకృషి, త్యాగశీలత శ్రీకాకుళంలో స్వతంత్రపార్టీకి రక్షరేఖ అయిందన్నారు.

కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం పటిష్ఠవంతంగా పరిపాలన జరుపలేక, పదవి వదలుకోలేక ప్రాకులాడుతున్నదనీ; అధికారమే అమృతకలశమనుకొని పడరానిపాట్లు పడుతున్నారన్నారు. జాతిమొత్తం ఏకమై పలు రాజకీయపార్టీలపై వొత్తిడితెచ్చి, జాతీయ ప్రభుత్వంకాని, మేధావుల మిశ్రమప్రభుత్వంకాని యేర్పర్చవల్సిన పరిస్థితి దేశంలో నేడు కనబడుతున్నదన్నారు. కాని కాంగ్రెస్‌వారు జాతిశ్రేయస్సుకంటే మిన్నగా వ్యక్తుల్శ్రేయస్సు, తమ పార్టీశ్రేయస్సునే ఎక్కువగా చూచుకొంటున్నారనీ, కాంగ్రెస్‌కు తగిన గుణపాఠం నేర్పాలనీ వుద్బోధించారు.

అధికారంలోవున్న తమచుట్టూ ప్రొద్దుపొడువు పువ్వులమాదిరిగా తిరుగుతున్న పదవీవ్యామోహపరుల తమవారేఅనుకొని జాతిశ్రేయస్సుకుభిన్నంగా వ్యవహరిస్తున్నారని విమర్శించారు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం 35%వోట్లను జనరల్ ఎన్నికల్లో సంపాదించుకొని గద్దెనెక్కి కూర్చున్నదని, యీవ్యవస్థస్థానే 'ప్రపోర్షనల్ సిస్టం'వస్తే అందరికీ న్యాయం చేకూరుతుందనీ సూచించారు.

కాంగ్రెస్‌పార్టీ అవలంబిస్తున్న ధోరణిపట్ల, కార్యక్రమ సరళిపట్ల ప్రజల్లో తీవ్రమైన అసంతృప్తి, నిస్పృహ ప్రబలివున్నదనీ; బీహార్‌లోని దుర్భిక్ష పరిస్థితి సక్రమంగా ఎదుర్కోలేకపోవడం అన్యాయమనీ అన్నారు.

చిత్తూరు జిల్లోలో తన వోటమిని ప్రస్తావిస్తూ స్వతంత్రపార్టీపై అభిమానమున్న వ్యక్తులను కాంగ్రెస్ అధికార అండతో లొంగదీసుకొని విజయాన్ని సాధించుకొన్నదేగాని ప్రజల్లో కాంగ్రెస్‌పై అభిమానంవుండి గాదన్నారు. 'పలమనేరే' యిందుకు ప్రబలనిదర్శనమన్నారు.

సర్దార్ లచ్చన్నగారు మాట్లాడుతూ, భూమిశిస్తు రద్దుచేయాల్సిందిగా స్వతంత్రపార్టీ ముందు కోరినపుడు అవహేళనచేసిన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలే యీనాడు మైసూరు, మద్రాసు రాష్ట్రాల్లో భూమిశిస్తు రద్దుచేసిన తర్వాత పూగినలాడుతూ ఆలోచనలో పడడంచూస్తే కాంగ్రెస్‌కు సరైన దృక్పథమే లేదని తేలుతున్న దన్నారు. సుప్రీంకోర్టు తీర్పుదృష్ట్యా అదనపు భూమిశిస్తు రద్దుకాబడినా, ఆంధ్ర ప్రభుత్వం దాన్ని శిరసావహించకుండా డొంకతిరుగుడు ఆలోచనలు చేస్తున్నదన్నారు. భూమిశిస్తుకన్నా మద్యపాననిషేధ సడలింపు ద్వారానే ఎక్కువ ఆదాయం వస్తుందన్నారు. మంత్రిమండలి పెంచుకోవడంలోగాని, బోర్డులను సృష్టించి ప్రజాధనాన్ని దుబారాచేయడంలోకాని పొదుపులేని ఆంధ్ర ప్రభుత్వం వుద్యోగులను అడ్డదుడ్డంగా 'రిట్రెంచ్' చేయడం ఘోరమన్నారు. శ్రీమతి భారతీదేవి రంగాగారుకూడా మాట్లాడారు.

జిల్లా స్వతంత్రపార్టీ అధ్యక్షులు శ్రీ పెళ్లేటి వెంకటకృష్ణారెడ్డి వందనసమర్పణచేస్తూ పార్టీ తరపున దినపత్రిక స్థాపనకై ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయన్నారు.

సభానంతరం శ్రీయుతులు రంగా, లచ్చన్న ప్రభృతులు తిరుపతికి పయనమైపోయారు.

—మా. వి.

ఒంగోలుతాలూకా తిమ్మనపాలెంలో ఆరివారి జి. వ. హైస్కూలు నూత్న భవనానికి మద్దిపాడు పంచాయతీసమితిఅధ్యక్షుడు శ్రీ మోపర్తి పున్నయ్య చౌదరి శంకుస్థాపనచేశారు. ఆ సందర్భంలోజరిగిన సభలో ప్రసంగిస్తున్న శ్రీ పున్నయ్యచౌదరిని; శాసనసభ్యుడు శ్రీ దాసరి ప్రకాశం, న్యాయవాది శ్రీ చిమ్మిరి నరసింహరావుగారలను చిత్రంలో చూడవచ్చు.

## ఈవారం విశేషాలు

(2 వ పేజీ కొరవ)

యిచ్చి, ఐక్యపక్షంవారిచ్చే టిక్కెట్టుతో మళ్ళీ పోటీకి తలపడమనికూడా కోరింది. పంజాబ్ పిసిసి మందిపనే చేసింది; కచ్చలతక్కెడ వ్యవహారంగా బీటికిమాటికి అసెంబ్లీల్లో పార్టీలు మార్చేవారికి యీమాత్రం బాధ్యతైనా వుందని గుర్తుచేయడం, పార్టీలవరంగా యిట్టాంటి చర్యలకు పూనుకోవడం మంచి సంప్రదాయమే. చూద్దాం జదేమవుతుందో?

మద్రాసులో రూపాయకు పడివియ్యం అమ్మకం ప్రారంభమైంది—మొన్న 15 తేది నుంచి. అయితే యీ సౌకర్యం మద్రాసు నగరం, కోయంబత్తూర్‌లలోనే వుంటుంది ప్రస్తుతానికి. పడిధర రూపాయ అని ప్రకటించినప్పటికీ ధర రూపాయ అరుపైనలకు పోయింది. అందుకోసమే సర్కారీ సంవత్సరానికి 2 కోట్లు మించవచ్చునని అంటున్నారు. అయితే యిది కేంద్రం భరిస్తుందో లేదో తెలియదు. మొత్తానికి మద్రాసు డి. ఎం. కె. వారు మొండిధైర్యమే చేస్తున్నారు.

' ' '

మే నెల 12 తేది వివాహాలకు పర్వదినంగా ప్రసిద్ధి పొందింది. ఒక్క అహమ్మదాబాదులోనే ఆరోజున 5 వేలకుపైగా పెళ్ళిళ్ళు అయ్యాయట. వైశాఖమాసం తృతీయదినం అత్యంత శుభదినంగా వారు భావిస్తారట!

రానున్న 18 నెలల కాలంలో గురుడు సింహరాశిలోకి ప్రవేశిస్తాడని, అందువల్ల ఆ కాలంలో వివాహాలు నిషేధాలని మనవారి జోతిషశ్శాస్త్ర నమ్మకం. ఈమత సంబంధమైన దిక్కుల దృష్ట్యా ఆరోజు జైపూర్‌లోకూడా 5 వేలకుపైగా పెళ్ళిళ్ళు జరిగాయి. ఈ వారం రోజుల్లో మరొక అయిదువేల పెళ్లిళ్లయినా జరిగివుంటాయని అంచనా వేస్తున్నారు.

ఈ వివాహాల ఎద్దడివల్ల నిత్యజీవితావసరవస్తువుల ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోయాయి. పంచదార కిలో 2 రూపాయలు 5 రూపాయలైందట; పూలదండల వెల విపరీతంగా పెరిగిపోయిందట. గ్యాస్‌దీపాల బాడుగకూడా మూడువంతులు పెరిగిపోయిందట.

ఈదెబ్బన వచ్చే ఒకటిరెండు సంవత్సరాల్లో మరింత యిబ్బడిగ జనాభా పెరగకుండాపోతుందా?

' ' '

అన్నిరాష్ట్రాల్లోవుండే తిరుగుబాటు కాంగ్రెస్‌వారు, జనకాంగ్రెస్‌వారు వగైరా బాపతువారంతా కల్సి 'అఖిలభారత జనక్రాంతిదళం' అనే పార్టీపేరుతో వొకటి స్థాపించుకొని, దానికిబీహార్ ముఖ్యమంత్రిని అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకున్నారు. నానాగోత్రీకం అన్నమాట! ఇన్నిరకాలవారిని ఏకపార్టీసూత్రం బంధించగలదా?

— —

## ఎద్దు పోయింది

తెల్లది, 2 అంగుళముల పొడవుగల కొమ్ములు, 5 జానలు ఎత్తు, 4 సంవత్సరముల వయస్సుగలది. కొంచె పారుగా వున్నది. 5 రోజుల నుంచి కనుపడడములేదు. పొలిమి తెలిపినవారికి రు. 50/-లు బహుమానం యిస్తాము.

**చిట్టమూరు చంద్రశేఖర రెడ్డి,**
కాపువీధి - కోవూరు - నెల్లూరుజిల్లా.

### కుప్పాం డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. E. P. No. 77 of 1966.
O. S. No. 61 of 1966.
Between:-
Chenna Reddy —D. Holder.
AND
C. R. Krishna Reddy ... —J. Debtor.

పైనె జరులో వ్యతివాదికి బాధ్యపడిన షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తిని పైకోర్టు ఆవరణంలో 5-6-67 తేదిన బహిరంగముగా పగలు 11 గం. లకు లగాయతు యేలము వేయబడును. సవాలుదార్లువచ్చి యేలంలో సవాలు చేయవచ్చును.

షెడ్యూలు:-

చిత్తూరుడిస్ట్రిక్టు, పలమనేరు తాలూకా, లక్కనపల్లె గ్రామమువద్ద:-

(1) సర్కారుసంఖ సర్వే నె. 106 రు, యు 1-33 టు, (0-532 హెక్టార్స్) గల నేలపూరా ఇందులోవుండు రట్టుబావిసహా.

(2) డిటో సర్వే నె. 107/1 (A) రు, యు 1-15 టు (0-460 హెక్టార్స్) గం నేల పూరా ఇందులోవుండు గరిశె బావి సహా.

Value Subject to Mortgages Rs. 500/-

కె. శ్రీనివాసులుశెట్టి,
డిక్రీహోల్డరువకీలు.

### పెద్దాపురం డి॥ ము॥ కోర్టులో

E. P. 1 of 67. O. P. 22 of 64.
చందలాడ వద్మరాజు వగైరా—వాదులు.
సుంకర పెదఅప్పన్నవగైరా—ప్రతివాద్లు,

వాదులు తన డిక్రీబాకీగాను ప్రతివాదులు తా॥ తనజా డిక్రీ షెడ్యూలు దాఖలా స్తిరాస్తి 13-6-1967 తేది పగలు 11 గంటల లగాయతు యాలము కాబడును. పాటదార్లు యిస్తిహారు షరతులకు లోబడి పాడుకొనవలెను.

షెడ్యూలు:-

తూర్పు గోదావరిజిల్లా, పెద్దాపురం తా॥ జగ్గంపేట సబురిజిస్ట్రారులో చేరిన కాట్రావులపల్లి గ్రామములోని యిప్పుడు పంచాయతీబోర్డు అసెస్మెంటు నెం. 14 రు గల డాబా-పెంకుటిల్లు-స్థలముకు హద్దులు:- [తూ] వెల్లంటి సీతయ్య తా॥ యిప్పుడు సుంకర పయిడి తల్లికి దాఖలుపడిన యిల్లు [ద] కోలా సూరమ్మ తా॥ ఇప్పుడు బప్పు వెంకట్రాజుకు దాఖలుపడిన ఇల్లు [ప] రాజవీధి [ఉ] వారణాశి అప్పలస్వామి తా॥ ఇప్పుడు సుంకర చినఅప్పన్నకు దాఖలుపడ్డ యిల్లు-స్థలం. హద్దులమధ్య [తూ - ప] గ. 16 లు, 13 . ⅓ మీటర్లు, [ఉ - ద] గ. 16 లు, 13 . ⅓ మీటర్ల స్థలం. అందులోని యిల్లు ఇప్పుడు డాబా-పెంకుటిల్లు, తలుపులు, ద్వారబంధములు, పైకప్పు, మామూలు మార్గములు, నీటిపనరులు వగయిరాలు సహా యాలము కాబడును. వాది కిమ్మతు రూ. 500/-లు.

—వారణాశి సుబ్బారావు—అడ్వకేటు.

### నెల్లూరు ము॥ మే॥ కోర్టులో

E. P. 314 of 66. Sos. 241 of 59.
పద్దిపులను సూరయ్యశెట్టి —వాది.
పొట్టి పద్మనాభయ్య —ప్రతివాది.
To: శ్రీ పొట్టి పద్మనాభయ్యగారికి, మనుబోలు గ్రామము.

ఈ నె. బరు డిక్రీబాకీం మీరు చెల్లించనందున నిన్ను అరెస్టుచేసి జైలులో పెట్టమనిన్ని బాకీం మీవల్ల రాబట్టి యిప్పించమనిన్ని కోరి అమలుజరుపుతున్నందులకు మీకు హేతువు & అరెస్టునోటీసులు నిమిత్తం 8-6-1967 తేదికి వాయిదావేసియున్నారు. గనుక మీరు ఆ కేసులు వున్నయెడల మీరు పగలు 10 గంటలకు పై కోర్టుకు హాజరై తెలుపుకోవలసినది. లేనియెడల మీ పరోక్షమందు విచారించబడునని తెలుపడమయినది.

— కె. కోదండరామయ్య,
వాది అడ్వకేటు.

***** ఆంధ్ర మెట్రిక్ *****
ఎస్. వి. మెట్రిక్ - ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి.
17 సంవత్సరముల అనుభవముతో గ్యారంటీ ట్యూషన్
ప్యాస్ గ్యారంటీ - చేరండి.
శ్రీ వాణీ ట్యుటోరియల్ కాలేజి,
51, (మంటపాలు), ఆచారివీధి - నెల్లూరు.
డి. శ్రీనివాసరావు - (ప్రిన్సిపాల్.)

# వేట-వినోదం

(4 పేజీ కొరవ)

మంటాడు. వినకపోయామా? కారాబీన్ నోట్లోంచి తుంపరులు మొహమంతా పడతాయి. అతడు కోపంతో, మాట్లాడే మాటలకు.

ఆరోజు మాగుడి ఫారెస్టు బంగళాలో మకాం. అప్పటి ప్రజలకు పులి భయం ఇంకా తీరలేదు. పులి పోలికకూడా తెలియదు. సాయంకాలము గోపాలరావు తయారుచేసిన టిఫెన్-టీ సేవించటం అయింది. అందరూ తీరుబడిగా కూర్చున్నాం.

దావులో అరుపులు, దుప్పి అరుపులు వినిపిస్తున్నాయి. రాజాసాహెబ్ దాన్ని పిన్‌పాయింట్ (pin point)చేసి పలాని దగ్గర అరుస్తుంది, ఎవరైనావెళ్లి వేటాడమన్నాడు. అందరికన్నాముందు గోపాలరావు తుపాకీ చేతబట్టి కారాబీన్ నోట్లో బిగించి "నేవెళ్తానండి" అని బయలుదేరాడు. వేటలోను జంతువుల నన్వేషించటంలోను అనుభవమున్న నౌకరు గోపిని వెంటనిచ్చి వెళ్లిరమ్మన్నాడు.

కొంతసేపటికి తుపాకీమోత వినిపించింది. మేమంతా తప్పక జంతువు పడివుంటుందని ఎదురుచూస్తున్నాం. గోపీ పక్కలు చెక్కలయేటట్లునవ్వుతూ ముందూ, వెనకాల గోపాలరావూ ఆవేశంతోవచ్చారు.

"గోపాలరావు తుపాకీ పేల్చారేగాని తుపాకీ పేలితే జంతువుకు తగలాలని యెక్కడుంది" అని అంటూ ఒకటేనవ్వు. అంతలో గోపాలరావు అందుకుని "దానికి తప్పక దెబ్బతగిలిందండి, ఆ దెబ్బకు తోకను పైకెత్తి ఒక యెగురు యెగిరివెళ్ళిపోయింది. గుండు దానికి ఖచ్చితంగా తగిలుంటుంది" అన్నాడు. "ఐతే గోపాలరావు దానిమీద తుపాకీతో ముద్ర వేశాడంటావా" అన్నాడు రాజాసాహెబు. ఇంతలో చినబాబు అందుకుని గోపాలరావుకు ఏ ముద్రవెయ్యటం భయమేనండి. మొన్న వేలుముద్రవేసి కోర్టుచుట్టూ తిరిగిందగ్గరనుండీ ముద్రలువెయ్యటం మానేశాడండి! ఈ కుర్రా (కొండగొర్రె) మీద ఏ ముద్రా పడివుండదు-అన్నాడు. వెంటనే గోపాలరావు అందుకుని "దేవునియెదుట ప్రమాణంచేసి అంతా గబంచెబుతాను; అబద్ధంచెప్పను. నే కొట్టిన గుండుదెబ్బ దానికి ఖచ్చితంగా తగిలింది" అన్నాడు.

అంత నమ్మకంగా గోపాలరావు చెప్పటం దెబ్బతిన్నజంతువు తోకనెత్తుకుని అలా పైకిగెంతటం పొట్టమీదదెబ్బను సూచిస్తుందనిచెపుతూ వెదకటానికిబయలుదేరాడు. ఇష్టంలేకపోయినా గోపాలరావు, గోపి, నేనూ బయలుదేరాం.

మేమున్న బంగళాచుట్టూ నడుముఎత్తు గడ్డి. దీనినే Tiger grass అంటారు. ఆ గడ్డిలో అక్కడక్కడా ఖాళీప్రదేశాలు వున్నాయి. గడ్డికావల చిన్నచిన్నతుప్పఅడవులు, అవిదాటితే పెద్దఅడవులు, ఆ పెద్దఅడవులమధ్యవొకవాగు, ఆ వాగుమధ్య పెద్ద మడుగువుంది.

గోపాలరావు గడ్డిలోంచి ఖాళీస్థలంలో నిలబడివున్న కొండగొర్రెనుకాల్చేడు. అది నిలబడినదగ్గర దెబ్బతగిలినజాడలు అంటే నెత్తురుయేమీలేకపోయినా, అది పైకిఎగిరిగెంతినజాడలున్నాయి. ముందు గడ్డిలోంచి అదివెళ్ళినజాడ స్పష్టంగావుంది. జంతువెత్తున ఒకప్రక్కన ఆకుపచ్చని ద్రవంతో కలిసిననెత్తురు అంటుకునివుంది. అంటే దెబ్బ దాని పొట్టమీదతగిలిందని, ఆగుండు దాని పొట్టలోనేవుందని అర్థం. జీవం గడ్డిదాటుకుని తుప్పలడవుల్లోకి వచ్చింది. అప్పటికి రెండుమైళ్లయినా నడచివుంటాము. నీడలు సాగుతున్నాయి. సూర్యుడు కొండలమాటుకు వెళ్లిపోతాడు. ఇక మిగిలేది నీరెండ.

"చీకటిపడుతుంది. వెనక్కువెళ్దామంటాడు" గోపాలరావు. పైగా ఈ దావు మొన్నటివరకు నరమాంసభక్షకి అయిన పులి తిరిగినప్రదేశం. మునలివాడైన తన్నే ముందుదిక్కించుకుంటుందని ఒక్కటే గొడవచేయసాగాడు. చివరకు రాజాసాహెబ్ ఆ మడుగువరకు వెదికి వెనక్కు వద్దామనిచెప్పి, 5 నిముషాలు రెస్టు తీసుకోమని కలేవళ్ళుచెట్టువుంటే ఆ వళ్లని కోస్తున్నాడు. ఈలోగా గోపాలరావు మూత్రవిసర్జనకు ప్రక్కనున్న పొదదగ్గర కూర్చున్నాడు.

అంతలో ఆ పొదలో పెద్దఅలికిడి, అలజడిఅయి అందులోంచిలేచి పరుగెత్తింది మేం వెదుక్కున్న కొండగొర్రె.

గోపాలరావుకు గుండె స్తంభించినంత పనిఅయి ఒకవుదుటున మా మధ్యనొచ్చి పడ్డాడు. "పులండీ, పెద్దపులండీ, Man eater అండీ" అంటూ గజగజ వణుకుతున్నాడు. వంచె మలమూత్రాదులతో పాడైపోయింది.

ఇక మాకు నవ్వాగలేదు. మేం ఎంతయెక్కువ నవ్వుతుంటే అంత ఆగ్రహావడసాగేడు. ఆగ్రహ, ఆశ్చర్య, సంభ్రమాలతో దిగ్భ్రమతో ఏం మాట్లాడుతున్నాడో అతనికేతెలియలా. "నేను చూదానండీ, స్పష్టంగా చూదానండీ పెద్దపులేనండీ, ఇంతంతేసి కొమ్ములున్నాయండీ (కోరలనబోయి). నేలనంటుకుని మేమంతా నవ్వుకుంటుంటే "నవ్వండి! నవ్వండి! ఈ రోజుతో నావవాఖరు" అని ఎంతో ఆగ్రహాన్ని ప్రకటించాడు. రాజాసాహెబ్‌కు ఆ పరిసరాలన్నీ బాగా తెలును. కొండగొర్రె నేరుగా ఆ మడుగుకు దారితీసిందని వూహించాడు. ఆ చుట్టుప్రక్కల నీళ్లుండేది అక్కడే. బాగా దెబ్బతిన్నజీవం యెప్పుడు నీళ్లు తప్పక తాగుతుందనిఅనుకుని అడవిఅంచుకు, వాగుదగ్గరకువచ్చి; అక్కడ ఒకపెద్దచెట్టు మొదట్లో గోపాలరావును కూర్చోబెట్టి గోపీనికూడా అక్కడే వుంచేశాడు తోడుగా.

అక్కడకు అరమైలుదూరంలో మడుగువుంది. రాజాసాహెబ్, వాగులోంచి గట్టు ప్రక్కగా ఇసుకలోంచి నిశ్శబ్దంగా నీడలా ప్రాకుతూ ఆ మలుపువద్దకు చేరాడు. ఆ మలుపుకు 20 గజాల దూరంలోవుంది మడుగు. అక్కడకుచేరి నన్ను కదలవద్దని చేత్తో సైగచేసి తాను కాల్చేదానికుపక్రమించాడు.

నిదానంగా గురిచూచి ప్పిప్పి అనిశబ్దం చేసి, పేల్చాడు. రైఫిల్ పలికింది. వెంటనే ఇంకోవేటు. ఆవేటుతోబాటే భూమి దద్దరిల్లేటట్టు పులిగర్జనా; దాని కడసారి దీనారవమూ; నీళ్లలో జంతువు కొట్టుకుంటునట్టు శబ్దాలు వినవచ్చినయి.

పులి చచ్చిపోయింది. చచ్చిపోయిందని రూఢిచేసుకుని దాన్ని పరీక్షించిచూస్తే-వళ్లంతా మానినగాయాలు, కుడిపాదం కుంటు, వాచినదవడా, కుడి కంటి క్రింద పెద్దగాయంతోబాటు-వికృతమైనమొహం. ఇదివరకు అడవిపందితో పోరాడి తిన్న దెబ్బలగాయాల మచ్చలూ ఉన్నాయి. రాజాసాహెబ్ కాల్చింది నరమాంస భక్షకేనని ఋజువయింది.

పాపం!! ఆ కొండెగొర్రె-ఆ పొదలోంచి బయలుదేరి రాజాసాహెబ్ ఊహించినట్లు నేరుగా ఆ మడుగు వద్దకువచ్చి-అక్కడే వున్న పులినోట్లో పడింది-రాజాసాహెబ్ కాల్చబోయేముందు-పులి తన ముందరి రెండుకాళ్లమధ్య కొండగొర్రె నుంచుకుని, నోటితో దాని మెడను పట్టుకునివుంది. పులి మెడ బుజాలదగ్గర కలుసుకున్న చావులో గురిచూచి-పులిని తనవైపుకు తిప్పుకునేదానికి కాల్చబోయేముందు నోటితో చప్పుడు చేసాడు.

తిరిగి వచ్చేటప్పుడు గోపాలరావు వుండమన్నతావులోలేడు. అర్థనగ్నంగా చెట్టుపై కొమ్మల్లో వణుకుతూ కూర్చున్నాడు. అతని వంచె కొంచెం ఎత్తులో చెట్టుకొమ్మల్లో వేలాడుతుంది. భయాందోళనలో చెట్టునయితే ఎక్కగలిగాడుగాని, దిగేదానికి గగనమయింది. కొంచెం ఎత్తులోంచి జారిపడితే కాలు బెణికింది.

ఎంతో ఔన్నత్యంతో ఒకప్పుడు బ్రతికిన పెద్దపులి దిక్కశల్యమై అతి దీనావస్థలో నరమాంస భక్షకిగా చచ్చిపోయింది.

——

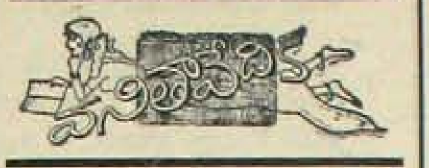

(4 వ పేజీకొరవ)

రాదులని తెలియగానేఎంతకోపం, దొరికిన చోటల్లా కాటువేసి రక్తంపీల్చే మన నెల్లూరు దోమలను తలచుకొని ఎంతోదిగులు. పిల్లల చదువులెలా భోజనాలెలా చేయాలి అని ఎన్నోప్రశ్నలు చికాకుపరచాయి. నరే అవదలో ఆదుకొనే అపద్బాంధవులైన క్రొవొత్తులు వెలుగును ప్రసాదించాయి. లైట్లమధ్యలో కూర్చుంటే మాట్లాడాలనీ, చదువుకోవాలనీ లేక రేడియో త్రిప్పాలనీ ఏదో ఒకపని చేయాలనిపిస్తుంది. నిశ్చలంగావెలిగే ఈ క్రొవొత్తుల వెలుగునీడల్లో మాట్లాడాలనిపించదు. నిశ్శబ్దంగా కూర్చుంటే క్రొవ్వొత్తికాంతుల్లోకూడా ఓ చల్లదనం, ప్రశాంతత, మృదుత్వం, అన్నింటినీ మించిన ఓ పవిత్రత మనలనాకర్షిస్తుంది. అందుకే కాబోలు క్రైస్తవుల చర్చిలో వీటిని, దయామయుడైన క్రీస్తు ప్రభువుదగ్గర వెలిగిస్తారు.

ప్రకృతిలో ఎన్ని వింతలు, ఎన్ని ఆనందాలు ఎంత ప్రశాంతతవుందో చూస్తేగాని అర్థమౌదు. నిశ్చలంగా నిర్మలంగావున్న రాత్రి ఒక్కసారి చైతన్యముతో కదిలి మరలా నిశ్శబ్దమౌతుంది. అతి నిశ్శబ్దంగావున్న రాత్రి చిరుగాలి చెట్ల ఆకులతో శృతి కలుపుతుంది. కొబ్బరి ఆకులు ఆ వెన్నెల తళతళలలో ఎంతచక్కగా వూగుతాయి. ఎక్కడో ఓపిట్ట రెక్కలశబ్దం, నిశ్శబ్దంగా వున్నట్లు కనిపిస్తున్నా ఆ నిశాదేవిని నిశ్శబ్దంగా వుండనీవు. మందస్వరంతో రాత్రి తన సంగీతం లోకానికి వినిపిస్తూనే వుంటుంది. లారీలు, బస్సులు, డీసిలింజన్లు, లౌడ్‌స్పీకర్ల శబ్దాలకు అలవాటుపడి మొద్దుబారిన మనకు త్వరగా ఆ శబ్దమాధుర్యం వినిపించదు. నిద్రపట్టకపోయినా అర్థరాత్రి వింత ఆలోచనలలో మెలకువవచ్చినా అతి ప్రశాంతమైన ప్రకృతిని కొంచంసేపు చూడండి. రాత్రి ఎంత అద్భుతమైనదో తెలుస్తుంది. అలాంటి అద్భుత సౌందర్యం, ప్రశాంతి చూచినప్పుడు మన మానసికదౌర్బల్యాలు హాస్యాస్పదము అసహ్యమూ అనిపిస్తుంది.

కాని నా స్నేహితురాలు చెప్పినట్లు రాత్రుల్లో భయంకరమూ అంటే చెప్పేదేముంది? చిన్నతనంనుంచీ రాత్రిని, చీకటిని, పెద్దపెద్ద చెట్లనూ, ఆఖరుకు బిచ్చగాండ్లను చూపించి బూచీలు, దెయ్యాలు, దొంగలుఅంటూ పెట్టిన భయం మనలో జీర్ణించుకొనిపోయి, రాత్రిలోని సౌందర్యానికి దానిలోని దివ్యానుభూతికి దూరమవుతున్నాము. అలాగని నిద్రపోవద్దనికాదు. నిద్రరానిరోజు, మానసిక ఆవేదన తట్టుకోలేనప్పుడు ప్రకృతినాశ్రయిస్తే అనంతస్పులు, ఆశాంతులూపోయి ఒకానొక ప్రశాంతత మనలను ఆవరించుకొంటుంది. ఏ ఆలోచనారాదు. ఒకే నిశ్శబ్దత మనలనావరించుకొంటుంది. అందుకే అనిపించింది నది-అనాది మానవుని మానసిక బాధలకు ప్రకృతే వైద్యం చేసిందేమోనని.

ఒంగోలు దగ్గర క్రొత్తపట్నం వెళ్ళాం కొందరముకలిసి. ప్రయాణపు బడలికలో తలనొప్పితో నిద్రపోయాను. అనుకోని విధంగా అర్థరాత్రి మెలకువవచ్చి నిద్రరాలేదు. అమావాస్యరాత్రి. ఎదురుగా అగాధ జలరాసి. లేచి ఇసుకలో కూర్చున్నాను.

కేవలం వెలుతురుకే రూపంవుంది, చీకటికి రూపంలేదు, అనేది మిథ్య. అంధకారము ఎంత గంభీరమైనది. సముద్రాన్ని ఎన్నిమార్లో మనం చూచివుంటాము. అర్థరాత్రి నల్లనిచీకటిలో చూదారా? వీలుంటే ఒకమారు చూడండి. ఆహా! ఎంతటి సౌందర్యం? ఒక్కో తరంగం తలపై తెల్లని వెన్నెల జిలుగుల కిరీటాలతో ముందుకు దుముకుతున్నది. అలా సముద్రంలో లేస్తున్న ఆ నల్లని తరంగాల పైయంచులు తెల్లని ప్రకాశంలో వెలుగొందకపోయినా, చీకటిలో వాటిరాక తెలుసుకోలేకపోతాము. నిశ్శబ్దమై, గాఢాంధకారమైన ఆ రాత్రిలో ఆ గంభీర జలరాసిహోరు, ఆ మహాతరంగాల వుధృతం, హృదయాన్ని కదిపే ఆ భయంకర సౌందర్యము ఎలా యధాతథంగా వర్ణించాలో అర్థం కావటంలేదు.

విరాట్ స్వరూపంవలె దాని అద్భుత సౌందర్యం, అపరిమితమైనశక్తి చూస్తుంటే మనమెంత అల్పులమో ననిపిస్తుంది. ఇంతటి సుందరదృశ్యం నేనెప్పుడూ చూడలేదు. అందుకే మిగతావారినికూడా లేపి చూపించినాను. ఇలాంటిది చూచినప్పుడు అనేక ఊహలు హృదయంలో తళుకుమంటవి. ప్రేమమూర్తియైన శ్రీకృష్ణభగవానునిమూర్తి ఘనశ్యామ సుందరము, పరలోకమార్గము అంధకార విలీనము. మృత్యువు నలుపు.

అందుకే కాబోలు ముట్నూరి కృష్ణారావు మృత్యువునుగూర్చి ఇలా వర్ణిస్తారు. మృత్యుదేవతకు అనేకభయంకర వికృతరూపాలు కల్పించారు. కాని మృత్యుదేవతవంటి ప్రసన్నమూర్తి మరిఒకరులేరు. దయామయి అంటే అమెనే అనాలి. ఆ తల్లి స్పర్శ ఎంత మృదులము. ఎంత శీతలము. రోగగ్రస్తములై జరాజీర్ణములై శిధిలములైపోయిన శరీరాలతో బాధపడుతున్న బిడ్డలకు అభివృద్ధి తప్పించి నరికొత్త శరీరం కల్పించి ఇవ్వాలని తొందరపడే ఆ తల్లి వాత్సల్యమయి కాదా? -అంటారు. ఎప్పుడైనానరే ద్రష్టనుబట్టేకదా దృశ్యము.

ఈ ప్రకృతిని అందరూ ఒకే విధంగా దర్శించలేరు. కొందరు దీనిని దర్శించి చిన్న బిడ్డలవలె ఆనందిస్తారు. కొందరు ఇంద్రియ సంబంధమైన వ్యామోహాన్ని పొంది ఆ బాహ్య సౌందర్యానికి ముగ్ధులౌతారు. మరికొందరు జగన్మాతగా అతీంద్రియ శక్తిగా భావించి ఆరాధిస్తారు. కొందరు మానవ ప్రకృతికీ; బాహ్య ప్రకృతికీగల సంబంధం గమనించి తద్వారా ఆధ్యాత్మిక సౌందర్యాన్ననుభవిస్తారు. సూర్యోదయం, సాయం సంధ్య, చంద్ర దర్శనములాగే మామూలు మనిషి భయపడే భయంకర నిశీథం, భీకరమైన సముద్రంకూడా తన్మయంతో ఆనందించడానికి తోడ్పడుతుంది. ఈ దృశ్యాలు చూడండి. ఆకాశము చిత్రవిచిత్ర వర్ణ సంశోభితమైనప్పుడు మబ్బులు తెల్లగా నల్లగా రకరకాల అకారాలతోనూ వాటిలో చల్లని చంద్రుడు పయనించడం. ఉదయించే సూర్యబింబము, పిట్టలు, వికసించే పువ్వులు, చెట్లు, పవనుడు, వర్షము, నదులు. ఒకటేమిటి విశాలమైన ఈ ప్రకృతి వివిధరూప విన్యాసాలలో పురాతనమయ్యు నవయవ్వనిలానిత్యముగానే ప్రకృతితన చల్లని ప్రేమపూరిత హస్తాలు ఎప్పుడూ చాపేవుంటుంది. వాటిని మనం అందుకోవాలి. అంతే. ——

## శారదాదేవి

(4 వ పేజీ కొరవ)

కలకత్తా నగర సమీపమునగల బంకురాజిల్లాకు ఆగ్నేయ సరిహద్దునున్న జయరాంబాటియందు పరమ సుగుణ ఖనుడను, వుదార హృదయుడునగు శ్రీ రామచంద్ర ముఖోపాధ్యాయుడు, పరమ సుగుణాలరాశి, అతనికి తగిన ఇల్లాలయిన శ్రీ శ్యామసుందరీదేవికి, పౌష సమూహూర్తమున దేవాంశ సంభూతురాలైన శారద జన్మించెను.

పుష్పపుట్టగానే పరిమళించు నన్నట్లు శారదాదేవి బాల్యము నుండియే ప్రకాశింపదొడగెను. బాల్యము నుండియు శారదాదేవి వుత్తమాశయములను పుపోషించెడిది కానీ, అల్లరి చిల్లరి మాటలనివరమించెడిదికాదు. ఐదు సంవత్సరములైనా నిండని శారదాదేవి అత్యంత భక్తిశ్రద్ధలతో కాళీ, లక్ష్మి విగ్రహములను, పూవులతోడను, బిల్వపత్రముల తోడను పూజించుటచూచి ఆమె తల్లి దండ్రులు ఎంతో ఆశ్చర్యపోవుచుండెడివారు. చుట్టుప్రక్కలవారు బాలిక దైవాంశసంభూతురాలని భావించెడివారు.

జయరాంబాటి అమడదూరమునున్న కామరి పుష్కరమున సుగుణరాశియగు చంద్రమణీదేవికి, జన్మించి బాల్యము నుండియే బ్రహ్మజ్ఞానియై తనకు వరణీయుమని భావించి, తన వుద్దేశ్యము లన్నియు తల్లి, అన్నకు ఎఱిగించి భగవత్ చింతనలో గడుపుచున్న రామకృష్ణుఁజూచి చుట్టు ప్రక్కలవారు పిచ్చివాడనుచుండెడివారు. అకాలమున బాల్యవివాహములు జరుగుట శోచనీయమే! రామకృష్ణునకు వివాహము చేసిన కుదురుకొనగలడని ఎన్నియో సంబంధములు గాలించిన ప్రయోజనములేకపోగా, శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంసయే, స్వయముగా "శారద వృత్తాంతము" నుడివి ఈసంబంధము కాయముగాగలదని చెప్పిలంపెను. వివాహము నిశ్చయమయినది. ఒక సుమూహూర్తమున శారదా రామకృష్ణుల వివాహమాయెను. అప్పటికి శారదా వయసు ఐదుసంవత్సరములు.

శారదాదేవి పదునాఁడేండ్ల ప్రాయమున అత్తగారింట అడుగుపెట్టెను. పతియే తన సర్వమని భావించి, అయన దర్శనము కొరకు తపించి పోయెడిది. లోకమునకేమో దంపతులని భావనయేకానీ అంతరంగములందుమాత్రము తల్లి కుమారివలె, అతి పవిత్రముగా వుండిరి. ఇరువురును, విషయసుఖములు తుచ్ఛమని భావించి, భగవత్ చింతన యందు గడుప జొచ్చిరి. ఒకసారి శారదాదేవి అత్యంత భక్తిశ్రద్ధలతో పతి పాదములను వొత్తుచూ, "స్వామీ! నన్నుగురించి మీరేమని దలంతుర"నిఅడిగెను. పరమహంస గంభీరముగా "ఆలయమున పీఠస్థ దేవాతా మూర్తియై బాలలందు కొలుచున్నదో ఆ తల్లిగా నిన్ను జూచుచున్నాడ"ననెను. ఇట్లు ఎన్నెన్నో ఆ దంపతుల సుమధుర సంభాషణలతో దొర్లుచుండెడివి. అవన్నియు వ్రాయవలెనన్న గ్రంథముగాగలదు.

శ్రీ శారదాదేవి 1920 సం జూలై 20 తేది రాత్రి ఒంటిగంట తనువు చాలించిరి.

శారదాదేవి చరిత్ర చాల చిన్నదే కావచ్చును. కానీ ఆమె మహిళామణులకు అదర్శప్రాయముగా వెల్గొందిన ధన్యురాలు. నవీన ప్రాచీనదర్శనములను పుణికిపుచ్చుకొని అచిరకాలము ప్రకాశించుచూ, ఇప్పటికీ అత్యంత దేదీప్యమానంగా వెల్గొందుచున్న పరమ పవిత్ర పుణ్యమూర్తి శారదాదేవి.

శారదాదేవి పేరిట అనేకములైన పాఠశాలలు, ఆలయములు గలవు బేలూరు శ్రీరామకృష్ణ మఠము సమీపమున, అనగా ఆమె శరీరము దహనము గావించబడిన చోట, గంగానదికి అభిముఖమున వొక కావనంపు సుందర రమ్య దివ్యాలయము నిర్మింపబడి ఆమె పేరున ఉజ్జ్వలంగా ప్రకాశించుచూ వెలసియున్నది. ప్రశాంతవరణ ఇప్పటికీ నన్నటికిని పొందుచున్నదనుటలో అతిశయోక్తిలేదు.

——

# చిత్ర జగత్

## ★ వీధిగాయకుని సమాజసేవ– చంద్రశేఖర్ అద్భుత చిత్రీకరణ
## ★ మద్రాసు ప్రభుత్వం అవార్డులిస్తే వాటికి మంచిస్థాయి వుంటుంది!
## ★ రెండుస్టూడియోల్లో ఒకేసారి నిర్మాణమవుతున్న రెండో 'గొల్లభామ'
## ★ ఆత్మగౌరవానికిమద్రాసుఫాన్స్‌గౌరవం

### వీధిగాయకుడు

హైదరాబాదు వాసి, ప్రొడ్యూసరు, డైరెక్టర్, ఏక్టర్ చంద్రశేఖర్ వీధిగాయకుడు (స్ట్రీట్ సింగర్) తీశాడు. ఇది మామూలు సినీమాల్లో కనిపించే గాయకుల కథకాదు... అసలు నిజంగా మన ఊరి వీధుల్లో తిరిగే గాయకులు, వారి జీవిత సరళి తెలియజేసే చిత్రం. ఈ వీధిగాయకులు తమ పొట్ట నింపుకుంటూ, సమాజానికి ఏ విధంగా ఉపయోగిస్తారో కళాత్మకంగా చూపించాడు నిర్మాత.

శ్రీ చంద్రశేఖర్ ప్రతిభకు నివాళిగా ఏర్పాటుచేసిన అభినందన సభలో ఆంధ్ర సమాచార మంత్రి శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ–పత్రికలు, సాంస్కృతికసంస్థలు, విద్యార్థులు, ఇలాటి చిత్రాలను ఆదరించాలని కోరారు. ఆలాటివాటికి లక్ష్యం ఉంటుంది, సాంఘిక ప్రయోజనం వుంటుంది. ఈ చిత్రాన్ని ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి, రివెన్యూమంత్రి శ్రీ పి. వి. రాజు, సమాచారమంత్రి శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్, సాంఘిక సంక్షేమమంత్రి శ్రీ శ్రీ అరిగె రామస్వామి నవాబ్ మెహదీ, నవాబ్‌జంగ్, జంటనగరాల ప్రముఖులు చూచారు. చిత్రాన్ని అందరూ ప్రశంసించారు.

అలాటి చిత్రాలకు ప్రోత్సాహం యివ్వాలని ప్రభుత్వం తరఫున ఒక మాట వినిపించింది. ఆంధ్ర ప్రభుత్వం 'స్ట్రీట్ సింగర్' ను గుర్తించింది. దానికి తగిన ప్రోత్సాహం యివ్వడానికే నిర్ణయించుకున్నది.

ఈ విషయంలో ఆంధ్రప్రభుత్వాన్ని అభినందించక తప్పదు.

## కంటిన్యూటి గరల్స్ మనచిత్రాలకూ అవసరమే!

[వె]నక యెప్పుడో 'కిస్మత్' చిత్రం కల[కత్తా]లో నూరువారాలు ఆడిందని విన్నాం. ఇటీవల 70 వారాలుఆడి ప్లాటినం జూబిలీ చేసుకున్న 'మణిహారం' అనేచిత్రం యిటీవల చూడడం జరిగింది. 70 వారాలంటే తెలుగుప్రేక్షకులునమ్మరు. ఒకఅమ్మాయిని, గాయని– ఇద్దరు అన్నదమ్ములు ప్రేమిస్తారు. అన్న సంగీతవిద్వాంసుడు, ఆమెకు గురువు. తమ్ముడు మెడికల్‌విద్యార్థి, ఆమెకు నేస్తం. ఆమె ప్రేమిస్తున్నట్లు అద్దరికీతెలియదు. ఆమె పాఠాలుపూర్తిఅయిన సందర్భంలో 'మణిహారం' తనతల్లి నగలలోది బహూమతియిస్తాడు అన్న. ఇక పెళ్లి చేసుకుందాం అనుకున్నసమయంలో ఆమె మెడలో మణిహారంచూస్తాడు తమ్ముడు. చివరికి అన్న ఆత్మహత్యచేసుకోబోయి తప్పి మంచానపడడం, క్షీణించడం, తన ప్రేయసిని తమ్మునికి త్యాగంచేయడం కథ.

అది అలావుంచుదాం. అందులో ఒక నర్తకినాట్యంచేస్తున్నసమయంలో ఆమెవేసుకున్నజాకెట్‌కు ఒకచేయి వుంటుంది, ఒక చేయిలేదు. అదేదో అందంగా, గమ్మత్తుగా వున్నదిగదా అని మిత్రుడితోచెప్పి మళ్లీ తెరవేపు చూచేలోగా అసలు ఆ జాకెట్ లేదు. ఆమె మరోజాకెట్ వేసుకునివుంది.

ఇలాంటివి బెంగాలీచిత్రాల్లోనేకాదు, మన తెలుగుచిత్రాలలో కొల్లలు. పాఠకుల సందేహాలుచూస్తుంటే నిజమేనా అనిపిస్తుంది. హీరో – హీరోయిన్ మాట్లాడుకుంటూవుంటారు. నాలుగుడైలాగులు అయ్యేలోగా డ్రస్సులు మారిపోతాయి. ఎలా మారుతాయో తెలీదు. కాలవలో దూకినవాడు చెరువులోతేలుతాడు. చెరువులో దిగినతార సముద్రంలోంచి ఒడ్డు కొస్తుంది. ఆశ్చర్యం!

మన చిత్రాల్లో పచ్చిగా కనిపించేలోటు 'కంటిన్యూటి' లేకపోవడం అమెరికాలో ఒక సంఘటన జరిగింది. ఒకచిత్రంలో ఒక కారు పోతుంటే, దాని ధ్వని ఆ కంపెనీ, ఆ మోడల్ కారుది కాదని, అసలు ఆకంపెనీకారు అలాంటి శబ్దంచేయదని, ప్రేక్షకులు వుత్తరాలు వ్రాయడమేకాక, ఆ కార్లకంపెనీవారు నష్టపరిహారంకోరేదాకావచ్చిందట.

విదేశాలలో చిత్రనిర్మాణంలో 'కంటిన్యూటి గరల్స్' అని వుంటారు. వారిపని చిన్నపొరపాట్లుకూడా రాకుండాచూడటం. ఎవరు ఏదుస్తులు వేసుకున్నది, ఎక్కడ నిలబడ్డది, సెట్టులో ఏవిపరికరాలు ఎవ్వరు ఎక్కడ ఎలావున్నది, చివరకు కాలెండర్లు, గోడలమీదమచ్చలతోసహా గుర్తువ్రాసుకొని మళ్లీ ఆ సెట్ మీద పని జరిగేటప్పుడు అవన్నీ సక్రమంగా వున్నాయో లేదో చూస్తారు.

మన నిర్మాతలు ఎంత పెద్దవారుగానీ, ఎన్ని లక్షల ఖర్చుతో సినిమా తీయని ఇలాంటి కంటిన్యూటి గరల్స్ జోలికిపోరు. ఒకవేళ ఏ అసిస్టెంటు డైరెక్టరో, మెప్పుకోసం చెప్పాడో, ఆ రోజుతో అతగాడి ఉద్యోగం ఖాళీ అవుతుంది. అలాటి లోపాలకు ప్రాధాన్యత యివ్వరు మన వారు.

——

### మద్రాసు రాష్ట్రప్రభుత్వ అవార్డులు

మద్రాసు ప్రభుత్వం ఏటా మద్రాసు రాష్ట్రంలో తయారయ్యే చిత్రాలలో ఉత్తమమైనవాటిని సన్మానించవలసింది. ఇది మామూలుగా అన్ని రాష్ట్రప్రభుత్వాలు చేయవచ్చుకానీ మద్రాసు ప్రభుత్వం చేయడం విశేషం. దాదాపు సెంట్రల్ అవార్డులకున్న గౌరవం మద్రాసు అవార్డులకు రావడం జరుగుతుంది.

కారణం: ఈనాడు మద్రాసులో తయారయేది తమిళ చిత్రాలే కాదు; తెలుగు, కన్నడ, మళయాళ, హిందీ చిత్రాలు కూడా వున్నాయి. ఎన్నో చాలమంది హిందీ చిత్రాలు యిక్కడే తయారవుతున్నాయి. ఒక్క బెంగాలీ చిత్రాలను మినహాయిస్తే యిది స్టేట్ అవార్డులస్థాయి అందుకుంటాయి. ఆంధ్రప్రభుత్వమూబహుమతులు యిస్తోంది. కానిఅదొకఎత్తు. తెలుగులో ఉత్తమచిత్రాలకు మాత్రమే 'నంది' లను యిస్తోందిఆంధ్ర. కానీ మద్రాసు పథకాలుచూస్తే అక్కడ తయారయే తమిళ, తెలుగు, కన్నడ, మళయాళ, హిందీ, ఇంగ్లీషు చిత్రాలకు పోటీ ఏర్పడే అవకాశంవున్నది.

"శార్వరి"

ఇది సక్రమంగా నిర్వహిస్తే వున్నత ప్రమాణాలను సృష్టించవచ్చు. హీరోల మోహాలుచూచి, హీరోయిన్లల కొమ్ములు చూచి, బహూమతులు నిర్ణయించకుండా వుంటే ఉత్తమ చిత్రాలు రావడమేకాదు, దక్షిణదేశంలో ఒక ప్రమాణం నెలకొల్పవచ్చు.

### గొల్లభామ

శారద స్టుడియోలో, గోల్డెన్ స్టుడియోలో ఒకేసారి షూటింగు జరుపుకుంటూంది శేఖర్ ఫిలిమ్స్‌వారి గొల్లభామ. ఇందులో శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు, దేవిక, విజయలక్ష్మి ప్రధానపాత్రధారులు.

గోల్డెన్‌లో రాజప్రాసాదం, శారదలో దేవలోకం సెట్టువేశారు. రాకుమారుడు ఒక గొల్లభామను ప్రేమించడం, ఆ అడవి కన్నెను పెళ్లాడడం జరుగుతుంది. ఒక దేవకన్య భూలోకంలోకి షికారుగావచ్చి ఎన్. టి. రామారావు అనబడే రాకుమారుణ్ణిచూచి ప్రేమించింది, కామించి, మైకంలోపడి, అతన్ని అపహరించుకపోతుంది. ఆమె కోర్కెనుదీర్చను పొమ్మంటాడు రాకుమారుడు. దేవకన్యకన్న మానవకాంత అతనికళ్లకు అందంగా వుంటుంది. దానితో దేవకన్య శపథంవేస్తుంది. అతని భార్యను దేవలోకం రప్పించి, ఒకరాత్రి ఆ యిద్దర్నీ ఒకటి చేస్తుంది. తెల్లవారింది భూలోకంలోవున్న గొల్లభామ గర్భవతి అవుతుంది. రాకుమారుడు అనగా భర్తలేకుండా పిల్లనుకన్న గొల్లభామపై జాతివారు ఆగ్రహిస్తారు. తర్వాత కథ మీరు ఊహించుకోవచ్చు.

ఇందులో రాకుమారుడు రామారావు, గొల్లభామ దేవిక, దేవకన్య విజయలక్ష్మి వీరుకాక ముక్కామల, ఎస్. వరలక్ష్మి, విజయ నిర్మల, శైలజ, రేలంగి, గిరిజ తారాగణం సి. పుల్లయ్య దర్శకులు.

### మద్రాసు ఫిలింఫాన్సువారి ఉత్తమచిత్ర నిర్ణయాలు

ప్రతి సంవత్సరం మద్రాసు ఫిలింఫాన్సువారు తెలుగు, తమిళ, కన్నడ, మళయాళ చిత్రాలలో ఉత్తమ చిత్రాలు నిర్ణయిస్తారు. ఈ ఏడాది అంటే 1966 లో విడుదలైన చిత్రాలకు ఎన్నిక జరిగింది.

తెలుగు

ఉత్తమచిత్రం: అన్నపూర్ణా పిక్చర్స్ 'ఆత్మగౌరవం'. మంచికథ: ఆత్మగౌరవం గొల్లపూడి మారుతీరావు, యద్దనపూడి సులోచనారాణి.

ఉత్తమ దర్శకుడు

ఎన్. టి. రామారావు 'కృష్ణపాండవీయం'

ఉత్తమ నటుడు

అక్కినేని నాగేశ్వరరావు 'నవరాత్రి'

సంగీతం: కె. వి. మహాదేవన్ 'ఆస్తిపరులు', ఉత్తమనటి: జమున 'కృష్ణతులాభారం', సహాయనటుడు:జగ్గయ్య 'మనసే మందిరం', సహాయనటి: సూర్యకాంతం 'ఆత్మగౌరవం', హాస్యం: పద్మనాభం 'లేత మనసులు', బేబీ: పద్మిని 'లేతమనసులు' ప్లేబ్యాక్: ఘంటసాల, పి. సుశీల.

### అతి వాస్తవికచిత్ర కథానాయకి

హైదరాబాదులో యువ సినీ కళాకారులు ఒక అతివాస్తవికచిత్రం తీయదలచారు. దానిపేరు 'కథానాయకి'. కథానాయికకోసం అన్వేషణ జరుగుతోంది. ప్రొడ్యూసరు, డైరెక్టరు శ్రీ టి. వి. సత్యనారాయణ. మహేంద్రమువీస్ పతాకం క్రింద దీన్ని నిర్మిస్తారు.

అందమైనఅమ్మాయి హీరోయిన్‌వేషం కోసంకావాలని ఆయనచెప్పారు. హీరో కూడా కొత్తవాడేకావచ్చు. దీనిలో మామూలు సినిమాగారడీలు వుండవు.

ప్రొడ్యూసరు, డైరెక్టరుగా పరిచయం అవనున్న శ్రీ టి. వి. సత్యనారాయణ సినీరంగానికి కొత్తికాదు. వీరు డాక్టర్ గోవిందరాజుల సుబ్బారావుగారి దత్తపుత్రుడు. 15 సంవత్సరాలుగా సినిమా రంగంలోవున్నాడు.

శ్రీ గోపాలచక్రవర్తి అనేకవి ఈ చిత్రానికి డైలాగులువ్రాస్తారు. శ్రీ సి. కె. వెంకటేశ్ సంగీతదర్శకత్వం నిర్వహిస్తారు.

### ప్రత్యగాత్మ తమన్నా

శ్రీ కె. ప్రత్యగాత్మ సారథ్యం వహిస్తున్న మరొక హిందీచిత్రం 'తమన్నా'లో మాలాసిన్హా, విశ్వజిత్ ప్రధానపాత్రధారులు. ఇటీవల మరొక 12 రోజులు షూటింగుజరిగింది.

### సెన్సార్ కత్తెర

అవసరమైన భాగాలను కత్తిరించడం, అనవసరమైనవాటిని వుంచడం సెన్సార్ వారు చేస్తున్నపని అని శ్రీ అన్నాదురై వ్యాఖ్యానించారు.

''నైతిక విలువలు, ఆనత్యం అనేవాటికి అనేకమార్పులువస్తున్నాయి. సెన్సార్‌చేసేవారు ఆ మార్పులు గమనించి చిత్రాన్ని పరామర్శించాలి. సెక్సును ప్రదర్శించకుండా మంచిచిత్రాలుతీయవచ్చు. ఫిలిం పరిశ్రమ తనకుగాతానొక నైతిక నిబంధనావళి ఏర్పరచుకోవడం మంచిది. ఏవి చూపవచ్చో, ఏవి చూపకూడదో తామే నిర్ణయించుకోవాలి. పశ్చిమదేశాల చిత్రాలపై మన నిర్మాతలకు ''మోజుఎక్కువ''. ఇవీ మద్రాసు ముఖ్యమంత్రి విమర్శలు, సలహాలు.

### వీనస్ పద్మిని కంబైన్సు

వీనస్ పద్మిని కంబైన్సువారి కొత్త తెలుగు చిత్రం 'లక్ష్మీనివాసం' విజయ స్టుడియోలో త్వరగా పూర్తి అవుతుంది.

నటవర్గంలో శ్రీ ఎస్. వి. రంగారావు, అంజలీదేవి, కృష్ణ, రామ్మోహన్, శోభనబాబు, భారతి, వాణిశ్రీ, పద్మనాభం వున్నారు. డైరెక్టరు వి. మధుసూదనరావు.

### ఎస్. వి. రంగారావు 'చదరంగం'

శ్రీ ఎస్. వి. రంగారావు స్వంతచిత్రం 'చదరంగం' వీనస్‌లో పూర్తి అయింది. వచ్చేనెలలో విడుదల అవుతుంది.

ఇందులో శ్రీ ఎస్. వి. రంగారావు, గుమ్మడి, రాజబాబు, రమణారెడ్డి, జమున అంజలీదేవి, సూర్యకాంతం, రమాప్రభ నటించారు.

డైరెక్షన్: ఎస్: వి: రంగారావు, రచన: డి. వి. నరసరాజు, సంగీతం: టి. వి. రాజు, కెమెరా: కమల్‌ఘోష్.

——

బ్రహ్మాండమైన ప్రదర్శనం
ముత్తుకూరులో
25–5–67 తేది గురువారం
రాత్రి 10 గంటలకు
తెనాలి కళాసరస్వతి నాట్యమండలివారిచే
శ్రీరామాంజనేయ యుద్ధం
ఆంజనేయ: పి లక్ష్మణరావు.
శ్రీరామ : ఏ. వి. సుబ్బారావు. (సినిరికార్డిష్టు)
లక్ష్మణ : బి. వాలేశ్వరరావు.
నారద : బి. వి. బ్రహ్మయ్య.
యయాతి : వేమూరి సీతారామశాస్త్రి.
కాంతిమతి : శ్రీమతి రాజేశ్వరి.
గొప్పరంగవేష - తప్పకచూడుడి.

కావలి
వాణీట్యుటోరియల్ కాలేజి
[స్థాపితం :: 1963.]
ప్రిన్సిపాల్:
రాచపూడి సుందరరావు, బి. ఏ.,
(పి.యు.సి., S.S.L.C. ఆంధ్రమెట్రిక్)
1966 మార్చి మెట్రిక్ 72%
1966 సెప్టెంబరు మెట్రిక్ 75%
ఉత్తమ శిక్షణ - అత్యుత్తమ క్రమ శిక్షణ నిపుణులైన ఉపాధ్యాయులు - రోజా 8 గంటలు క్లాసులు - ఒంగోలు రామకృష్ణా ట్యుటోరియల్ కాలేజివారి సహకారము, ఘనమైన ఫలితములు - హాస్టల్‌వసతి.
బాలికలకు ప్రత్యేకశాఖ గలదు.
ఆంధ్రమెట్రిక్ పరీక్షకు ఏ వయస్సువారైనను - ఏ తరగతి చదివినవారైనను కూర్చొనవచ్చును. 1, 2 ఫారములు చదివిన వారికి రెండు సంవత్సరములలోను, 3, 4 ఫారములు చదివినవారికి ఒక్క సంవత్సరములోను మెట్రిక్ ప్యాస్ గ్యారంటీ.

రాజమండ్రి
ప్రిన్సిపల్ డి॥ ము॥ కోర్టులో
E. P. No. 497 of 1966.
Raj Sub Judges Court.
Sc. No. 228 of 1965.

కాకి వెంకట సూర్యనారాయణమూర్తి — వాది.
పుక్కేపు పద్మనాభం — ప్రతివాది.

పై నెంబరులో ప్రతివాది తాలూకు షెడ్యూలు స్థిరాస్తి పై నెంబరు డిక్రీబాకీ గాను పై కోర్టులో 20–6–1967 తేదిన పగలు 11 గంటల లగాయతు యాలము కాబడును. గనుక కావలసినవారు ఆ తేదిన పై కోర్టుకు హాజరై పాడుకోవచ్చును.

షెడ్యూలు:-

తూ॥ గో॥ రాజమండ్రి సబు డి॥లో చేరిన రాజమండ్రి R.S. నె. 252 రు, గాంధీపురం కో-ఆపరేటివ్ బిల్డింగు సొసైటీ L. T. No. B–793 రు బ్లాకులో ప్లాటు నె. C–27 రులో వున్న మేడ–కాలిస్థలం చ॥ గ॥ 472 లు అనగా 392–59 చ॥ మీటర్లుకు హద్దులు:- [తూ] ప్లాటు C-28 నెంబరు శ్రీమతి చలంకూరి సత్యనారాయణమ్మగారి ఇల్లు–స్థలం [ద] ప్లాటు C-26 నెంబరు కొంపెల్ల లక్ష్మీనారాయణగారి మేడ–స్థలం [ప] ప్లాటు నెం. C-19 రు చుక్కా చింతమ్మ యిల్లు [ఉ] రోడ్డు. సర్కారుపాట రూ. 5000/- లు.

—టి. వి. యస్. రామకృష్ణారావు.
పిటిషనర్ల అడ్వకేటు.

**పసిరికలు - - కామెర్లు**

భయపడవనిలేదు

డాక్టరు సి. రామయ్యంగారు. రంగనాయకుల పేట—నెల్లూరు


## ఒంగోలు డి॥ము॥ కోర్టులో

E. P. No 480 of 1966.

O. S. No. 250 of 1964.

పులిపాటి సుబ్బారాయుడు

—డిక్రీహోల్డరు.

(1) మొక్కపాటి వాసుదేవశర్మ వగైరా

—జెడ్జిమెంటు డెటర్సు.

నర్సారావుపేట రి. డి. యిలాకా, అద్దంకి స. రి. లో చేరిన అనమనమూరు గ్రామములో 1-వ జె. డెట్టరుకు హక్కు భుక్తములు కలిగి, డి. హో. తరఫున జప్తు కాబడి, ఒంగోలు సహకారభూమి తనఖాబ్యాంకుకు వుందిన ఆయకమునకు లోబడి యాలము కావలసిన స్థిరాస్థి వివరము:-

(1) అనమనమూరు గ్రామ సర్వే నెం. 30/2 రు, యి 2-04 ట్లు భూమికి హద్దులు:-[తూ]మొక్కపాటి జనార్దనశర్మ [ద] గుండ్లకమ్మ [ప] మొక్కపాటి నరసింహ్వాల్యోజ్యులు [వు] మొక్కపాటి విశ్వనాథశర్మ. ఈ హద్దులలోని యి 2-04 ట్లు లేక 82 సెంట్లు, 53 చ. మీటర్లు మెట్టభూమి.

(2) సదరు గ్రామ సర్వే నెం. 51 రు, యి 9-85 ట్లు భూమికి హద్దులు:- [తూ] మొక్కపాటి పిచ్చయ్యశాస్త్రి వగైరాల భూమి [ద] మొక్కపాటి జనార్దనశర్మ గారిభూమి[ప]మొక్కపాటి దక్షిణామూర్తి భూమి [వు] నూతలపాటి లక్ష్మయ్యభూమి ఈ హద్దులలోని యి 9-85 ట్లు లేక 4 హె. 4 సెంట్లు, 65 చ॥ మీటర్లు మెట్టభూమి.

(3) సదరు గ్రామములో సర్వే 37/1 నెంబరు, యి 3-90 ట్లు భూమికి హద్దులు:- [తూ] మొక్కపాటి సుబ్బరాయశర్మభూమి [ద] మొక్కపాటి దక్షిణామూర్తిల్యోన్యుల భూమి [ప] మొక్కపాటి విశ్వనాథశర్మ భూమి [వు] మొక్కపాటి హనుమశాస్త్రి భూమి. ఈ హద్దులలోని యి 3-90 ట్లు లేక 1 హె. 5½ సెంట్లు మెట్టభూమి.

(4) సదరు గ్రామ సర్వే నె. 165/3, యి 2-44 ట్లు భూమికి హద్దులు:- [తూ] పొలిమేర [ద] మామిడాల కోటయ్య వగైరాల భూమి [ప] వమిడి ఘంటంరాధాకృష్ణమూర్తి భూమి [వు] తమ్మవరపు వెంకటసుబ్బయ్య భూమి. ఈ హద్దులలోని యి 2-44 సెంట్లు లేక 1 హె. 30 సెంట్లు, 45 చ. మీటర్లు మెట్టభూమి.

షరా:- 28-5-1962 తేదిన పై ఆస్తినిన్నీ, మరికొంత ఆస్తినిన్నీ కలిపి రు. 5000/- లకు నంవత్సరం 1-కి 100-కి రు. 7/- లు చొప్పున వడ్డీతో ఒంగోలు సహకార భూమి తనఖాబ్యాంకు లిమిటెడ్‌వారికి వుందిన ఆస్వాధీనపు ఆయకమును నంవత్సరం 1-కి రూ. 548-95 పై. చొ॥ తీర్పులాగున వుంచిన తాకట్టుకు లోబడి యేలము జరుగవలెను. వ్రాస్తావన ఆయకము బాకీ లోబడి.

1-వ అయిటము:- రూ. 1500/- లు.
2-వ అయిటము:- రూ. 5000/- లు.
3-వ అయిటము:- రూ. 2000/- లు.
4-వ అయిటము:- రూ. 1600/- లు.

యింకా కావలసిన వివరములు డిక్రీ హోల్డరు అడ్వకేటుగారి ఆఫీసులో అడిగి తెలుసుకొనవచ్చును.

వేలము వాయిదా 5-6-1967 తేది.
పర్దకహీరింగు 12-6-1967 తేది.

— ఉప్పలపాటి లక్ష్మీనారాయణ, డిక్రిహోల్డరు అడ్వకేటు.

## నానా విషయాలు

(5 వ పేజీ కొరవ)

కలకు, నడివీధుల్లో ఏదో ఒక అన్నపేరు చెప్పుకుంటూ సంగీతంతోకూడ సారాయిని రాత్రింబగళ్లు అందిస్తూవుండే కావుకుమద్య దుకాణాలకు, రాజకాటల్ల్ప్రక్క పీటలు వేసుకొనికూర్చొని మూడుబీట్లవంటి జూదాలను పోలీసులకండ్లలో దుమ్ముకొట్టి వర్లెటూర్ల రైతులకు వట్నవాసుల "కిలాడి" తనాన్ని ప్రదర్శించి వదులు, యాత్రైలు దశాయించి వదిలించే సెర్దిజా దొక్కాల గతజాదగాండ్లకు, ఎన్నిసార్లు వట్టుకున్నా, ఎంతసొత్తు పట్టుబడ్డా సందినిసందినిచేసి, మంత్రుల, నడమంత్రుల సహకారాలతో తప్పించుకొనే అమెరికా పాలపొడి వ్యక్తులకు బదులు అనుక్రవవహించే సదులకు నీళ్లకు కర్తీపాలకు, పెత్తి ప్రసంగాలకు, నేటి నెల్లూరు పెట్టినదిపేరు.

### పచ్చిరక్తం ప్రవహించిన పురాతన శవాలు

నంగంవద్ద ఆనకట్టను కట్టేటప్పుడు బొంతరాతి పెట్టె ఒకటి బాహ్యప్రపంచాన్ని చూడగలిగింది. మూత తెరవంగానే వందలపేళ్ల క్రితం విగతప్రాణులైన శవాలు రెండు కనుపడ్డాయి. వాటిని విడతీయడంలో గోరుతగిలి రక్తం ప్రవించింది. కొంతసేపు గాలిసోకగానే అవి పొడిపొడి అయిపోయినాయి అని అనాటి యింజనీరు పరిశోధకుడు బ్రౌన్‌పుట్ గ్రంథంలో వ్రాశాడు. నెల్లూరు, కడప కర్నూలు జిల్లాలు అతి పురాతన, అనగా అరేడు లక్షల సంవత్సరాల పౌరాణిక జీవితశిధిల శకములకు ఉనికిపట్టు అని భూగర్భ శాస్త్రజ్ఞుల పరిశోధన. కర్నూలుజిల్లా బనగానిపల్లె సమీపంలో దొరికిన రాతిగొడ్డలి, గోదావరి ఉత్తరపు గట్టులో కూరుకొనిపోయి లక్షలసంవత్సరాలనుండి నిద్రించుచుండిన రాతి పనిముట్టు 10 లక్షల సంవత్సరాలక్రిందటివని పిగ్గట్‌గారి అభిప్రాయము.

ఈ సందర్భంలో శ్రీహరికోటకుచెందిన ఒక వింతకథ జ్ఞాపకానికి వస్తున్నది.

సీతారాములు, లక్ష్మణుడు దక్షిణదేశ పాదయాత్రలో ఈ ద్వీపానికి చేరుకున్నారట. ఈ భూమి మీద అడుగుపెట్టగానే లక్ష్మణుడు చేతిలోవుండిన శ్రీరాముల పాదుకలు దిగువవడవేసి "నీ పావుకోళ్ళు నన్నెందుకు మోయమంటావయ్యా" అని ఒక దీలుదారిబట్టి పోసాగాడట. సీతాదేవి "సీతోకూడ చెట్లల్లో పుట్లల్లో కాళ్లు అరిగిపొయ్యేట్టుతిరగడానికేనా వాడునీవు చొట్టు కట్టింది. నాకేమి ఖర్మం వచ్చింది" అని మరొకదారి తీసిందట. రాముడు నిర్వెరపడి తాను మూడవ దీలుదారిలో పోసాగినాడట. కొంతసేపటికి ఈ ద్వీపం అవతలి ఒడ్డుకు ముగ్గురుచేరుకొని ఎవరి అలుపు వారే తీర్చుకొని తడకు ప్రయాణమయ్యే పగవలో ముగ్గురు యేక్కారట. మళ్ళీ ముగ్గురికి జరిగిన వింత అనుభవం స్మరణకు వచ్చింది లక్ష్మణుడు చెంపలు వేసుకొని అన్నగారి పాదరక్షలు చేతబట్టుకున్నాడు. సీత వలిసె చెరుగుతో కర్తనొనటి చెమట బిందువులను తుడువ నారంభించింది. పశ్చాత్తాపం తమ్ముడిని భార్యను లొంగదీసింది. వారి సంభాషణవిన్న పడవవాడు అయ్యా! ఇదంతా యీ గడ్డదినును లేంది, పాపం అక్కడికి ఎందుకు వచ్చారయ్యాబాబు?" అని జాలితో తడిసిన మాటలతో వారిని ఓదార్చాడట.

పైర్ప తగులబెట్టి, లేని అక్రమణలు వ్రాయించి, జమాబందీలలో రైతులను, కావు-కరణాలను వేధించి, పోని క్యాంపులకు బత్తాలువ్రామకొని, పై అధికార్ల క్రిందికి నీళ్లుపారించి, ఇయ్యని బకాయి అప్పులను ఇచ్చినట్లువ్రాసిపెట్టి, వమూహైన యుద్ధఫండును గుటకాయిస్వాహాచేసి, తనికీకి వచ్చిన జిల్లాఅధికారులకు నష్టయిలు ముగించి, రాజకీయవాదిసులభూముల దరఖాస్తులను అంతులేకుండచేసి, హొన్దర్లకు ఏదో సాకుచెట్టి గ్రాంటుపెగగొట్టి, పేదసాద యిచ్చుకొన్న బంజరుభూముల సర్కారుకిస్తులకు రశీదులు యియ్యనీయకుండా, ఇతరులపేర్లతో అమ వ్రాయించి సాగుబడిహక్కు కలిగించి, ఇంకా ఎన్నో అక్రమాలు చేసినందుకు శిక్షగా శ్రీహరికోటకు బదిలీఅయిన తుంటరి డిప్యూటీతహసీలుదారు ఎవరో విసిగి వేసారి కల్పించిన కథే యిది. లేకుంటే శ్రీరాములెక్కడ! శ్రీహరికోట యెక్కడ!

### నెల్లూరు అక్కరలు

పెన్న వంతెనకు ఉత్తరప్రక్కనవున్న హిందూశ్మశానమువద్ద దీపస్తంభము, సాగసంపవచ్చిన బంధుమిత్రులకు ఎండకు, వానకు అడ్డంగావుండి నీటివసతులుగల చిన్నమందిరము, మౌంటురోడ్డువలె అతి విశాలము సుందరము అయిన ట్రంకు రోడ్డుకు గాంధిగారిపేరు నామకరణము, ఇరుప్రక్కల నీడచెట్లు, స్వతంత్రపార్కులో నాణ్యమైన సిమెంటు ఉతకోనేరు, అప్పటం గాంధిమహాత్మునివలెనేవుండు కంచువిగ్రహము, అక్కడక్కడ ఐదారు వనతులఅమర్చిన వట్టిన స్నానగదులు, నిరుపేద బాటసారులకు చావలపుల్లమ్మ సత్రంకన్న ఎన్నోరెట్లు పుడిత వసతులు కల సత్రము, సర్వేపల్లికాలువకట్టమీది నుండి శవదీయదలచుకొన్న యానాదులకు, ఇతర నిరుపేదలకు కాలువకు పూర్వపట్టు కేవలం ఉచిత ఇండ్లస్థలాలు మాత్రమే ప్రభుత్వంచేతయిప్పించు కాలనీ నిర్మాణము, ధరలతగ్గుదలకు సహాయపడుతున్న ఒక సూపర్‌మార్కెటు, అచ్చటచ్చట అల్ప అధిక అవమానములకు సుందరమైన శుభ్రమైన పాయిఖానాలు, శుభ్రమైన చౌక భోజనప్యాకెట్లను పాటకపు జనానికి మధ్యాహ్నం, రాత్రిపూటల్లో అందించగల మున్సిపల్‌దుకాణాలు అత్యవసరాలు.

## ముద్దాడని పెదవులు

( 4 వ పేజీ కొరవ )

అనంతృప్తి ప్రబలినప్పుడంతా, వాసు ప్రశంసలు నెమరువేసుకొంటూ తృప్తి చెందేది.

నేరుగా వాసు ప్రశంసలుపొందాలనే ఆశ ఎక్కువైంది సుశీలలో. తనపుట్టింటికి వచ్చింది. వానును ఏకాంతంగా కలుసుకున్నది. ఆ నిమిషంలో వాసులో ఎంతో ఆశాశ్వత గోచరించింది. వాసు, చెదరిపోయిన ఆశలన్నిటిని చేర్చుకొని, సుశీల పెదవులవైపు చూడాడు. ఆమె తృప్తికి అంతులేదు ఆనాటి అందచందాలు, అనాటి లేత లేత కాంతులు, నులివెచ్చని రాగాలు, యింకా ఆపెదిమలమీద కనుపిస్తున్నాయి.

"ఇవి యింకా ముద్దాడని పెదవులు" అన్నాడువాసు. ఆతని భావనాశక్తికి సుశీల విస్తుపోయింది. స్త్రీని రసికుడు ప్రేమిస్తే తన అందం తాను గుర్తించుకోగలుగుతుంది. ఏకొద్దిమందికో శృంగారాన్ని అర్థంచేసుకోగల అర్హతవుంటుంది- అనుకుంది.

సుశీల అప్పుడప్పుడు వాసు దగ్గర ప్రశంసలపొందుతూవుంది. జీవితంలో అది ఆమెకు పరమతృప్తి. వాసు యింకా ఆ పెదవులను ఆరాధిస్తున్నాడు, ముద్దాడాలని ఆశిస్తున్నాడు.

"సుశీ! ఒక్కసారి నీ పెదవులను ముద్దాడనీవా?"-అని ప్రాధేయపడుదామనుకుంటాడు వాసు. కాని సాహసించలేకున్నాడు. అతను సాహసిస్తే సుశీల సరేనంటుందేమో చెప్పలేం.

ఆమెవి యిప్పటికీ ముద్దాడని పెదవులు.

—

## జనవాణి

( 5-వ పేజీ కొరవ )

రాష్ట్ర కేంద్రప్రభుత్వాలు చేయుచుండే దుబారాలకు, ఆహారవస్తువుల అత్యధిక ధరలకు, తక్షణమే స్వస్తిచెప్పవలెను. ఇందిరాగాంధి నిన్ననే హెచ్చరించినట్లు కాంగ్రెసు సత్యశ్యాలను వత్యవంతమైనర్ప్పైనను త్రొక్కివేసి పైకిపెరిగిన నీతి, జాతి, దేశ విద్రోహపు కలుపుకట్టలను నిర్మూలమొటముగ పెరికివైచి, కాంగ్రెసు సంస్థకు బలము చేకూర్చవలెను.

ఇన్నిపార్టీలు ఒక్కత్రాటిమీదికివచ్చినా కాంగ్రెసును ఓడించలేకపోవడానికి మన వ్రతిపక్షకన్నా వారి కీచులాటలే మూల కారణమని గ్రహించవలెను. కేరళలో స్థాపించబడిన ముఖ్యముగా మన మౌర్ఖ్యమువల్ల చీనా కమ్యూనిస్టుప్రభుత్వము దేశమంతకు త్వరలో అల్లుకోగలదని, దీన్ని దేవుడుకూడా నిరోధించలేడని ప్రెసిడెంటుఎన్నికలలో కాంగ్రెసు ఓడునసే అడియానతో తన బెంగాలు, దక్షిణాది శిష్యుల ఉత్తరప్రజ్ఞలనునమ్మి ఓట్లలెక్కించు దినమే పెకింగునుండి గర్జించిన చీనా కసాయినాయకుడు మావుసేటుంగ్ పగటి కలను బ్రద్దలుచేయడం మన అవశ్య కర్తవ్యం.

ఇంతకు స్వరాజ్యాన్ని ప్రసాదించిన గాంధిగారినే మరచితే కాంగ్రెసుసంస్థలో 'కాంగ్రెసు' మృగ్యమైతే, త్యాగము, సేవాభావము సున్నఅయి అహంభావము, అవినీతి, ధనమదాంధత తాండవమాడుతుంటే ఎవరిని ఎదిరించగలం? ఎంత కాలం పోరగలం? ఎట్టిఆశయాలను సాధించగలం? ఓడియుంటే అరాజకము, కమ్యూనిస్టు విజృంభణ, మతవిద్వేషానలము, బహుశా మిలిటరీ ప్రభుత్వము మనకు తప్పియుండేవికావు.

నెల్లూరు —వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య

☘

### "మనము, మన జర్నలిజం"

ఈనెల 5 తేది సంచికలో 'బంగోరె' వ్రాసిన 'మనం, మన జర్నలిజం' అనే వ్యాసం చాల సమంజసంగావుంది. అది చదివినతర్వాత "ఇండియా హాసెనస్ మెనీ యూలిల్స్ బై అవర్ నొటోరియస్ న్యూస్‌పేపర్స్ అండ్ నొటోరియస్ బిగ్ బిగ్స్" అని శరత్చంద్ర చటర్జీ చెప్పిన మాటలోనిఅర్థం జ్ఞాపకానికొచ్చింది.

ఏ అభిప్రాయాలూలేని ఇచ్చకాలమారి పాఠకులువ్రాసే ముఖస్తుతి వుత్తరాలు, వాటిన్నిప్రచురించే పత్రికలు- సచిత్ర వార పత్రికలు, అచిత్రపత్రికలు మనరాష్ట్రంలో చాలావున్నాయి. వాటి తీరుతెన్నులను గూర్చి పై వ్యాసంలో చాల గంభీరమైన విమర్శవుంది.

పై ముఖస్తుతి వుత్తరాల్ని ప్రచురించే పత్రికలకన్నా ఈమధ్య మీపత్రికచేస్తున్న పనిమాత్రం చాలవెగటుగాలేదా? శ్రీబాబా పొగడ్తలవంటి శివారెడ్డి పద్యాలకన్నా సచిత్రవారపత్రికల్లోప్రచురించే స.... సంగివుత్తరాలే నయంకాదా? దేశంలో చర్చించదగినవిషయాలెన్నోవుండగా మన పత్రికలకు, శివారెడ్డివంటి కవులకు వస్తువే దొరకడంలేదా?

పెద్ద పెద్ద భూస్వాముల యిళ్ళల్లో, కంట్రాక్టర్ల యిళ్ళల్లో, రెడ్ల యిళ్ళల్లో జరిగే విందులను, వినోదాలను, - యిట్లా పొగుడుతూ వ్రాస్తే జమీన్‌రైతు వ్రాతలకన్నా యితర పత్రికల్లో అచ్చవైన వాటి నన్ని స్తుతించే ఒకుర్దాయి వుత్తరాలు, వ్యాసాలే నయంకాదా? మొన్న డా॥ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు గవర్నరైన సందర్భంలో రాయప్రోలు, మోచర్ల వగైరా కవులు ప్రసాదించిన ప్రశంసా పద్యాలకన్నా యితర పత్రికల్లో ప్రచురించే సంగి వుత్తరాలు, వ్రాత లేవనిం కాదా? గిడ్డలూరు గోపాలరావు కథలు, యితర విమర్శలు, వ్యాసాలవల్ల పత్రికకు, ప్రజలకు మేలుంది కాని, శివారెడ్డి కవిత్వంవల్ల, దమయంతీదేవిగారి పైమెరుగుల వ్యాసాలవల్ల ఎవరికి లాభం?

ఈ పంచాయతీరాజ్యంలో పేదలు, నిరుద్యోగులు, వుద్యోగులు ఎట్లాంటి బాధలను భరిస్తున్నారో ఏపత్రికలంకూడా సరిగా నిర్వచించడంలేదు. లేవిధాన్యంవల్ల భూస్వాముల కష్టాల నెదుర్కొంటారని వ్రాసే వత్రికలేగాని, కూలినాలీ, చాలీచాలని మధ్యతరగతి గతుకుల బ్రతుకులనుగూర్చి వివరించే పత్రికలే కరవైపోయాయి. ఈ పంచాయతీరాజ్యాల్లో విద్యలేని వింతపశువులెన్నో దివ్యంగా బ్రతుకుతున్నాయి. ఈ రాజ్యాలవల్ల, ప్రభువులవల్ల దుర్బలులాటి ఎట్లాంటి యిబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్నదో మన పత్రికలు వ్రాయలేకపోతున్నాయి. మన పత్రికలు నిజాన్ని, నిష్పక్షపాతంగా విరచించి సాంఘిక సమానతకు, వరోక్ష బానిసత్వనిర్మూలనకు పాటుపడే దెప్పుడో? మునుగులను, రంగుటద్దాల్ని ధరించి లోకాన్ని వీక్షిస్తున్నాయ్.

బెంగాల్ హర్గీజన రేపజవారి మేనిఫెస్టోలో మొదటి వాక్యం: "మనమంతా తప్పకుండా వెధవలం." ఇది విపరీతంగా వున్నా అబద్ధంమాత్రం కాదని నా మనవి మన పత్రికల తత్వంలో సమూలమైన మార్పు రావాలని ఆకాంక్షించే వొక పాఠకుడను మాత్రమే నేను.

అన్నారెడ్డిపాలెం, —శ్రీదేవ్‌బాబు.

—

## పంచాంగం

### మహోత్తమ ముహూర్తము

జూన్ 2 తేది గృహారంభ, గృహప్రవేశ, దేవాలయారంభ, దేవతాప్రతిష్ఠ వివాహాది సమస్త శుభకార్యాదులకు అమోఘ నిర్దుష్టముహూర్తమ్.

### సాధారణ ముహూర్తములు

మేనెల 24, 26, 28 తేదులు వడుగు, పెళ్లిముహూర్తములు.

### కృత్తిక కార్తె

మేనెల 25 తేది మధ్యాహ్నం 1-45 గం. వరకు కృత్తికకార్తెవుండును.

### మే నెల తిథులు

| | | | |
|---|---|---|---|
| 20 శని | ఏకాదశి | మ. 11-18 | గం.వ |
| 21 ఆది | ద్వాదశి | ఉ. 8-40 | గం.వ |
| 22 సోమ | త్రయోదశి | ఉ. 6-04 | గం.వ |
| | చతుర్దశి | రా. 3-30 | గం.వ |
| 23 మంగళ | పూర్ణిమ | రా. 1-14 | గం.వ |
| 24 బుధ | కృష్ణపాడ్యమి | రా. 11-17 | గం.వ |
| 25 గురు | విదియ | రా. 9-43 | గం.వ |
| 26 శుక్ర | తదియ | రా. 8-36 | గం.వ |

—నిమ్మగడ్డ వెంకటేశ్వరశాస్త్రి.

—


*** రైతులకు శుభవార్త ***

మా "నవమణి" మోటార్లు - పంపులు కొన్నవారికి ఫిట్టింగ్ ఉచితముగా చేయబడుతుంది - వెంటనే మాతో సంప్రదించండి.

అతితక్కువ ధరలు — 1 సంవత్సరం గ్యారంటీ.

మూర్తి ఏజన్సీస్, 67. ట్రంకురోడ్డు (పొగతోట) నెల్లూరు.

# ★ ★ పల్లెల వార్తావళి ★ ★

(5వ పేజీ కొరవ)

పల్లెలలోని ఉపాధ్యాయులే ఆందోళనకు పూనుకుంటే, పట్టణాలలోనివారు వూరుకుంటారా? నెల్లూరు మునిసిపల్ ఎలిమెంటరీస్కూలు టీచర్సు యూనియన్‌వారు 13 తేది శ్రీ ఎం. ధర్మారెడ్డిగారి అధ్యక్షతనసమావేశమై రిట్రెంచిమెంటుకు, రిటైర్‌మెంటు వయోపరిమితిని 60 నుండి 55 సంవత్సరాలకు తగ్గించే ప్రభుత్వ సంకల్పానికి నిరసన తెలియజేస్తూ తీర్మానించారు. శ్రీ టి. వరదయ్య కార్యదర్శి నివేదిక చదివారు. శ్రీ బి. రామసుబ్బయ్య, శ్రీ డి. శాంతయ్యగారలు వుపన్యసించారు. ఈ సంఘంవారు కోర్కెలు, హక్కులతో పాటు బాధ్యతలనుకూడా గుర్తించినట్లున్నారు. ఉపాధ్యాయినీ వుపాధ్యాయులు విద్యాభివృద్ధి విషయంలో తమ బాధ్యతలను విస్మరించరాదని హెచ్చరిస్తూ వీరు తీర్మానించారు. పెద్దదేశాలవాళ్ల శతాధిక తీర్మానాలను చూస్తుంటాం; ఒక్కసారైనా ఇటువంటి తీర్మానం ఒక్కటీ కనపడదే!

మునిసిపల్ టీచర్సు యూనియన్ నూతన కార్యవర్గానికి ప్రెసిడెంటుగా శ్రీ టి. శ్యామసుందరరావు, వైస్ ప్రెసిడెంటుగా కుమారి టి. ఆర్. నిర్మల, కార్యదర్శిగా శ్రీ టి. వరదయ్య, సహాయ కార్యదర్శిగా శ్రీ బి. దేవదానం, ట్రెజరర్‌గా శ్రీ బి. సామియేల్; సభ్యులుగా శ్రీయుతులు టి. నాగేశం, బి. ఇగ్నేషియస్, ఎస్. రామచంద్రయ్య, టి. శ్రీరాములు, ఎస్. ఖాజా ఇబ్రహిం, పి. అన్నమ్మ - ఎన్నుకోబడినారు.

### దగదర్తి దౌర్జన్యం

జీతం అడిగిన ఒక ట్రాక్టరు డ్రైవరుకు, యజమానికి మధ్య వివాదం ప్రారంభమై, తిరస్కారంగా మాట్లాడాడని డ్రైవరును చితకగొట్టగా, అతను యెట్లనో నెల్లూరుకు వచ్చి పెద్దాస్పత్రిలో చేరి మరణించాడని ఒకరు వ్రాస్తున్నారు. ఆ డ్రైవరుది పోతిరెడ్డిపాలెం అని, హరిజనుడనికూడా వ్రాస్తున్నారు పోలీస్ దృష్టికికూడా పోయినట్లుంది. ధృవపరచుకొని వివరాలు ప్రకటిస్తాము.

### కలువాయి పిర్యాదు

కలువాయి పోలీస్‌మీద అరుంధతీయుల పేరుతో ఒక పిర్యాదు వార్తవచ్చింది. అందులో ఒక సంఘటనకూడా వివరించబడి వున్నదనుకోండి! అది ధృవపరచుకోనిదే నమ్మలేము, ప్రకటించలేము

కాని కలువాయి పోలీస్ రాజకీయంగా ఒకపక్షం వహిస్తూ, ఇంకోపక్షాన్ని ద్వేషిస్తున్నదని, ప్రత్యక్షంగానే ఈ వైఖరి నవలంబిస్తున్నదనే పిర్యాదులు, ఆరోపణలు కనీసం ఐదారు మాసాలనుండి వింటున్నాము. ప్రభుత్వోద్యోగి అనేవాడు ఇలాంటి ఆరోపణలకు, అపోహలకు ఆస్కారం ఇవ్వకూడదు. ఈ ఎస్. ఐ. గారు మాకూ కొంత పరిచితులే. పాపం! అత్యుత్సాహి. ఇలాంటి అపోహలకు చోటివ్వకుంటే సంతోషిస్తాము.

### కావలి మర్చెంట్సు

కావలి మర్చెంట్సు అసోసియేషన్ సర్వసభ్య సమావేశం గత 30 తేది శ్రీ తటవర్తి ఆదెయ్యశెట్టిగారి అధ్యక్షతన జరిగి నూతన వత్సరానికి ఈక్రింది కార్యవర్గం ఎన్నుకోబడింది-

అధ్యక్షుడు- శ్రీ సూనె సుబ్రహ్మణ్యం; ఉపాధ్యక్షులు - బండారు తిరుపతిరెడ్డి, మట్టా శివన్నారాయణశ్రేష్టి; కార్యదర్శులు-మగ్గిశెట్టి మాలకొండయ్యశ్రేష్టి, మావులూరి జానకిరామరెడ్డి; కోశాధికారి-టంగుటూరి వీరరాఘవులుశ్రేష్టి; సభ్యులు- అయితా బాలచెన్నయ్య, పేటేటి వెంకయ్య, తటవర్తి గురుస్వామి, అమరా కోటయ్య, నెల్లూరు పర్వతసింగ్, వామ్మిన వెంకటసుబ్బయ్య, వేముల చెంచయ్య, మునగనూరు సుబ్బరాయుడు, పచ్చిపులుసు నారాయణశెట్టి, పెండేల సుబ్బారావు, పొన్నూరు వెంకటరత్నం, కంకణాల అంజనేయులు, తంగుటూరు విశ్వనాథం.

### వార్షికోత్సవ విశేషాలు

ఇదేం రోజులో, ఇదేం చదువులో, ఇదేం ప్రభుత్వమో, ఇదేం విధానమోగాని- స్కూళ్ళు తెరచే టైం, అంటే జూన్, వస్తున్నా ఇంకా నిన్న నేటివరకు స్కూళ్ళు జరుగుతూనేవున్నాయి; వార్షికోత్సవాలు జరుపుకుంటూనేవున్నాయి. స్కూళ్లు పెరిగాయి, పుస్తకాలు పెరిగాయి, స్కూల్ దినాలు పెరిగాయి, హంగులన్నీ పెరిగాయి- కాని చదువొక్కటే సున్నా అయిపోతున్నది. అయినా మే 15 వరకు స్కూళ్లంటే పిల్లలు బ్రతకాలవా? చావాలనా? ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో పునరాలోచించి ఏప్రెల్ ఆఖరుకే స్కూళ్లన్నిటికి సెలవులివ్వడంబాగుంటుంది.

వార్షికోత్సవవార్తలు కొన్ని చదవండి. వార్షికోత్సవ సీజను వచ్చిందంటే పరిషత్తు ప్రభువులు, సమితి రాజులకు రోజూ విందులే; వుత్త విందులుకాదు, పలావ్ విందులు! మొత్తానికి తిండిలో, తిప్పటలో వారి ఓర్పును మెచ్చుకొనితీరాలి! విందులతోపాటు పొగడ్తలుకూడా బహుళలీనుగా లభిస్తాయి. వీటికి హాజరయ్యే నాయకులకు మైకం కమ్మిస్తాయి. మీకు జ్ఞాపకంవుంది కదూ-రెండేళ్ళక్రితం ఎట్లా లక్షలాది పొగడ్తలు జరిగింది, దానితో వాళ్లమరవు ఎలా వచ్చిందీ, ఎలాంటి పరిణామాలకు దారి తీసింది తెలుసుగదూ! వృద్ధికి రావలసిన వారిని యిలా సన్మానాలతో, ముఖస్తుతి పొగడ్తలతో చెడిపిపారెయ్యడం వుచితం కాదని మనవి.

ఎర్రాప్రగడ జన్మస్థానమైన గుడ్లూరు హైస్కూలు వార్షికోత్సవానికి కావలి తెలుగు ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ భుజంగరాయశర్మగారు అధ్యక్షతవహించడం, తెలుగు లెక్చరరు శ్రీ కె.వి. సుబ్బరాయుడు వుపన్యసించడంఎంతో వుచితంగావుంది. ఎర్రనకవితా రీతులనుగూర్చిలోతైన ప్రసంగాలు జరిగాయి. హెడ్మాస్టరు శ్రీ టి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు స్కూలు కార్యకలాపాలను నివేదించారు. వేముల సుబ్బరామయ్య, గొల్ల లింగయ్యగారలు స్కూలుకు సహాయాన్ని వాగ్దానం చేశారు. డాక్టరు బి. సుదర్శనరావు వుచిత వైద్యసహాయాన్ని ప్రకటించారు.

ఉదయగిరి వున్నతపాఠశాల వార్షికోత్సవంలోకూడా కావలి జవ్వార్ భారతీయులదే ప్రాధాన్యత. శ్రీ ఎం. కె. మాణిక్యరావు అధ్యక్షించగా, శ్రీ వై. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి వుపన్యసించారు. డాక్టరు బి. వెంకటరామారావు బహుమతి ప్రదానం జరిపారు.

కలువాయి వార్షికోత్సవ సందర్భంలో హెడ్మాస్టరు శ్రీ బి. సుబ్బరాయుడుగారు రెండుమూడు వేలమంది ప్రేక్షకులకు తెల్లవారేవరకు కాలక్షేప కార్యక్రమాలను పేర్పాటుచేశారు. ఎన్ని నాటకాలు, ఎన్ని ప్రదర్శనలు - మోతగావుండినవి. సభకు డాక్టరు అంజనేయులు అధ్యక్షతవహించగా, బి. ఆర్. కాలేజీయుడు శ్రీ జానకిరాం ఎం. ఎ., సుందరరాజారావుగారలు వుపన్యసించారు. పనిలో పనిగా అక్కడయెయిన్డు టీచర్లకు వీడ్కోలు సన్మానంకూడా జరిగింది.

సర్వాయపాలెం హైస్కూలు సప్తమ వార్షికోత్సవం 12తేది సందడిగా నిర్వహింపబడింది. జి. వ. ఉపాధ్యక్షుడు శ్రీ గొట్టిపాటి కొండపనాయుడు, ఐ. ఎ. ఎస్. టి. డి. ఓ. శ్రీ టి. మునివెంకటప్ప, పాత హెడ్మాస్టరు శ్రీ సి. రామస్వామిరావుగారలు వేదికనలంకరించి వుపన్యసించారు పదవ తరగతి విద్యార్థిని పి. విజయలక్ష్మి స్వాగతపత్రాన్ని; హెడ్మాస్టరు శ్రీ బి. వాసుదేవరావు, సారస్వత సంఘకార్యదర్శి వి. వెంకటేశ్వరరావు, విద్యార్థినాయకుడు పి. శ్రీహరి గారలు తమతమ నివేదికలను చదివారు. కొండపనాయుడుగారు స్కూలు భవనదాత శ్రీ ఉద్యూరు కృష్ణారెడ్డిగారి చిత్రపటాన్ని ఆవిష్కరించారు. కుటుంబ నియంత్రణ ప్రచారోద్యమ నిరంతర సహసందారి సోదరీమణులు శ్రీమతి రేబాల దమయంతీదేవి, కుమారి టి. అనసూయ; పబ్లిక్ రిలేషన్సు ఆఫీసరు శ్రీ ఎం. చంద్రశేఖర్‌గారలుకూడా మాట్లాడారు.

వార్షికోత్సవాల వార్తలు కొరవ సరవ మరువారం.

### కావలి పాతవిద్యార్థులు

జి. వ. హైస్కూలు పాతవిద్యార్థిసంఘ కొత్త సమావేశం 10 తేది డాక్టరు కనుమళ్ల సుబ్బరామయ్యగారి అధ్యక్షతన జరిగింది. శ్రీ ఎస్. నీలకంఠరావుస్వాగతవచనాలతో, కాఫీ-ఫలహార సేవనంతో కార్యకలాపక్రమణ జరిగింది. శాసనసభ్యులు శ్రీ బెజవాడ పాపిరెడ్డి, వైస్‌ఛైర్మన్ శ్రీ గొట్టిపాటి కొండపనాయుడుగారలకు సన్మానం జరిగింది. శ్రీయుతులు కె. సుందరరామశర్మ, కె. సుందరరాజారావు, ఎన్. వి. సుబ్బారెడ్డి, టి. హనుమంతరావు, టి. జానకిరామమూర్తి, డబ్ల్యు. హనుమంతరావు, కె. చలమయ్యనాయుడు, తేనరి వెంకట్రామయ్యగారలు ప్రశంసా ప్రసంగాలు చేశారు.

పాతవిద్యార్థి సంఘ నూతన కార్యవర్గానికి డాక్టరు సుబ్బరామయ్య అధ్యక్షుడుగ, శ్రీ నీలకంఠరావు కార్యదర్శిగ ఎన్నుకోబడినారు.

### పోస్టల్ వీడ్కోలు

ఉదయగిరి పోస్టల్ ఇన్‌స్పెక్టరు, పోస్టల్ సిబ్బంది ప్రేమాభిమానాలకు పాత్రుడైన శ్రీ టి. సుబ్బారావు హైకలూరుకు బదిలీఅయిన సందర్భంలో దుత్తలూరు సబ్‌పోస్టుమాస్టరు శ్రీ బి. రామరెడ్డిగారు వీడ్కోలు విందుచేశారు. అట్లనే వరికుంటపాడు సబ్‌పోస్టాఫీసు భవనంలో కూడా వీడ్కోలు సన్మానం జరిగింది. శ్రీ బి మార్కు అధ్యక్షత వహించిన ఈసభలో ఎం. ఎల్. నరసింహం, ఎం. అంజయ్య, ఎ. వి. సుబ్బయ్య, వి. శ్రీరాములు ప్రభృతులు సుబ్బారావుగారి సహృదయతను శ్లాఘిస్తూ మాట్లాడారు.

——

# కూనిరాగాలు

(5వ పేజీ కొరవ)

నికిగావున్నట్లు కనపడ్డంలేదు-ఈ ట్రంకు రోడ్లోవేస్తున్నతారురోడ్డుచూస్తుంటే! మనకు మనసుగా జ్ఞానోదయమూ కల్గడంలేదు; ఒకర్నిచూచి తెలివితెచ్చుకోలేకుండానూ పోతున్నాం మనం! ఇక మనరాష్ట్రం, మన నగరం బాగుపడేదెప్పుడు?

నెల్లూరుటౌనులో రోడ్లు మొత్తంమీద చాల అధ్వాన్నమైన స్థితిలోనే వున్నాయి. చాల రోడ్లు నుగ్గుఅయిపోయివున్నాయి. దుమ్ముకొట్టుకొనివున్నాయి. డ్రయినేజి స్కీము పూర్తయ్యేదాకా వాటిస్థితి యిట్లా అధోగతిలోవుండాల్సిందేనా? ఇక ట్రాఫిక్ ఐలెండ్సువున్నాయి, వికారంగా. ముందు స్టోన్‌హౌసుపేట బస్టాండు కూడలిలో ఒకపెద్ద వృత్తాకారంలో యిబ్బందిగుండం కట్టబడివుంది. బండ్లు ఈ వృత్తంచుట్టూ తిరిగి వెళ్ళాలన్నా, రావాలన్నా చాల చెడదగా వుంటున్నది. అందవికారంగాకూడా వుంటున్నది. ఈ వృత్తాన్ని కాస్త చిన్నదిగాచేస్తే అందంగానూ వుంటుంది; అనుకూలంగాకూడాను వుంటుంది. ఇక వీటిని బోడిగా, దిబ్బాదిగా అట్లనేవుంచే దానికంటే ఈ ట్రాఫిక్ ఐలెండ్సులో చెట్లు చేమలు, పచ్చిక పెంచి పచ్చగావుంచితే మరింత బాగుండదా? ఆ ఏర్పాట్లను మున్సిపల్ కమీషనర్ త్వరలోనే చేయగలరని విశ్వసించవద్దా? ఇక అనేకచోట్ల రోడ్లకు ఇరుప్రక్కలా మనుషులు నడిచేందుకు ప్లాట్‌ఫారాలుకూడా కట్టిస్తున్నారు. ఇది మంచిపనే.

* * *

నెల్లూరుకు కానికాలమే వచ్చిపడిందా అనిపిస్తున్నది. ఈ రిట్రెంచిమెంట్లు, రాష్ట్ర ఆర్థిక దివాలాపరిస్థితులు-వీటిమధ్య కనుపూరుకాల్వ పథకం కథగండ్లపాలై కూర్చుంది. కావలికాల్వనరే పిల్లెత్తుకొనిపోయింది. దానిసంగతేమయిందో చెప్పేవారే లేకుండాపోయారు. ఇక నెల్లూరుదాక నీళ్లువచ్చే నాగార్జునసాగర్ రెండోదశ- యిప్పటివరకూ మొదటిదశే అయిపులేకుంటే రెండోదశ వచ్చేదెప్పుడు? నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు రెండోదశ అమలు జరగడానికిలేదు - అని మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం అడ్డుపుల్లవేస్తున్నది; ఆర్భాటం చేస్తున్నది; అరువులు ప్రారంభించినది.

సరే ఇక సోమశిలప్రాజెక్టు. ఇది కలగానే వుండిపోతున్నదింకా. ఆమధ్య ఎలక్షన్లకు ముందు సోమశిలప్రాజెక్టు ఇన్వెస్టిగేషన్‌కని రెండు సబ్‌డివిజన్లు కొంత గడబిడ చేసాయి. ఇప్పుడు మళ్ళీ కథ గప్‌చిప్ అయిపోయింది.

నెల్లూరుకు ప్రాణప్రదమైన వ్యవసాయ ప్రాజెక్టులన్నీ ఈస్థితిలోవున్నాయిఇప్పుడు! కనుపూరుకాల్వ ప్రాజెక్టు వర్కుక్రింద - యిటీవల పునరుద్ధరణ జరిగినప్పటినుండీ దాదాపు 80 లక్షలు ఖర్చుఅయినట్లున్నది. అయినా యీ ప్రాజెక్టుపని వొక కొలిక్కి రాలేదు. కంట్రాక్టర్లు- వగైరా యంత్రాంగానికివుండాల్సిన మామూళ్లే నిష్పత్తిపోను అసలు సిసలుగా పని జరిగింది 50 లక్షలదాకా వుండొచ్చు. ఇంత ఖర్చు అయిన తర్వాత యిప్పుడు ఆ స్కీము ఎత్తేశాం- అనే స్థితిలో వుందిప్పుడు కనుపూరుకాల్వ. ఆమధ్య జీతాలకుకూడా లేకుండా రెండు డివిజన్లుకూడా ఎత్తేశారు. ఇప్పుడు వున్న వాటినికూడాఎత్తేశారు. ఇప్పుడు వున్నవారికి కూడా జీతాలులేవని అసలు ప్రాజెక్టుపనే జరగడంలేదు. అప్పుడురవ్వంత, అప్పుడు రవ్వంత వచ్చింది జీతాలకేసరిపోతున్నది. ఇక కాల్వపనేంది జరిగేది? కంట్రాక్టర్లు చేసినంతవరకు రావల్సిన బిల్లులే కొన్ని లక్షలదాకావుంది. అందువల్ల ఇప్పుడక్కడ కాల్వపనే పొత్తిగా జరగడంలేదు. పూర్తిగా నిల్చిపోయింది ఈ బిల్లులన్నీ పాసయి, ప్రాజెక్టు సక్రమంగాపూర్తయ్యేసరికి కనీసం ఐదు సంవత్సరాలైనా పట్టేట్టున్నది. అప్పటిదాక, ఇప్పటివరకుజరిగిన దాదాపు 1 కోటి రూపాయల గతి సముద్రంపాలైనట్లేనా?

ఈ దశలో -మొన్న కోటసమితి మేళాలో శాసనసభ్యులు బెజవాడ పాపిరెడ్డిగారు సోమశిలగూర్చి ప్రస్తావించి, ముఖ్యమంత్రితో 'డైలాగ్' ప్రారంభించారు. మద్రాసుకు ముఖ్యమంత్రి వెళ్ళినపుడు సోమశిల ప్రస్తావన వచ్చింది. వాళ్ళకు మంచినీళ్లు కావాలగదా! మద్రాసుకు మంచినీళ్లిచ్చే సోమశిలను వుభయ రాష్ట్రాలు కల్సి సాధించేదానికి అవకాశం లేకపోలేదని చెప్పారు. మద్రాసుకు మంచినీళ్లు అనే పేరుమీదుగానైనా సోమశిల సాధించుకుంటే అంతకంటే కావల్సిందింకేముంది మనకు? అందుకని ముందు హైదరాబాదుమీద పడకుండా సమయం చూచుకొని నెల్లూరు శాసన సభ్యులు కట్టగట్టుకొని మద్రాసు వెళ్లి అన్నాదురైతో సంప్రదించడం; ఆ తర్వాత కె. ఎల్ రావుగారితో చర్చించడం - యీ రూపంగా వుద్యమాన్ని మలిచి, మళ్ళింది -సోమశిలను వొక అంతర్రాష్ట్ర పథకంగా రూపొందిస్తేనేగాని మోక్షం వుండదేమో ననిపిస్తున్నది.

* * *

నాట్యం నేర్చుకునే బాలికలు నెల్లూరులో చాలామందే వున్నారు, తమ పిల్లలకు నాలుగడుగులు నేర్పించారో లేదో మద్రాసుకు తీసుకొనివెళ్ళి సినిమా వాళ్ళముందు అడుగులు వేయించి, వాళ్ళచేత పచ్చి దీవెనలుపొంది, ఫోటోలు తీయించుకొని, ఆ ఫోటోలు పత్రికల్లో వేయించుకొని తృప్తిపడుతున్న తల్లిదండ్రులలా అనేకమంది వున్నారు. వీళ్ళ అల్ప సంతోషానికి మనం జాలి చెందాల్సిందే.

మొన్నొకరోజున తలవని తలంపుగా మన పొగతోట ఇంజనీరు శ్రీ సోమయాజులగారింటికి వెళ్ళడం జరిగింది. వాళ్ళమ్మాయికి శ్రీ కోటసుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు నాట్యంలో శిక్షణ యిస్తున్నారు. వారి శిక్షణా విధానం నన్నెంతో ముగ్ధుణ్ణి చేసింది. అన్నింటికంటేమించి ఆ అమ్మాయి తల్లిదండ్రుల నాట్యకళాసక్తి మరింత ముగ్ధుణ్ణిచేసింది. ఆ అమ్మాయి చురుకుదనమూ ఆశ్చర్యచకితుణ్ణిచేసింది. ఆ అమ్మాయి ఫోర్తుఫారం కాబోలు చదువుతున్నది. చదువులో ఫస్టుగానే వస్తున్నదట. ఎట్లనో నాట్యంపట్ల సహజమైన ఆసక్తి ఏర్పడ్డట్లున్నది. తమ బిడ్డల ఆసక్తిని గుర్తెరిగి తగిన శిక్షణ యిప్పించే తల్లిదండ్రులు లేని యీ దేశంలో, బిడ్డ చదువులతో తృప్తిపడకుండా సోమయాజులుగారిదంపతులు తమబిడ్డకు యిట్లాంటి విషయాల్లోకూడా శ్రద్ధగా శిక్షణయివ్వడం అరుదైన విషయంగానే కనపడింది. తమ బిడ్డకు శిక్షణ యిప్పిస్తూ తమ యింటిలో కళా సౌరభాన్ని గుబాళింపచేసుకో గల్గుతున్నారు వారు.

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారి నాట్య శిక్షణా విధానంకూడా ప్రత్యేకించి పేర్కొనదగింది. వారిలో అపారమైన పాండిత్యమూ వుంది, ఆధునికమైన దృష్టి వుంది. ఆయన ఎన్నో సంవత్సరాలుగా ఎందరో నెల్లూరు బాలబాలికలకు నాట్యంలో శిక్షణగరిపారు. అదేవ్యాపకం, వృత్తిగా కలిగినవారు ఆయన.

ఇదంతా ఎందుకు చెప్పవల్సి వస్తున్నదంటే - యిట్లాంటివాటికి రానురాను ఆదరణ అనేది లేకుండా పోతున్నది. మొన్న డాక్టరు బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగార్కి నెల్లూరు అతిథేయ సంఘం వారు వొక పెద్ద సన్మానసభ చేసినప్పుడు సభానంతరం -ముగ్గురు సినిమా గాయకుల్ని పిలపించి పెద్దఖర్చుతో సినిమా పాట కచ్చేరీ పెట్టించారు. రోజూ సిలోన్ రేడియోస్టేషన్‌నుండి వినే సినిమాపాటల్ని వీరక్కడ మళ్ళీ పాడడం ఎవరికీ రుచించలేదు. అందువల్లనే అంతా లేచిపోయారు. పెండ్లిళ్లు జరుగుతుంటాయి, గృహప్రవేశాలు జరుగుతుంటాయి. మన వాళ్లు యిట్లాంటి సందర్భాల్లో ఎంతో దుబారాలు చేస్తుంటారు. కాని ఇట్లాంటి శాస్త్రీయ్య కలిగిన కళా ప్రదర్శనలను యేర్పాటు చేయించాలనే ఆలోచనే తట్టడంలేదు. ఒక స్థాయిని చేరుకున్న ప్రోత్సాహకకళాకారులు నెల్లూరులో ఎందరో వున్నారు, వీ అవరజాలేక. వారిచేత యిట్లాంటి సందర్భాల్లో యిట్లాంటి ప్రదర్శనలేర్పాటు చేయిస్తే లోకల్ టేలెంట్‌ను ప్రోత్సహించినట్లూ అవుతుంది, మననిత్య జీవితంలో కళా వాసనను పీల్చుకొన్నట్లూ వుంటుంది. మన రసహీనమైనమైన ఎండు జీవితాలకు వొక టానిక్‌లాగానూవుంటుంది. క్షుద్రమైన సినిమా మోజులోపడి అందరూ వాతావరణాన్ని కలుషితం చేస్తున్నారు. బాధ్యత కల్గినవారు, సంస్కారి పరులుగా చెలామణి అవుతున్న వారు కూడా యిదే చేస్తున్నారు. ఈ పరిస్థితి మారదా?

——

# బీహార్ బాధలగాథ

(3 వ పేజీ కొరవ)

బాలబాలికలు అక్కడక్కడా చెదురుమదురుగా పనిచేస్తున్న ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో దర్శనమిస్తారు.

మరీ ఘోరంగా క్షామ ప్రభావం కనపడుతున్న గయా, పాలమవ్, హజారిబాగ్ జిల్లాలో బెరాదిట్టి, షెర్‌ఘట్టి, గయా పట్టణ ప్రాంతాలు మరీ ఘోరంగా వున్నాయి. వ్యాధిగ్రస్తులైన మనుషులు యిక్కడే మరీ ఎక్కువగా కనపడుతున్నారు. ఆహారధాన్యాలు బహిరంగ మార్కెట్లో సన్నజీవాలకు అందుబాటు లేకుండా కనపడుతుంటాయి. మణుగు బియ్యం ధర రు. 125–150ల మధ్య పలుకుతున్నది.

కేంద్ర-రాష్ట్రప్రభుత్వాల సహకారంతో ఏదో సేవాకార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి కాని అనుకొన్నంత చురుకుగా సాగడం లేదు. 'శేర్'సంస్థవారు, రామకృష్ణమిషన్ వారు, గయాజిల్లాలోని వినోబానగర్‌వారి రూరల్ సేవాశ్రమం, వారు శక్తివంచన లేకుండా క్షామనివారణ కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారు. దాదాపు 2వేల పాఠశాలల భవనాలే గంజికేంద్రాలైపోయాయి; లక్షలాది పిల్లలకు, గర్భిణీస్త్రీలకు ఆహార పానీయాల సరఫరా స్థావరాలైనాయి. దాదాపు 60 లక్షల మంది పైగా వొంటిపూటే తిండి తింటున్నారు. ఇంకా అనేక మందికి పాలు, ప్రొటీన్, విటమిన్ మాత్రలు – యిదేఆహారం. అనేక విదేశ సేవాసంస్థలు రోజుకొక పూట చొప్పున వీటిని సరఫరాచేస్తున్నారు.

అనేక దేశ విదేశ సేవాసంస్థలు రంగంలోకి వచ్చాయి–జీపులు, ట్రక్కులు, సుశిక్షితులైన వలంటీర్లతో. శక్తికొలదీ సేవ చేస్తున్నారు. క్షామ ప్రాంతాలకెళ్లి సహాయమందిస్తామన్నా రోడ్లుకూడా సక్రమంగా లేవు. ఎట్లనో డొంకలు, వాగులు, కట్టల వెంట ప్రయాణంచేసి జనంలోకి వెళ్లగలుగుతున్నారు.

రహదారి సౌకర్యాలు వొక సమస్య అయితే, స్టోర్ చేసుకోవడం వొక పెద్ద సమస్య అయిపోయింది. అన్ని గిడ్డంగులూ విదేశాలనుంచి వచ్చిన ఆహార పదార్థాలతో క్రిక్కిరిసి పోయివున్నాయి. పాలపొడి ప్యాకెట్లు, మైలో, గోధుమ, విటమిన్ మాత్రల ప్యాకెట్లు పెట్టుకొనేదానికి గోడౌన్లు లేక ట్రక్కులమీదే పెట్టుకుని కాచుకునికూర్చుంటున్నారు. ఆహారధాన్య దొంగతనాలు; ఉద్యోగస్తుల 'రెడ్‌టేప్' విధానాలు–సర్వత్రా వినపడుతున్నాయి.

అక్కడక్కడా 'యునెస్కో' సహకారంతో, మిలటరీ ఇంజనీర్ల సాయంతో లోతు గొట్టపుబావుల త్రవ్వకం జరుగుతున్నది కాని, ఇదంతా ఎడారిలో నీటి బొట్టుమాదిరిగానేకనపడుతున్నది. 18 వేల గ్రామాలకుపైగా దాహార్తితో దహించుకుని పోతున్నాయి. ఈ భయంకర ఆపత్సమయంలో పోటీపడి ఆదుకునేందుకు సమగ్రయంత్రాంగం కొరతగావుంది; సాంకేతిక బృందం కొరతకూడా కనపడుతున్నది. బావులుత్రవ్వే యంత్రాలు 125 దాకా వున్నాయి మొత్తం రాష్ట్రంలో. అందులో సగంబడా రిపేర్లలో పడివున్నాయి. ఒక యంత్రం సహాయంతో ఆ రాతి నేలలో నెలకు రెండుబావులు త్రవ్వగలగడమే కష్టమైపోతున్నది.

పంటలన్నీ పాడైపోయాయని ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరలేదు. అక్కడక్కడా చెదురుమదురుగా పొలాల్లో హలాలుపట్టి తంటాలుపడ్తూ దీనంగా దున్నుతుంటున్న రైతులు తటస్థపడ్తారు. బక్కచిక్కిన్న బడుగు పశువులు. యీ వ్యవసాయపు పనుల్లో సాయంచేయలేని హైన్యస్థితిలో వున్నాయి, ఒక అనధికార అంచనా ఏమంటే బీహార్‌రాష్ట్రంలోని పశువుల్లో దాదాపు మూడువంతులు పైగా మసి అయిపోయి వుంటాయని తెలుస్తున్నది.

ఒక కప్పుపాలు, ఒక ప్యాకెట్ ఆహారంకోసం కొన్ని మైళ్ళు బిడ్డలను చంకపెట్టుకుని, వెంటబెట్టుకొని రాత్రిపూట నడచి వచ్చి, మళ్ళీ మధ్యాహ్నం తిరిగివెళ్ళే తల్లులను చూస్తుంటే దారుణమనిపిస్తుంది.

బీహార్‌లోని గంజికేంద్రాలకు రైల్వేవారు వుచితంగా ఆహారధాన్యాలు చేరవేస్తున్నారు. 'శేర్' సంస్థ ఉద్యోగస్తులు, ఇతర వలంటీర్లు ప్రభుత్వ యంత్రాంగ సాయంతో చురుకుగా పనిచేస్తున్నారు. ఎంత చురుకుగా పనిచేస్తున్నా ఏ వెయ్యో, లక్షోవంతు మాత్రమే చేయగలుగుతున్నారు. దేశదేశాలనుంచీ వుచితంగా వచ్చిన ఆహారధాన్యాలు, బట్టలు కొన్ని సేవాసంస్థలు జనానికి పంపకం చేస్తున్నాయి.

కేంద్ర-రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఇంకా విస్తృతంగా రంగంలోకి ప్రవేశించాల్సివుంది. దిగుమతి చేయబడిన ఆహారపదార్థాలు వచ్చే మూడునెలలుదాకా సరిపోవచ్చు. ఆ తర్వాత? ఇంతవరకు పదును వానైనా పడలేదు. (వారంరోజులక్రితం వడగండ్ల వాన అక్కడక్కడా పడ్డట్టు పేపర్లో చదివాం.) ఏమైనా వచ్చే కొన్నిసంవత్సరాలపాటు యీ క్షామప్రభావం బీహార్ ఆర్థిక వ్యవస్థను; తద్వారా దేశవ్యవస్థను క్రుంగదీయగలదు.

రోజుకు 1½ ఔన్సుల ముతకబియ్యం రేషను–అదీ క్రమబద్ధంగా కాదు, ఎప్పుడంటే అప్పుడు యివ్వబడుతున్నది. దాదాపు 2 కోట్ల మంది జనం దీనితోనే బ్రతుకుతున్నారు. మరీ ఉత్తర జిల్లాల్లో క్షామం ప్రచండంగావుంది.

బీహార్ ప్రజకు యిప్పుడు వెంటనే కావాల్సింది– త్రాగడానికినీరు, తినడానికి తిండి, కట్టుకోడానికి బట్ట. లంచగొండితనాలు; దుర్వ్యయాలు, ప్రభుత్వసేవా పథకాల్లో కనపడే పాప్యాలు– ఇవీ అక్కడి అమాయక జనాన్ని వేధించుక తింటున్నాయి.

సింధ్రీ ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ, టాటావుక్కు కర్మాగారంవున్న రాష్ట్రం యిప్పుడు తినడానికి తిండికోసం అడుక్కుతింటున్నది. బుద్ధభూమిగా, అశోకుడు తిరిగిననేలగా, పవిత్ర గంగానది ప్రవహించే ప్రదేశంగా, స్వాతంత్ర్యయోధుడు– రాజర్షి శ్రీ. శే. రాజేంద్రప్రసాద్‌ను కన్నప్రాంతంగా పేరుబడ్డ బీహార్ ఇప్పుడు కటిక కాటకంతో కుమిలిపోతున్నది; ఒక దారుణమైన దానవదృశ్యంగా వుంటున్నది. దేవుడు అక్కడి ప్రజను రక్షించుగాక!

——

# వారం...వారం...

(3 వ పేజీకొరవ)

మించిన లెఫ్టిస్టునవుతాను సమయంవస్తే'– అని రుజువు చేసుకోడానికి యీయన ఈ విధంగా భాషించెనా?

. . .

ఇటీవల, సమ్మెంబదులు బాంద్‌లు (ఇది హిందీమాట. కట్టివేయడం అని దాని కర్థం). సమ్మెకంటే బాంద్ నయం. సమ్మెలో కేవలం Worship of the working class (కార్మికవర్గ ఆరాధన) తత్వంపైకివచ్చే అవకాశం వున్నది. బాంద్‌లో అన్నితరగతులవారూ కలిసి వస్తారుగనక ఒక National out look multi class movement జాతీయ దృక్పథం, అనేకవర్గాలు కలిసిన వుద్యమం ఏర్పడుతుంది.

కాని బాంద్ దీటికిమాటికి ప్రయోగం చేసి ప్రతిపక్షాలవారు దాని విలువను పోగొట్టినారు; దానికి అప్రతిష్ఠనుకూడా తెచ్చిపెట్టినారు.

ఇప్పుడు మళ్ళీ కార్మికవర్గం పీఠికెక్కింది. చుట్టుముట్టే చర్య అనే విధ్వంసకోద్యమానికి ప్రాముఖ్యంవచ్చింది.

కార్మికులే కడకు విసిగిపోయి ఈ చర్యను అంతంచేస్తారు.

ఎక్కడైనా ఒకచోట మేనేజిమెంటు అక్రమంగా ప్రవర్తిస్తే, గందరగోళంలో చుట్టుముట్టేచర్యలజరగడం అర్థమవుతుంది. కాని, మేనేజిమెంటును లొంగదీయడానికి చుట్టుముట్టే చర్య బహిరంగ సాధనమైతే, ప్రభుత్వమనేది యిక లేనట్లేకదా!

ఇంతలో ఈ రంగంలోకి లోహియా ప్రవేశించాడు. ఈ చుట్టుముట్టేవుద్యమం 'మనది'–1957 లో 'మనం' ఈ సాధనను 'కనిపెట్టినాము' – ఇందులో 'తప్పేమిలేదు' – 'మీదబడి కొట్టేచర్య' వేరు, ఈ 'చుట్టుముట్టేచర్య' వేరు – కలకత్తాలో జరిగిన చుట్టుముట్టేవుద్యమం చాల వరకు 'మీదబడి కొట్టేచర్య' లేకుండానే జరిగింది–ఇదీ ఆయన వరస.

ఈయన మహా నిర్భయుడు. ఎవరేమనుకుంటారోనే అనే దిక్కే లేదీయనకు. అందువలన ఆయనవాక్కు ఎటుపోదలచినా అడ్డే లేదు. తన పక్షంలోనివారు లోహియా విగ్రహారాధకులు. కావున పగ్గమేలేదు.

చుట్టుముట్టేచర్యపై ఈయన ఒక thesis వ్యాసరాజం వ్రాసి ప్రకటిస్తే, అందులోని మర్మాన్ని ఛేదించి తెలుసుకుందాం.

అంతవరకు గందరగోళం తప్పదు.

. . .

అదంతా దేశంలోనంగతి. ఇక వెలపలి అపాయాన్ని పరికిందాం. అమెరికా-రష్యాలురెండూ పాక్‌సీమకు సాయుధ సాయం చేయదలచినట్లేవున్నది. భారత రాజ్యం బలపడకుండా వుండడం అగ్రరాజ్యాలకు అవసరం. అందువలన వాటి స్వధర్మం మనపక్కల్లోబల్లెమును పమను పెట్టడం, మనకెన్నిసాయాలు యిచ్చి ఇతరత్రా చేసినా ఈపనిమాత్రం మానరు.

ఈసమయంలో పాక్‌వారికి ఆయుధాలందించడం తగదని మన చాగ్లా మొదట అమెరికాను, పిమ్మట రష్యాను వారించాడు.

ఈ హెచ్చరికను ఆ రాజ్యాలు గమనించక లోలోన కుంభకోణంచేస్తే?

ఈ ముఖ్యాంశంపై ఎవరైనా ఆలోచిస్తున్నారా? దేశంలో పిచ్చిగాడవలతో పొద్దుపుచ్చుతున్నాం –దేశానికి వచ్చే ప్రమాదాన్ని గమనించవలసినంతగా గుర్తిస్తున్నామా?

ప్రజలకు ఆహారం దారాళంగా అందడం, దేశరక్షణ –ఈ రెండు కార్యక్రమాలపై ధ్యానం లగ్నం కావలెను.

మద్రాసు ప్రభుత్వం మొదటి విషయంలో శ్రద్ధ వహించింది. అన్ని రాష్ట్రాలకూ మార్గంచూపింది. రెండవ అంశలో అందరికీ శ్రద్ధ వుండవలెను గనుక, సత్వరమే అంతా కలిసి మేల్కొవలెను.

ఇందుకై జాతీయ ప్రభుత్వం రాకున్న, కాంగ్రెస్ –కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వాలన్నీ కలిసి కత్తుల్యంగా కృషిచేయ వలసియున్నది.

దాహమైనప్పుడు బావి త్రవ్వే పద్ధతి వల్ల ఎంత హాని జరిగిందో అనుభవించాం. రక్తం ధారపోసి పాఠం నేర్చుకున్నాం.

——

# లోకవృత్తం

(3 వ పేజీకొరవ)

యుద్ధానికి నాంది ప్రస్తావనయా అని ఒక భీతి కొందరికి కలిగింది. కాని అట్టి భీతికి తావులేదు

ప్రపంచయుద్ధ రావద్దని లోలోన అమెరికా –రష్యాలు దృఢంగా సంకల్పించుకున్నవి.

. . .

ఈవియత్నాం యుద్ధంవల్ల ఎంత నష్టమో ఎవరైనా తెలుసుకున్నారా? ప్రజల శ్రమ శక్తిని పెంచి, దానికి పుష్టి కలిగించి, ఆ విధంగా సౌభాగ్యాన్ని పెంపు చేయుటకై వెచ్చించవలసిన ద్రవ్యాన్ని సంపదను మారణహోమానికి వినియోగిస్తున్నారు. దీని వివరం వింటారా? రెండురోజులు ఈ యుద్ధంలో అన్ని పక్షాలు వెచ్చించే మొత్తాన్ని లెక్కగడితే, ఐరాస ఒక సంవత్సరం వ్యయం జేసేంత అవుతుంది (పంద మిలియన్ల డాలర్లు). ఒక సంవత్సరం వియత్నాం యుద్ధంలో అయ్యే ఖర్చుతో ఐరాస నూరు సంవత్సరాల వరకు నడపవచ్చును

ఐరాస కార్యదర్శి గుణించిన గణితమే యిది.

. . .

ఈవైపున ఘర్షణ తగ్గుముఖం పట్టే దిశలో వుంటే, ఆఫ్రాసియా కూడలిలో పరిస్థితి తీక్షణ మవుతున్నది.

అమెరికా నౌకలు మధ్యధరా సముద్ర ప్రాంతంలోవుంటే ఇజ్రాయిల్ రక్షణకు భద్రమని అరాజ్య ప్రతినిధి ప్రకటించాడు. అందులో సంశయమేమీలేదు.

కాని, అది ఈజిప్టులో, లెబనాలో, సిరియాలో క్రోధాన్ని పుట్టించింది. అలెగ్జాండ్రియాకు సద్భావ సూచకంగా వచ్చే అమెరికన్ నౌకలను రానిచ్చేదిలేదని ఈజిప్టు ప్రతినిధి పల్కెను. ఇతర అరబ్ రాజ్యాలు కొన్ని ఆ ధోరణిలోనే తమ అభిప్రాయాలను వెల్లడించినవి.

ఈ ప్రతిష్టంభన ఎట్లా సర్దుబాటవుతుంది?

ఇది గమనించదగినది.

ఎందుకంటే ఇజ్రాయిల్ సమస్య అమెరికాలో విదేశీసమస్యకాదు, స్వంత సమస్య. ఇజ్రాయిల్ జనం యూరప్‌నుంచి వచ్చిన శ్వేతముఖులుగనక రష్యావారైనా వారిమీదకు అరబ్బీలకొసంగా దూకరు. లోగుట్టు ఏమనగా రష్యా – అమెరికాలు రెండూ ఇజ్రాయిల్ సీమను సంపూర్ణంగా రక్షించగలవు. కాకుంటే, ప్రపంచరాజకీయాలమూలాన ఆ రాజ్యాలు తలా ఒక వైపున ఆ రంగంలో వున్నట్లు కన్పించడం అవసరం.

పూర్వం అమెరికా–రష్యాలు వేర్వేరుగా అరబ్బీరాజ్యాలపై ఆంగ్లేయుల దూకుడును ఆపినవి. ప్రస్తుతం, ఉభయులకు పేచీలు తక్కువైనవిగనక, పాతనాటకం కొంత వరకు ఆడుతూనే, ఇజ్రాయిల్‌మీద ఈగ వాలకుండా చూడగలవు.

. . .

ప్రపంచశాంతికి ముఖ్యమైన మరొక అంశం ఏమనగా మనదేశాలవంటి సీమలు ఆర్థికంగా ఆరోగ్యంగా వుండడం. ఇది గ్రహించి, వేర్వేరుగా మనకు రష్యా అమెరికాలు అనేకవిధాల తోడ్పడుతున్నవి.

ఇప్పుడు పాశ్చాత్యరాజ్యాలవైపునుండి, వరల్డ్‌బ్యాంక్ ద్వారా, మనకు కొంత కాపుదల కానున్నదని వినికిడి.

మనం ఋణాలను మునుపటి వాయిదాల ప్రకారం తీర్చకుండా వ్యవధి లభిస్తున్నది. ఎరువుల తయారీ కర్మాగారాలకు సాయం బాగా వస్తున్నది. ఇంకా అనేక విధాల మనకు సమయానికి సాయం అందుతుందట.

ఇదంతా జరిగితే మనకు కాస్త ఊపిరాడుతుంది. మన క్షామ పరిస్థితులను తట్టుకొని, ఆహారం సమృద్ధిచేసుకొని, పారిశ్రామికంగా వృద్ధిపొందే వేగాన్ని అధికం చేసుకోవచ్చును.

అట్టి పరిణామం సంభవిస్తే, ఆకీర్తి నిస్సంశయంగా మన ప్రధానికి, ఆపెకు సలహాలిచ్చే కొద్దిమంది ఘటికులకు దక్కుతుంది.

. . .

ప్రపంచంలో ఇతరత్రా ఆర్థికంగా మునుపు 'యుద్ధం' చేసుకునేశక్తులు మెత్తబడినవి. నాటి మొండితనం, మూర్ఖత్వం లేదు. మార్షల్‌ఎయిడ్ పొందితే కమ్యూనిజం అణగైపోతుందని భయపడినట్లుగా, నేడు కమ్యూనిస్టుసీమలు వర్తించడంలేదు.

ఉదా: తూర్పుజర్మనీ పరిస్థితిని గమనించండి. ఉత్పత్తి నిర్ణయంలో, మేనేజిమెంట్‌లో మార్పు రావలెనని కమ్యూనిస్టుసీమలు, రష్యాతోసహా, తెలుసుకున్నవి. వీటిలో మొదటిది ఈసీమ – యుగోస్లావియా, తమేరియాలను మినహాయిస్తే!

ఇప్పటికీ ఈ సీమలలో స్వంత పరిశ్రమలు లేవుగాని స్వంత పరిశ్రమలున్న కావున అవలంబించే పారిశ్రామిక విధానాలనే ఈ సీమలలో అనుసరిస్తున్నారు.

లాభదాయకంగా పరిశ్రమను నడిపించడం ముఖ్యం. ఈ విధంగాచేసి ఈ భువిలో ఎనిమిదవ పారిశ్రామిక రాజ్యంగా తూర్పు జర్మనీ సిద్ధమైనది.

పశ్చిమజర్మనీ స్వంతపరిశ్రమలు పద్ధతి నవలంబించి భాగ్యసీమగా రూపొందినది.

ఈ రెండు జర్మనీలు, ఏకంగాకున్నా, కలహం మానుకుని నిజమైన సహజీవనం చేయబోతున్నవి.

పర్యవసానం: యూరప్‌లో 'యుద్ధక్షేత్రం' లేదు. ధ్యానమంతా మనమీదకే వస్తుంది.

ఆఫ్రాసియా సీమలే అగ్రరాజ్యాల చర్యలకు మిగిలిపోతవి. అందువలన మనం వెయ్యికండ్లతో మనలను కాపాడుకోవలెను.

——


**నర్సాపురం ప్రి॥డి॥ము॥కోర్టులో**

ఇ. పి. నెం. 967/1966 రు.

శేరిపాలెం పంచాయతీ కోర్టు నె. 41/64.
కత్తుల గంగరాజు —డి. హో–(వాది.)
చుండూరి సుబ్బారావు
— జె. డెట్టరు–(ప్రతివాది.)

వేలంప్రకటన:- ఈ దిగువ షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్థిని పైన తెలియపరచిన పై కోర్టువారి యెదుట 8–6–67 తేది పగలు 10 గం॥ లగాయతు వేలం వేయబడును.

షెడ్యూలు:- పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా, నరసాపురం తా॥ శేరిపాలెం గ్రామంలోని ప్రతివాది తా॥ యిల్లు–స్థలంకు హద్దులు:- [తూ] రాజవీధి [ద] చందనాల రామస్వామి వాటాయిల్లు [ప] చుండూరి మునలయ్య వాటాయిల్లు[ఉ]చుండూరి పద్దాయి వాటాయిల్లు. ఈ హద్దులమధ్య షుమారు 80 చ॥ లు (67 చ॥ మీ॥) స్థలం యిందులోని పెంకుటిల్లు, తలుపులు, ద్వారబంధములు, వైకవ్య సహా.

డిక్రీహోల్డరు కిమ్మతు రూ. 200/-
అమీనా కిమ్మతు రూ. 400/-
—అంజాల వెంకట్రాయుడు,
డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటు.


Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy at The Zamin Ryot Press, 170, Thipparojuvari Street, Nellore (A. P.)